

Περίληψεις Γενικής Συνεδρίας

Σάββατο 16/12/2023

Προφορικές Ανακοινώσεις

Γραφική προσωδία και πολιτικός λόγος στο ελληνικό Reddit

Γιάννης Ανδρουσόπουλος

University of Hamburg

jannis.androustopoulos@uni-hamburg.de

Η γλωσσολογική έρευνα της ψηφιακά διαμεσολαβημένης επικοινωνίας έχει διαπιστώσει τη χρήση ποικίλων γραφηματικών πόρων για την πραγματολογική και συναισθηματική πλαισίωση της γραπτής αλληλεπίδρασης μέσω μηνυμάτων (McCulloch 2019, McSweeney 2018). Ειδικότερα, διάφορα σημεία στίξης (τελεία, θαυμαστικό, ερωτηματικό, αποσιωπητικά) ενδεικνύουν διαπροσωπικές στάσεις και συντελούν στο συντονισμό της γραπτής αλληλεπίδρασης (Busch 2021). Με αφετηρία τα παραπάνω, η ανακοίνωση εξετάζει τη χρήση γραφηματικών πόρων στον ελληνόφωνο δικτυακό χώρο r/greece στην πλατφόρμα Reddit. Με βάση ένα διαχρονικό δείγμα (περίπου 154.000 σχόλια από το r/greece κατά την περίοδο 2013-2021) εξετάστηκαν πέντε γραφηματικά στοιχεία με συνδυασμό ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης: (1) «υπερβολικό θαυμαστικό», π.χ. <!!!11>, (2) «σίγμα του σαρκασμού», </σ>, «εναλασσόμενα κεφαλαία», π.χ. <ΑνΤΙΚΕΙΜΕΝικΟ>, (4) «βυζαντινό (μνηοειδές) σίγμα», π.χ. <Αιςχος>, (5) «εσκεμμένη ανορθογραφία», π.χ. <ΔΙΑΔΟΣΤΑΙ>. Η ανάκτηση των γραφηματικών πόρων από τα δεδομένα έγινε αυτόματα με κανονικές εκφράσεις (regular expressions) και επακόλουθο έλεγχο δια χειρός. Η ανάλυση εξετάζει την προέλευση, τα μορφικά χαρακτηριστικά, τη συχνότητα, διαχρονική κατανομή και τυπική πραγματολογική λειτουργία των πέντε γραφηματικών στοιχείων, και δείχνει πώς τα στοιχεία (1) και (2) χρησιμοποιούνται σε πρακτικές συλλιζαρίσματος (stylization, Coupland 2001) και στάσης (stance, Jaffe 2009) σε δικτυακές συζητήσεις με πολιτικά θέματα. Ειδικότερα, οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν τους παραπάνω γραφηματικούς πόρους για να ενδείξουν τυποποιημένες κοινωνικοπολιτικές φωνές (voice, Agha 2005), τοποθετούμενοι ταυτόχρονα και οι ίδιοι απέναντι σ' αυτές. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν το ρόλο της γραφηματικής ετερογένειας στην διεκπεραίωση της διαμεσολαβημένης αλληλεπίδρασης καθώς και τις γλωσσικές ιδεολογίες που υποστηρίζουν τις παραπάνω γραφηματικές πρακτικές.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Agha, A. (2005). Voice, footing, enregisterment. *Journal of Linguistic Anthropology*, 15(1) 38–59.
- Busch, F. (2021). The interactional principle in digital punctuation. *Discourse, Context & Media*, 40, 100481. <https://doi.org/10.1016/j.dcm.2021.100481>
- Coupland, N. (2001). Dialect stylization in radio talk. *Language in Society*, 30, 345–375.
- Jaffe, A. (ed.) (2009). *Stance. Sociolinguistic perspectives*. Oxford: Oxford University Press.
- McCulloch, G. (2019). *Because Internet. Understanding how language is changing*. London: Vintags.
- McSweeney, M. A. (2018). *The pragmatics of text messaging. Making meaning in messages*. New York: Routledge.

Μια μορφοσυντακτική ανάλυση των παρατακτικών συνθέτων της αρχαίας ελληνικής: Μια πρώτη προσέγγιση

Χριστιάννα Αντωνοπούλου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

chriant@phil.uoa.gr

Στην ταξινόμηση των συνθέτων που προτείνουν οι Bisetto & Scalise (2005) και Scalise & Bisetto (2009) ως παρατακτικά σύνθετα (coordinate compounds) ορίζονται, με βάση το κριτήριο της δομικής

σχέσης των συνθετικών μερών, τα σύνθετα των οποίων τα συνθετικά μέρη βρίσκονται σε σχέση παράταξης χωρίς να αλληλοπροσδιορίζονται (1).

(1α) αλατοπίπερο < αλάτι και πιπέρι

(1β) αιγοπρόβατα < αίγες και πρόβατα

Ωστόσο, στη βιβλιογραφία έχουν επιπλέον προταθεί διάφορες υποκατηγοριοποιήσεις των παρατακτικών συνθέτων, οι οποίες βασίζονται σε σημασιολογικά και πραγματολογικά κριτήρια (Wälchli 2005, Μανωλέσσου & Τσολακίδης 2009, μ.ά.).

Στο πλαίσιο της έρευνάς μου και έχοντας ως βάση δεδομένα από την αρχαία ελληνική, προτείνω την ύπαρξη δύο ειδών παρατακτικών συνθέτων: (α) παρατακτικά σύνθετα που διαθέτουν μη-συνθετική ερμηνεία (*weak non-compositional reading*) και δηλώνουν μια νέα οντότητα που έχει προκύψει ως μείξη των ιδιοτήτων των συνθετικών μερών (2) και (β) παρατακτικά σύνθετα που διαθέτουν πλήρη συνθετική ερμηνεία (*full compositional reading*) και δηλώνουν δύο ιδιότητες που συνυπάρχουν ταυτόχρονα στην ίδια οντότητα, ως διακριτές η μία από την άλλη – χωρίς να υπάρχει κάποιου είδους μείξη (3).

(2) Τραγέλαφος ‘μυθικό ζώο με σώμα τράγου και ελαφιού συγχρόνως’

(3) ιατρόμαντις ‘κάποιος που είναι και ιατρός και μάντις’

Βέβαια, ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στην αρχαία ελληνική φαίνεται να απουσιάζει η κατηγορία των παρατακτικών συνθέτων που δηλώνουν τη συνύπαρξη δύο διαφορετικών οντοτήτων (1β), όπως αντίθετα συμβαίνει σε μεταγενέστερες φάσεις της ελληνικής.

Η ανάλυσή μου για τη θεμελίωση των δύο κατηγοριών παρατακτικών συνθέτων πραγματοποιείται μέσα στο θεωρητικό πλαίσιο της *Κατανεμημένης Μορφολογίας* (*Distributed Morphology*: Halle & Marantz 1993· 1994). Ειδικότερα, στην παρούσα εργασία παρουσιάζω τις ιδιότητες των δύο κατηγοριών, επιχειρώ να εξετάσω τις δομές που αντιστοιχούν σε καθεμία από αυτές και προτείνω πως η διαφορά στην ερμηνεία τους σχετίζεται άμεσα με την κατηγοριοποίηση των ριζών, δηλαδή τη συγχώνευσή τους με κάποιον κατηγοριοποιητή που ορίζει τη γραμματική τους κατηγορία και καθορίζει την ερμηνεία τους στο αντίστοιχο συντακτικό περιβάλλον (βλ. Arad 2003, Panagiotidis 2011, Anagnostopoulou 2014, μ. ά.).

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Arad, M. (2003). Locality constraints on the interpretation of roots: The case of Hebrew denominal verbs. *Natural Language & Linguistic Theory*, 21, 737–778.
- Anagnostopoulou, E. (2014). Roots and domains. *Theoretical Linguistics*, 40(3/4), 299–310.
- Bisetto, A., & Scalise, S. (2005). The classification of compounds. *Lingue e Linguaggio*, 4(2), 319–332.
- Halle, M., & Marantz, A. (1993). Distributed Morphology and the pieces of inflection. Στο K. Hale & S. Keyer (επιμ.), *The view from building 20: Essays in linguistics in honor of Sylvain Bromberger* (σσ. 111–176). Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Halle, M., & Marantz, A. (1994). Some key features of Distributed Morphology. Στο A. Carnie & H. Harley (επιμ.), *MIT Working Papers in Linguistics 21: Papers on Phonology and Morphology* (σσ. 275–288). Cambridge, Mass.: MIT, MIT Working Papers on Linguistics.
- Μανωλέσσου, Ι., & Τσολακίδης, Σ. (2009). Τα παρατακτικά σύνθετα της ελληνικής: Συγχρονία και διαχρονία. Στο Μ. Μπαλταζάνη κ.ά. (επιμ.), *Πρακτικά του 8^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας* (Ιωάννινα, 30/8-2/9/2007) (σσ. 955–970). Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Panagiotidis, P. (2011). Categorical features and categorizers. *The Linguistic Review*, 28, 325–346.
- Scalise, S., & Bisetto, A. (2009). The Classification of Compounds. Στο R. Lieber & P. Štekauer (επιμ.), *The Oxford Handbook of Compoundin*, (σσ. 34–53). Oxford: Oxford University Press.
- Wälchli, B. (2005). *Co-compounds and natural coordination*. Oxford: Oxford University Press.

Same syntax, different lexicon: C-command and subjunctive in French and Greek

Lena Baunaz¹ & Eric Lander²

¹University of Geneva, ²University of Gothenburg

lena.baunaz@gmail.com, jet.lander@gmail.com

Mood is morphologically realized on verbs in French (Fr), but on the complementizer (comp) in Modern Greek (MG) (1-2). The nature of ‘verbal’ vs. ‘clausal’ subjunctive (subj) mood marking has been debated in the literature (see e.g. Roussou 2009/2010, Giannakidou&Mari 2021). In Fr, subj on the embedded verb is triggered by a subset of non-factive predicates (e.g. ‘want’), and a subset of factive predicates (= *emotive factives*), in the matrix clause. In MG only non-factive verbs like ‘want’ can select for the subj comp *na*, whereas emotive factives like ‘be sad’ require the (non-subj) comp *pu* instead (Giannakidou 2009, 2015) (3).

To explain why subj-selecting verb classes are different in Fr vs. MG, we need to clarify what exactly triggers subj mood. We observe that various matrix predicates in both languages allow for either indicative or subj mood in the embedded clause, with different interpretations having to do with the attitude of the external argument/speaker (Baunaz&Puskas 2022 (B&P)): in (4a) the speaker is ‘counting on’ or ‘expecting’ John to write his book, and in (4b) the speaker is more empathic, ‘wishing’ for John to write his book. A similar contrast is found for MG *elpizo oti* ‘hope that.IND’ vs. *elpizo na* ‘hope that.SUBJ’. B&P associate the second kind of reading with emotivity, which concerns the attitude of the subject or speaker towards the content of an embedded proposition, with a set of states triggered by certain attitude-denoting predicates (Blochowiak 2014). In MG, non-emotive vs. emotive interpretation under non-factive verbs like *elpizo* ‘hope’ is tracked by the choice of *oti* vs. *na*. Under factive predicates like *lipame* ‘regret’ (5), the non-emotive vs. emotive interpretation is instead tracked by *oti* vs. *pu*, where the latter has a “strong ‘subjective’ dimension” (Christidis 1981/1982), with *pu* contributing “emotive” or “expressive content” (Giannakidou 2009/2015). Thus the emotive reading with factive predicates depends on the comp in MG. We claim that MG has no lexically specified class of ‘emotive factive’ verbs, but it does have comps potentially bearing the feature Emo (C + Emo). Fr, on the other hand, does have a lexical class of emotive factive verbs (V + Emo). We claim that the two types share the same basic syntax, but that syntactic structures are realized differently depending on language-specific idiosyncrasies of the lexicon.

To understand why Emo triggers subj if it is spelled out on the verb but not if it is spelled out on the comp, we posit the functional sequence in (6) for the matrix verb. We stipulate that VP must undergo leftward movement and that two options arise: pied-piping of Emo (7a) or not (7b). (7a) results in a constituent [Emo [V]], which is spelled out by an emotive verb from the lexicon. In MG this can only be a non-factive verb, but in Fr both factives and non-factives are lexically available to spell out such a structure. (7b) results in a constituent [Comp [Emo]], which is spelled out by an emotive comp from the lexicon. Such an entry is available only in MG; Fr has no such lexical entries. Our resulting structures reveal that EmoP on the matrix verb c-commands the embedded verb, while EmoP on comp does not. Assuming that subj selection has something to do with c-command, an emotive verb in MG (which can only be non-factive) should be able to license subj comp *na*, just like an emotive verb in Fr (either non-factive or factive) should be able to license embedded subj.

- (1) a. Jean dit que Marie **est** partie.   b. Jean veut que Marie **soit** partie (Fr)
       J. says that M. be.IND left   J. want that M. be.SUBJ left
- (2) a. nomizo **oti** o Jorgos efije.   b. Thelis **na** kerdisi o Leon.
       Think.1SG that(IND)o Jorgos left.   want.2SG that.SUBJ win.3SG.PERF the John
- (3) a. O Nikos theli **na** Fiji i Stella.   b. O Nikos lipate **pu/*na/*oti** efije i Stella.
       the N. wantsSUBJ leave.3SG the S.   the N. is.sad that left.3SG the S.

- (4) a. J'espère que Jean **écrit** son livre.   b. J'espère que Jean **écrive** son livre.   (Fr)
 I expect that J. writes.IND his book   I wish/hope that J. write.SUBJ his book
- (5) Thimame   **pu/oti** efije i Stella.   (6)   Comp > Emo > V
 remember.1SG that left.3SG the Stella
- (7) a. [EmoP [**VP**]]i [CompP_____i]   [EC]   ([EmoP c-commands embedded V])
 b. [**VP**]i   [CompP [EmoP __i]]   [EC]   ([EmoP does not c-command embedded V])

Voicing in Romeyka stops

Stefano Canalis, Mehmet Can Dadan, Metehan Eryilmaz & Merve Yazar

Boğaziçi University

stefano.canalis@boun.edu.tr, mehmet.dadan@boun.edu.tr,
metehan.eryilmaz@boun.edu.tr, merve.yazar@boun.edu.tr

The goal of this paper is to shed light on the undocumented phonetics and phonology of stop voicing in Romeyka. Our data suggest a) phonologically, voicing is never contrastive in stops in the inherited lexicon, and b) phonetically, acoustic data show that stops display significant variation in their amount of voicing, which is subject both to influence of the phonological environment (carryover and/or anticipatory voicing next to voiced segments) and free variation.

We collected data from Romeyka speakers in Ogene (Köknar), a village in Çaykara, Trabzon located in the Solaklı valley, a sparsely populated mountainous area. Three Romeyka-Turkish bilinguals, all literate and aged 31 to 52, participated in the study; two of them being female. They report using Romeyka as their usual medium of communication.

We created a list of Romeyka words with either a word-initial, post-nasal or intervocalic plosive at the onset of the second syllable (e.g., *târağma* 'mixing' and *atârağo* 'unmixable'). We strived to keep the rest of the environment (stress position, quality of the adjacent vowel(s)) as similar as possible. However, sometimes the ideal candidate wasn't available in the Romeyka lexicon and we decided not to use pseudowords, forcing us to occasionally relax these criteria. We tried to balance plosive place (bilabial, dental and velar) evenly in our word list, which included a total of 30 items. We recorded our subjects uttering these words, with the goal of investigating three parameters related to plosive voicing/voicelessness, i.e., their VOT, proportion of the closure showing glottal pulses, and *f*₀ of the following vowel.

Utterance-initial Romeyka plosives have a short positive VOT (16ms on average), while intervocalic and post-nasal plosives show modest negative VOT, i.e. some anticipatory voicing (-10 ms). With regard to the percentage of the voiced part of plosives, the vast majority of utterance-initial plosives cluster around a prototypical value, that is complete or almost complete absence of voicing; around half of the intervocalic plosives show almost complete absence of voicing, but the other half ranges virtually seamlessly from moderate amount of voicing to voicing throughout the closure. Finally, it has been previously suggested that voiced consonants tend to lower the fundamental frequency of the following vowel (Homberg et al. 1979). We found that *f*₀ of Romeyka post-plosive vowels is on average 16 Hz lower when the stop is intervocalic or post-nasal.

Our data suggest that voicing is never contrastive in Romeyka stops (see Schreiber 2019: 899 for similar claims), at least in inherited words (we did not examine systematically words borrowed from Turkish, but items such as [toxtoris] from Standard Turkish *doctor* point to the absence of a voicing contrast there, too). Phonetic voicing largely depends on the environment of the stop: etymologically voiceless stops are mostly voiced when they are intervocalic or post-nasal, although often not for the whole duration of the closure, and mostly voiceless when at the start of an utterance (etymologically aspirated or voiced stops became fricatives, as in other Greek varieties). On top of

that, stop voicing also displays significant free variation, with sporadic fully voiced tokens utterance-initially and occasional largely devoiced intervocalic stops.

Selected References

- Hombert, J. M., Ohala, J. J., & Ewan, W. G. (1979). Phonetic explanations for the development of tones. *Language*, 55(1), 37–58.
- Schreiber, L. (2019). Romeyka. In Haig, G. & Khan, G. (Eds.), *The languages and linguistics of Western Asia: An areal perspective* (pp. 892–934). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

The interrelation between breadth and depth of vocabulary knowledge and reading comprehension in Greek-Turkish bilingual children

Ifigenia Dosi, Klisilda Loubonia & Eugenia Karadimoula

Democritus University of Thrace

idosi@helit.duth.gr, chrisa.loubonia@gmail.com, eugeniakaradimoula@gmail.com

The present study investigates possible interrelations between breadth and depth of vocabulary knowledge (VK) and reading comprehension in Greek monolingual and Greek-Turkish bilingual children. Previous studies have shown that the amount of words a speaker knows (breadth of VK) and how well these words are known (depth of VK) correlate with reading comprehension in monolingual and bilingual children (Harkio & Pietilä, 2016). Expressive vocabulary often depicts breadth of VK while word association tasks exhibit depth of VK. There is no consensus in literature, on whether breadth and depth of VK are linked in monolingual and bilingual children (McGregor et al., 2013; Li & Kirby, 2015). Contextual factors, predominately (early) literacy, affect both vocabulary development and reading comprehension (Papastefanou, Marinis & Powell, 2021). To date, our knowledge is limited on the interrelation of the aforementioned variables. To this end, thirty-five children (aged: 9-12; 20 Turkish-Greek bilinguals; 15 monolinguals) participated in our study. All participants were tested by means of (a) an expressive vocabulary task (Vogindroukas et al., 2009), (b) a word association task and (c) a reading comprehension task (Padeliadou & Antoniou, 2007). A background questionnaire about input and literacy practices was administered only to bilinguals. Results have shown that monolingual children had larger vocabularies and higher reading comprehension skills. Moreover, monolinguals used more paradigmatic relations in the word association task compared to bilinguals, who used more syntagmatic relations (collocations) or gave no answer, because they did not know the word. Correlations within the groups have shown that expressive vocabulary was linked to reading comprehension in both groups. In addition, paradigmatic relations were correlated with expressive vocabulary in both groups, i.e., VK breadth and depth were linked. The words that have not received any response in the same task were negatively correlated with text comprehension in the bilingual group indicating that depth of VK is linked with reading comprehension. Emergent literacy in Turkish was found to relate to reading comprehension in the bilingual group and current literacy in Greek was correlated with paradigmatic answers in bilingual children. From our findings we may deduce that despite the differences in VK between monolingual and bilingual children breadth and depth of VK are linked similarly and VK associates with reading comprehension. Finally, (early) literacy enhances depth of VK and reading comprehension.

References

- Harkio, N., & Pietilä, P. (2016). The role of vocabulary breadth and depth in reading comprehension: A quantitative study of Finnish EFL learners. *Journal of Language Teaching and Research*, 7, 1079–1088.
- Li, M., & Kirby, J. R. (2015). The effects of vocabulary breadth and depth on English reading. *Applied Linguistics*, 36(5), 611–634.
- McGregor, K. K., Oleson, J., Bahnsen, A., & Duff, D. (2013). Children with developmental language impairment have vocabulary deficits characterized by limited breadth and depth. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 48, 307–319.
- Panteliadou, S., & Antoniou, F. (2007). *Reading Test, Test- A*. ΥΡΕΡΤΗ- ΕΡΕΑΕΚ.
- Papastefanou, T., Marinis, T., & Powell, D. (2021). Development of reading comprehension in bilingual and monolingual children-effects of language exposure. *Languages*, 6, 166.
- Vogindroukas, I., Protopapas, A., & Sideridis, G. (2009). *Δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου* [Expressive vocabulary assessment] (Greek version of Renfrew word finding vocabulary test). Chania, Crete: Glafki.

WUG TEST: Ένα καινοτόμο πείραμα για την άντληση του πληθυντικού των ονοματικών νοημάτων στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ)

Βασιλική Ζαχαροπούλου & Κλήμης Αντζακας

Πανεπιστήμιο Πατρών

vasiazacharopoulou@gmail.com, k.antzakas@upatras.gr

Στην παρούσα έρευνα θα παρουσιάσουμε ένα πρωτότυπο πείραμα για την άντληση του πληθυντικού των ονοματικών νοημάτων στην ΕΝΓ¹, το «Wug test». Μέχρι σήμερα, καμία έρευνα δεν έχει περιγράψει τον τρόπο σχηματισμού του πληθυντικού των ονοματικών νοημάτων (συγκεκριμένων και αφηρημένων) στην ΕΝΓ. Προηγούμενες έρευνες σε άλλες ΝΓς² που προσπάθησαν να περιγράψουν τον τρόπο σχηματισμού των ονοματικών νοημάτων όπως στην Ολλανδική ΝΓ³ (NGT) (Zwitserlood & Nijhof, 1999) ή στην Τούρκικη ΝΓ (TID) (Zwitserlood et al, 2012), ζητούσαν από τους νοηματιστές να περιγράψουν εικόνες που περιείχαν πολλαπλά αντικείμενα. Ωστόσο, εκτός του πληθυντικού είχαμε και περιγραφή της τοποθεσίας των αντικειμένων όπως ακριβώς στο ερέθισμα της εικόνας – χρησιμοποιώντας την τοπικότητα (localization) (Zwitserlood & Nijhof, 1999:69). Αυτό οδήγησε ορισμένους ερευνητές στο να υποστηρίξουν ότι οι νοηματιστές επιστρατεύουν μόνο την τοπικότητα για την έκφραση του πληθυντικού των ονοματικών νοημάτων (Zwitserlood et al, 2012). Επιπλέον, με την περιγραφή των εικόνων ήταν αδύνατον να ελεγχθεί αν τα αφηρημένα ονοματικά νοήματα διαθέτουν μορφολογικό μαρκάρισμα πληθυντικού καθώς είναι αδύνατον να αναπαρασταθούν με τη μορφή εικόνων.

Στόχος του Wug test είναι να εντοπιστούν οι στρατηγικές μαρκαρίσματος του πληθυντικού των συγκεκριμένων και αφηρημένων ονοματικών νοημάτων περιορίζοντας την τοπικότητα. Στο πείραμα που σχεδιάστηκε κρατήσαμε την βασική ιδέα του Wug TEST (Berko, 1958). Δημιουργήθηκαν βιντεοσκοπημένες ερωτήσεις στην ΕΝΓ χωρίς την χρήση εικόνων ζητώντας την αναφορά σε πολλαπλά αναφορικά. Προηγούμενες έρευνες σε άλλες ΝΓς (Γερμανική ΝΓ - DGS (Pfau & Steinbach, 2006), Ολλανδική ΝΓ - NGT (Van Boven, 2020) κ.α.) έχουν δείξει ότι τα φωνολογικά χαρακτηριστικά του βασικού νοήματος/ρίζας (base noun) μπορούν να επηρεάσουν την επιλογή της στρατηγικής μαρκαρίσματος με πληθυντικό. Όμοια, διακρίναμε 4 κατηγορίες ονοματικών νοημάτων με

---

¹ Ελληνική Νοηματική Γλώσσα ή ΕΝΓ

² Νοηματικές Γλώσσες ή ΝΓς

³ Νοηματική Γλώσσα ή ΝΓ

διαφορετικά φωνολογικά χαρακτηριστικά⁴, ελέγχοντας αν τα φωνολογικά χαρακτηριστικά των ονομάτων επηρεάζουν το μαρκάρισμα του πληθυντικού που θα δεχθεί το ονοματικό νόημα. Παράλληλα, για κάθε μια από τις ομάδες νοημάτων δημιουργήθηκαν από 4 ψευδονόματα – WUGS που είχαν τα φωνολογικά χαρακτηριστικά των αντίστοιχων νοημάτων. Συνολικά, 36 νοήματα με διαφορετικά φωνολογικά χαρακτηριστικά παρουσιάστηκαν στους πληροφορητές. Στην έρευνα συμμετείχαν 10 νοηματιστές ενώ αντλήθηκαν συνολικά 360 ονοματικά νοήματα πληθυντικού τα οποία αναλύθηκαν με την χρήση του λογισμικού ELAN.

Με το πείραμα καταφέραμε να αντλήσουμε τις στρατηγικές μαρκαρίσματος του πληθυντικού των συγκεκριμένων αλλά και των αφηρημένων ονοματικών νοημάτων περιορίζοντας την χρήση της τοπικότητας. Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν ότι στην ΕΝΓ οι νοηματιστές χρησιμοποιούν εκτός από το μηδενικό μαρκάρισμα τουλάχιστον 3 ακόμη στρατηγικές πληθυντικού: α. τον απλό αναδιπλασιασμό (δηλαδή επανάληψη του νοήματος στην ίδια τοποθεσία.), β. τον πλευρικό αναδιπλασιασμό (δηλαδή επανάληψη του νοήματος σε διαφορετικές τοποθεσίες πλευρικά και σε ημικυκλική τροχιά) και γ. τον ταυτόχρονο αναδιπλασιασμό (δηλαδή ταυτόχρονη επανάληψη του ονοματικού νοήματος και με τα δύο χέρια.).

Βιβλιογραφία

- Berko, J. (1958). The child's learning of English Morphology. *Word*, 150–177.
- Pfau, R., & Steinbach, M. (2005). Backward and sideward reduplication in German sign language. Στο Hurch, B. (επιμ.), *Studies on Reduplication* (σσ. 569–594). Βερολίνο: De Gruyter Mouton.
- Pfau, R., & Steinbach, M. (2006). Pluralization in sign and in speech: A cross-modal typological study. *Linguistic Typology*, 10, 135–182.
- Steinbach, M. (2012). Plurality. Στο R. Pfau, M. Steinbach, & B. Woll (επιμ.), *Sign language: An international handbook* (σσ. 112–136). Berlin: De Gruyter Mouton.
- Van Boven, C. (2020). Phonological restrictions on nominal pluralization in sign language of the Netherlands: Evidence from corpus and elicited data. *Folia Linguistica*, 55(2), 313–359.
- Zwitzerlood, I., & Nijhof, S. (1999). Pluralization in sign language of the Netherlands (NGT). Στο J. Don, & T. Sanders (επιμ.), *OTS Yearbook 1998-1999* (58–78). Utrecht: UiL OTS.
- Zwitzerlood, I., Perniss, P., & Ozyurek, A. (2012). An empirical investigation of expression of multiple entities in Turkish sign language (TID): Considering the effects of modality. *Lingua*, 122, 1636–1667.

Optimizing syntactic and prosodic constraints on no-border items When Pindar infringes clause boundaries

Richard Faure¹ & Nicolas Bertrand²

¹Université de Tours, ²Université Côte d'Azur

richard.faure@univ-tours.fr, nicolas.bertrand@univ-cotedazur.fr

The degree of in(ter)dependence of syntax and prosody has been a hot topic for a long time (for ancient Greek see Goldstein 2016). This talk aims at contributing to the debate based on a puzzling phenomenon present in Pindar's (5th C. BCE) poetry, famously deviant in the area of word order (Hummel 1993). In particular, **clausal boundaries can be blurred by the apparent intrusion of a phrase from a subordinate** into the main clause (e.g., Γιγαντας in 1).

(1) Ἐν τίνι κ' ἐθέλοι [Γίγαντας ὄς, ~~Γίγαντας~~ ἐδάμασας], εὐτυχῶς ναίειν.

⁴ Τα φωνολογικά χαρακτηριστικά που φαίνεται να επηρεάζουν την επιλογή στρατηγικής πληθυντικού των ονομάτων είναι: α. Η τοποθεσία άρθρωσης του νοήματος (ουδέτερο χώρο κεντρικά ή πλευρικά / επαφή με το σώμα. και β. Το είδος της κίνησης του νοήματος (απλή / επαναληπτική, είτε κυκλική, είτε εναλλακτική) (Pfau & Steinbach, 2006).

- in you-DAT PTC he.wants-OPT giants-ACC who-NOM.SG subdue-AOR.2S gladly inhabit-INF
 ‘Under your protection, you who subdued the Giants, would he gladly live.’ (N.7.90–91)
- (2) Καλέσαντο συνεργόν / τείχεος, [ἦν ὅτι νιν πεπρωμένονῆν].(O.VIII.32-36)
 They.called.upon helper.ACC wall-GEN was because him fated
 ‘They called upon Aeacus to help them with the wall, because the fate was that he...’

Surprisingly, this apparent intrusion is not informationally motivated, contrary to other operations that impact word order, e.g., topicalization or prolepsis (Allan 2014; Panhuis 1984). It infringes syntactic rules (extraction out of relative cl., extraction of non-constituents). It is neither dependent on the subordinator (all types appear: ὅς, ὅτι, ἐπεί, etc.), nor on the category (even verbs can escape the subordinate, see 2). All this points towards a **prosodic explanation**, in which the at-issue element does not intrude into the matrix, but rather the subordinator is postposed within the subordinate à la Wackernagel (1892). A confirmation comes from the fact that it exactly occupies the second position (see 1 and 2). Tracking traces of prosodic independence, dwelling on Pindar’s metrics, should confirm this idea.

This puzzling phenomenon is however **not unconstrained syntactically**. First it is pervasive in relative cl. and in some types of adjunct cl. (like causal cl. in ἐπεί, ὅτι), whereas it is absent in declarative complement cl. and very rare in indirect interrogatives. In the latter, we found no instance of postponing with interrogative τίς and only one with ὅστις, whereas εἰ-‘if’ clauses and relative ὅς-clauses (used as interrogatives) favor such a configuration.

Our talk aims at tying together the prosodic explanation and the syntactic distribution. **We claim that syntax creates the conditions for the prosodic rule of postposition to arise**. Adjunct clauses are notoriously less integrated within the syntax of the matrix clause, which is visible from the prevention against *wh*-extraction out of them (Ross 1967). This relative syntactic independence goes along with the prosodic autonomy necessary for the observed rearrangement, also suggesting that generally syntactic rules apply before prosodic rules.

Two arguments buttress our claim: (1) The only complement clauses that allow for the phenomenon are originally adjunct clauses which grammaticalized as indirect interrogatives (εἰ ‘if’ and marginally ὅς ‘who’). (2) Direct, but not indirect, interrogative clauses in τίς feature the phenomenon, indicating that the prevention is not due to τίς, but to the subordinate character of the clause: direct questions are prosodically autonomous and thus fit for the phenomenon.

References

- Allan, R.J. (2014). Changing the topic. *Mnemosyne*, 67(2), 181–213.
 Goldstein, D. (2016). *Classical Greek syntax. Wackernagel’s law in Herodotus*. Brill.
 Hummel, P. (1993). *La syntaxe de Pindare*. Peeters.
 Panhuis, D. (1984). Prolepsis in Greek as a discourse strategy. *Glotta*, 62(1–2), 26–39.
 Ross, J. R. (1967). Constraints on variables in syntax. PhD dissertation, MIT.
 Wackernagel, J. (1892). Über ein Gesetz der indogermanischen Wortstellung. *IF*, 1, 333–436.

A diachronic and synchronic study of the -poli(s) forms in Greek

Panagiotis Filos

University of Ioannina

pfilos@uoi.gr

Greek city names comprising the morpheme(s) -πόλις/-πόλη appeared in antiquity, probably in the classical period, or perhaps somewhat earlier (cf. Ἡλιοῦπολις, Νεάπολις). These unverbated compounds developed from earlier collocations / juxtapositions (e.g. Νέα πόλις), as this is clearly indicated by the inflectional ending of the first member in earlier forms (e.g. Ἡλι-ού-πολις) rather

than a plain bare stem, esp. in -ο- (e.g. Μεγαλόπολις) as is normally the case later; obviously, at some stage these initially two-member nominal phrases (PP) began to be co-pronounced as one word (via a single accent), while at a later time there also appeared derivatives (παρασύνθετα), e.g. Διοσπολίτης, Έρμου-/Ήλιου-πολίτης, etc. Interestingly enough, this type of city names did not catch on so much in the post-classical Greek world, as one might have expected, as it did in the context of the Greco-Roman world (e.g. *Hadrianopolis* / Άδριανούπολη, *Constantinopolis* / Κωνσταντινούπολη, etc.), while it continued thereafter well into the medieval Greek period (cf. Risch 1965; Τσερέπης 1902; TLG). In modern times, there have been many new coinages, both in a Greek (e.g. Άλεξανδρούπολη (vs. Άλεξάνδρεια in antiquity)) and a non-Greek framework (e.g. *Minneapolis* (USA), probably after Νε-ά-πολις and the like (reanalysis)). At the same time, there have been many new Greek common nouns (e.g. πανεπιστημιούπολη ‘university campus’, παραγκούπολη ‘slum’), in which the use of the grammaticalized morpheme(s) (suffixoid) -ο(υ)πολη(/-ις) now features more loosely (cf. Συμεωνίδης 2010; Ralli 2013: 237- 239). The aim of this study is to present, on the one hand, concisely, yet comprehensively the diachrony of the -poli(s) forms in the context of Greek, but particularly, to examine at a synchronic level the coining of new forms, both place names (oeconyms) and common nouns. Particular emphasis will be placed on the variation between -όπολη and -ο(υ)πολη (e.g. Μεγαλόπολη vs. μεγαλούπολη ‘metropolis’, Τεχνόπολη vs. Ονειρούπολη, παιδο(υ)πολη ‘child ‘city’ (orphanage)’, etc.), and to a lesser extent, between -ις vs. -η. To this end, major (Standard) Modern Greek e-dictionaries (e.g. ΑΛΚΝ) and corpora will be used (ΕΘΕΓ, ΣΕΚ, ΣΝΕΚ, Google search). Socio- (e.g. registers) and extra-linguistic factors (e.g. chronological, social and ideological context) will be highlighted, while the existence of learnedisms in the (Standard) Modern Greek lexicon will be taken into account too.

References

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2002). *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής* (ΑΛΚΝ). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών:
https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/reverse/index.html
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2022). *Λεξικό κυρίων ονομάτων*. Αθήνα.
- Ράλλη, Α. (2022). *Μορφολογία*, 2^η εκδ. Αθήνα.
- Ralli, A. (2013). *Compounding in Modern Greek*. Heidelberg-New York-London.
- Risch, E. (1965). Ein Gang durch die Geschichte der griechischen Ortsnamen. *Museum Helveticum*, 22, 193–205.
- Συμεωνίδης, Χ. (2010). *Ετυμολογικό λεξικό των νεοελληνικών οικωνυμίων*, 2 τόμοι. Λευκωσία.
- Τσερέπης, Ν. Γ. (1902). *Τα σύνθετα της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα.

ΕΘΕΓ: Εθνικός Θησαυρός Ελληνικής Γλώσσας: <http://hnc.ilsp.gr/>

ΣΕΚ: Σώμα Ελληνικών Κειμένων (1990-2010): <http://greekcorpus20.phil.uoa.gr/>

ΣΝΕΚ: Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ): https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/corpora/search.html

TLG: Thesaurus Linguae Graecae: <http://stephanus.tlg.uci.edu/>

Ερμηνεία ρημάτων με μεταβιβαστική εναλλαγή, το σημείο εκκίνησης: Σύνταξη ή Σημασιολογία

Πηνελόπη Ιωάννου, Δημήτριος Μιχελιουδάκης & Γεωργία Φωτιάδου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

pinelopii@lit.auth.gr, dmichel@lit.auth.gr, geofotia@lit.auth.gr

Διαγλωσσικές έρευνες δείχνουν ότι οι δομές που περιέχουν αντιμεταβιβαστικά ρήματα, είναι αμφίσημες ως προς την ερμηνεία τους, λόγω της μορφολογικής τους δήλωσης. Συγκεκριμένα τα αντιμεταβιβαστικά μπορεί να παρουσιάζουν ΜΗ ΕΝΕΡΓ ή ΕΝΕΡΓ μορφολογία προσομοιάζοντας στις παθητικές ή τις μεταβιβαστικές δομές, αντίστοιχα (Alexiadou, Anagnostopoulou & Schäfer, 2015).

Σε μέχρι τώρα έρευνες για τα ελληνικά (π.χ. Zombolou, Varlokosta, Alexiadou, Anagnostopoulou, 2010, Πλακούδα, 2019, Fotiadou, 2022) δεν υπάρχει συμφωνία ως προς την προτεραιότητα της σημασιολογίας ή της σύνταξης για την ερμηνεία αυτών των ρημάτων και για την πιθανή διαφοροποίηση μεταξύ ενήλικης και παιδικής γραμματικής, ή γλωσσικής επεξεργασίας και συνειδητής προτίμησης.

Στην παρούσα έρευνα με βάση την τυπολογία που έχει προταθεί από τους AAS (2015), εστίασαμε στα ρήματα των οποίων η ΕΝΕΡΓ μορφολογία χρησιμοποιείται για την αντιμεταβιβαστική ερμηνεία ενώ η ΜΗ ΕΝΕΡΓ μορφολογία περιορίζεται στην παθητική, όπως στο (1):

(1)α. Το παράθυρο άνοιξε. (αντιμεταβιβαστικό) β. Το παράθυρο ανοίχτηκε. (παθητικό)

Μελετήσαμε την οφθαλμοκίνηση (α) παιδιών προσχολικής ηλικίας (n=20, ηλικ. εύρος: 4-5 ετών) και (β) ενηλίκων φυσικών ομιλητών την ελληνικής (n= 20, ηλικ. εύρος: 20-25 ετών) μέσω του Παραδείγματος του Οπτικού Κόσμου (Berends, Brouwer, Sprenger, 2016). Οι συμμετέχοντες/ουσες άκουγαν προτάσεις με Υποκείμενο-Ρήμα(ΕΝΕΡΓ /ΜΗ ΕΝΕΡΓ) και έπρεπε να επιλέξουν ποια από τις τρεις διαθέσιμες εικόνες αποδίδει το νόημα της πρότασης. Χρησιμοποιήσαμε δέκα ρήματα σε συνδυασμό με άψυχο υποκείμενο και χωρίς αντικείμενο, ώστε να μην υπάρχει επίλυση της αμφισημίας, και περιμέναμε ότι οι ενήλικες θα κοιτάζουν και θα επιλέξουν την εικόνα με την παθητική ερμηνεία στους ΜΗ ΕΝΕΡΓ ρηματικούς τύπους και την αντιμεταβιβαστική στους ΕΝΕΡΓ. Τα δεδομένα από τα παιδιά θα διέφεραν ως προς τη γλωσσική επεξεργασία αλλά και την τελική ερμηνεία.

Οι πρώτες αναλύσεις των δεδομένων επιβεβαιώνουν τις υποθέσεις μας, καθώς στους ενήλικες η επεξεργασία συμφωνεί με την τελική τους ερμηνευτική επιλογή, ενώ στα παιδιά όχι. Τα ευρήματα της έρευνας θα συζητηθούν σε σχέση με τις θεωρητικές θέσεις που προτάσσουν τη σημασιολογία έναντι της σύνταξης για αυτήν την τάξη αντιμεταβιβαστικών ρημάτων.

Βιβλιογραφία

- Alexiadou, A., Anagnostopoulou, E., & Schafer, F. (2015). *External arguments in transitivity alternations*. Oxford Linguistics.
- Fotiadou, G. (2022). *Processing of Transitivity Alternations and Frequency-Based Accounts in Greek Adult Language*. Languages, 7(3), 216.
- Πλακούδα, Α. (2019). *Προτασιακή επεξεργασία των αντιμεταβιβαστικών δομών της Ελληνικής*. (Doctoral dissertation, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Σχολή Φιλοσοφική. Τμήμα Φιλολογίας. Τομέας Γλωσσολογίας).
- Schmid, M. S., Berends, S. M., Bergmann, C., Brouwer, S. M., Meulman, N., Seton, B. J., ... & Sprenger, S. A. (2016). *Eye-tracking and the visual world paradigm*. Designing Research on Bilingual Development: Behavioral and Neurolinguistic Experiments, 55–80.

Zombolou, K., Varlokosta, S., Alexiadou, A., & Anagnostopoulou, E. (2010). *Acquiring Anticausatives versus Passives in Greek*. Proceedings of the 34th annual Boston University Conference on Language Development 2009, Vol. 2 (pp. 515–524). Somerville, MA: Cascadilla Press.

Nominalizations of HAVE and BE in Greek

Anna Kampanarou

University of Crete & Aristotle University of Thessaloniki

annakamp@gmail.com

This talk explores the nominalizations of HAVE and BE in Greek. The analysis builds on the observation that *exo* ‘have’ and *ime* ‘be’ lack nominalizations derived *directly* from them, e.g. *-*oxi* or *-*usia*. This gap is filled by nominalizations deriving from prefixed cognates. The Greek HAVE, *exo*, is nominalized by *katoxi*, which morphologically derives from *kat-exo* ‘possess’, only under the possession/ownership interpretation (1).

1. a. I oðiyi   prepi na **exun**   ðiploma   oðiyisis.
the drivers.NOM   must to HAVE.3PL   license.ACC   driving.GEN
‘The drivers must have a driver’s license.’
- b. I **katoxi**   ðiplomatos oðiyisis   (apo tus oðiyus) ine   ipoxreotiki.
the possession.NOM   license.GEN driving.GEN by   the drivers   BE.3SG   mandatory
‘The possession of a driver’s license (by the drivers) is mandatory.’

Greek BE, *ime*, gets nominalized only in its reading as a locative or existential predicate, by *parusia* ‘presence’ (Ancient Greek relic derived from *par-imi* ‘be present’) or *iparksi* ‘existence’ (deriving from *ip-arxo* ‘exist’). *Parusia*, unlike *iparksi*, is preferred under a temporary association between the location and the theme.

2. a. To amaksi **ine**   brosta stin   porta ke eboðizi   tin isoðo.
the car.NOM BE.3SG in.front of.the   door and block.3SG   the entrance.ACC
‘The car is in front of the door and blocks the entrance.’
- b. I **parusia/??iparksi**   tu amaksju   brosta stin porta   eboðizi   tin isoðo.
the presence/existence.NOM the car.GEN   in.front of.the door   block.3SG   the
entrance.ACC
‘The car’s presence/??existence in front of the door blocks the entrance.’

First, I show that *katoxi*, *parusia*, and *iparksi* constitute true nominalizations of stative predicates supporting argument structure, since they allow *for-x-time* modifiers but disallow manner or degree modifiers (3a) and pluralization (3b) (Grimshaw 1990, Borer 2005):

3. a. I (***yriyori/*mikri**)   katoxi/parusia/iparksi   aftokiniton   **epi tosa**   **xronia**
the quick   small   possession/presence/existence.NOM   cars.GEN   for so.many years
‘The possession/presence/existence of cars for so many years’
- b. * i **katoxes/parusies/iparksis**   aftokiniton
the possessions/presences/existences.NOM cars.GEN
lit. ‘the possessions/presences/existences of cars’

Following Alexiadou (2011), I argue that, since these forms are prefixed, their Argument Structure is provided by the prefix, e.g., *ip-*, which originates as an independent argument-introducing head that incorporates into the verbal root, e.g., *varx*. If this combines with *n*, it derives the nominalization as in (4). The same assumptions are made for *katoxi* and *parusia*.

4. a. [nP [n -s- [vP [v [Varx v] [pP [DP Theme] [p p **ip-** [PP Location]]]]]]
- b. [nP [n -s- [vP [v [p **ip-** + Varx v] [pP [DP Theme] [p p **ip-** [PP Location]]]]]]

Finally, I propose the postulation of a silent argument-introducing p-head in the verbal forms *exo* and *ime*, to account for the absence of *-*oxi* and *-*usia* based on Myer's Generalization.

References

- Alexiadou, A. (2011) Statives and nominalization. *Recherches linguistiques de Vincennes*, 40, 25–52.
Borer, H. (2005). *The normal course of events*. Oxford: Oxford University Press.
Grimshaw, J. (1990). *Argument structure*. Cambridge, Mass.: MIT Press.

Αναγγελίες Θανάτου: Μια άλλη όψη του γλωσσικού τοπίου

Κώστας Κανάκης

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

kkan@aegean.gr

Η σύγχρονη έρευνα του γλωσσικού τοπίου (ΓΤ) έχει αναδείξει την περίπλοκη σχέση γλώσσας και χώρου και το ρόλο της γλώσσας στη συμβολική συγκρότηση του δημόσιου χώρου μέσω γλωσσικών και άλλων σημειωτικών πόρων (Blackwood κ.ά. 2016, Canakis 2021). Σε αυτό το πλαίσιο, τα τετριμμένα (και όχι τόσο τετριμμένα) σημεία του ΓΤ μελετώνται είτε ποιοτικά/εθνογραφικά (Blommaert & Maly 2014), είτε με μεικτές μεθόδους (Peck κ.ά. 2019).

Ένα από τα ζητήματα που αναδείχθηκαν με καθυστέρηση στη σχετική ερευνητική παραγωγή ήταν οι έμφυλες και σεξουαλικές όψεις του ΓΤ (Milani 2014, Canakis & Kersten-Pejanić 2016, Canakis 2017, 2018, Χριστουλάκη 2017), το οποίο αυτή η ανακοίνωση εξετάζει μέσω των τοιχοκολλημένων αγγελιών θανάτου και μνημοσύνων σε δύο κωμοπόλεις: τη Σαλαμίνα και τη Μυτιλήνη. Η ενασχόληση με το λόγο αυτών των, κατά τα άλλα, χαρακτηριστικά τυποποιημένων σύντομων κειμένων δείχνει ότι οι έμφυλες διαφορές υπερβαίνουν τους αναμενόμενους αναφορικούς ενδείκτες, πιστοποιώντας την ανισότητα και σε αυτό το τελευταίο στάδιο της κοινωνικής ζωής. Μεταξύ άλλων, οι γυναίκες συχνά προσδιορίζονται ως χήρες κάποιου άντρα, ενώ οι άντρες βάσει της επαγγελματικής τους ιδιότητας εν ζωή. Τόσο οι εκλιπούσες όσο και οι εκλιπόντες συχνά αναφέρονται με χαϊδευτικά, μαζί με την επίσημη μορφή του μικρού τους ονόματος, ωστόσο για τις γυναίκες υπάρχει η δυνατότητα ανδρωνυμικού τύπου. Παράλληλα, η αναφορά σε πενθούσες και πενθούντες δεν ενδεικνύει απλώς άμεσα την οικογενειακή κατάσταση των νεκρών, αλλά προϋποθέτει –και συνεπώς αναπαράγει– ετεροκανονικά προτάγματα.

Από τα δεδομένα αναδύονται τοπικές νόρμες ως προς αυτό το –συγκροτησιακά δημόσιο– κειμενικό είδος, οι οποίες εξετάζονται ποιοτικά και με γνώμονα την ανθρώπινη δράση και την νοηματοδότησή της (Peck κ.ά. 2019) σε συγκεκριμένα χρονοτοπικά πλαίσια (Blommaert 2017).

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Blommaert, J. (2017). Mobility, contexts, and the chronotope. *Language in Society*, 46, 95–99.
Blommaert, J., & Maly, I. (2014). Ethnographic linguistic landscape analysis and social change: A case study. *Tilburg Papers in Culture Studies*, 100.
Canakis, C. (2017). The linguistic landscape of Stadiou Street in Athens: An ethnographic approach of the linguistic appropriation of contested space. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 37, 165–180.
Canakis, C. (2018). Contesting identity in the linguistic landscape of Belgrade: An ethnographic approach. *Belgrade English Language and Linguistics Studies*, 10, 229–258.
Canakis, C. (2021). Indexing chronotopes: An ethnographic approach of the changing linguistic landscape of Mytilene. Στο Θ. Μαρκόπουλος κ.ά. (επιμ.), *Proceedings of the 14th International Conference on Greek Linguistics* (σσ. 221–236). Patras: University of Patras.
Canakis, C., & Kersten-Pejanić, R. (2016). Spray-canned discourses: Reimagining gender, sexuality, and citizenship through linguistic landscapes in the Balkans. Στο S. Goll κ.ά. (επιμ.), *Minorities*

- under attack: Othering and right-wing extremism in southeast European societies* (σσ. 129–159). Wiesbaden: Otto Harrassowitz.
- Milani, T. (2014). Sexed signs – queering the scenery. *International Journal of the Sociology of Language*, 228, 201–225.
- Peck, A., Stroud, C., & Williams, Q. (επιμ.) (2019). *Making sense of people and place in linguistic landscapes*. London: Bloomsbury.
- Χριστουλάκη, Δ.-Ν. (2017). *Συνθήματα με έμφυλο και σεξουαλικό περιεχόμενο στο γλωσσικό τοπίο της Μυτιλήνης*. Μεταπτυχιακή εργασία ειδίκευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

«Εί! Αντί να πατάς παράλειψη, επεξεργάσου την playlist.»: Μια κριτική ανάλυση λόγου στα εταιρικά μηνύματα που διακινούνται μέσω κινητών τηλεφώνων και εφαρμογών

Παϊσιούλα Καρακώστα
12ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Κρήτης
pmkara@gmail.com

Οι συχνότεροι τρόποι με τους οποίους οι εταιρείες επικοινωνούν με τους πελάτες τους, ενεργούς και δυνάμει, εμπλέκουν τη χρήση κινητού τηλεφώνου. Κυρίως επιλέγουν την αποστολή γραπτών μηνυμάτων (sms), μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), αλλά και την ανάδυση σύντομων μηνυμάτων εν είδει ενθέτων (pop-up banner) μέσω των ειδικών εφαρμογών (app) που έχουν αναπτύξει. Αν και τα μηνύματα αυτά είναι τυποποιημένα, επαναλαμβανόμενα και με παρόμοια θεματολογία, παρατηρούνται διαφορές στις επιμέρους γλωσσικές στρατηγικές που εφαρμόζονται. Τα μηνύματα αυτά συγκροτούν έναν ακόμα από τους λόγους με μικρό λ (little d discourse, Gee, 1999) που μας περιβάλλουν, και, ταυτόχρονα, εμπεριέχονται σε συγκεκριμένους Λόγους με κεφαλαίο Λ (capital D discourses, ό.π.), με τους οποίους συναρθρώνονται και συνομιλούν. Λόγους που δεν αναπαριστούν παθητικά την πραγματικότητα, αλλά συμμετέχουν και συμβάλλουν στη συγκρότηση μιας συγκεκριμένης έκφασής της (Thurlow, 2013).

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να περιγράψει και να ερμηνεύσει τις γλωσσικές στρατηγικές στο επίπεδο της διαπροσωπικής λειτουργίας (interpersonal function, Halliday, 1994), τόσο στα στατικά (sms), όσο και στα αναδυόμενα (pop-up banner) γραπτά μηνύματα των εταιρειών σύγχρονης τεχνολογίας, κάτι που δεν έχει μέχρι σήμερα μελετηθεί. Για τον λόγο αυτό συγκεντρώθηκαν περίπου 200 μηνύματα από οκτώ εταιρείες (τηλεφωνίας, ειδών τεχνολογίας, παροχής ροής ήχου - streaming) που αφορούν το χρονικό διάστημα 2012-2023 και περιγράφουν εξαντλητικά την επικοινωνία των εν λόγω εταιριών με τους ιδιώτες πελάτες τους γύρω από θέματα λειτουργίας, χρήσης και προώθησης υπηρεσιών και προϊόντων.

Το δείγμα εξετάστηκε ως προς τα εξής ερευνητικά ερωτήματα: 1. Ποιες γλωσσικές στρατηγικές χρησιμοποιούνται στο επίπεδο της διαπροσωπικής λειτουργίας; 2. Κατά πόσο ποικίλλουν ανάλογα με τον αποδέκτη και το θέμα; 3. Πώς οι στρατηγικές αυτές σχετίζονται και συνομιλούν ιδεολογικά με ευρύτερες κοινωνικές πρακτικές και είδη λόγων (social practices and discourses, Fairclough, 2003);

Η ανάλυση του δείγματος κινείται στο πλαίσιο της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (Fairclough, 2003) και αξιοποιεί τη Συστημική Λειτουργική Γραμματική του Halliday (1994) σχετικά με τη διαπροσωπική λειτουργία.

Από τη μέχρι τώρα ανάλυση των μηνυμάτων, προκύπτει ότι κάποιες εταιρείες υιοθετούν γλωσσικές στρατηγικές (π.χ. β' ενικό ρηματικό πρόσωπο, προτάσεις κυρίως προστακτικές και επιφωνηματικές αντλημένες από τη γλώσσα των νέων, όπως «Τσέκαρε!», «Εί!») που εξυπηρετούν α) την επιδίωξη για εξατομικευμένη απεύθυνση (synthetic personalization, Thurlow, 2013), β) την

οικοδόμηση και προβολή στους αποδέκτες μιας - φερόμενης ως υψηλά αξιολογημένης- νεανικής ταυτότητας και γ) τη διαρκή κινητοποίηση των αποδεκτών προς την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων που θα οδηγήσουν στην αύξηση της κατανάλωσης της συγκεκριμένης υπηρεσίας ή προϊόντος.

Βιβλιογραφία

- Fairclough, N. (2003). *Analysing discourse: Textual analysis for social research*. London & New York: Routledge.
- Gee, J. P. (1999). *An introduction to discourse analysis: Theory and method*. London & New York: Routledge.
- Halliday, M. A. K. (1994). *An introduction to functional grammar* (2nd ed.). London: Edward Arnold.
- Thurlow, C. (2013). Fakebook: Synthetic media, pseudo-sociality, and the rhetorics of web 2.0. In D. Tannen & A. M. Trester (Eds.), *Discourse 2.0: Language and new media* (pp. 225–249). Washington, DC: Georgetown University Press.

Από τα μοναστήρια της Ρηνανίας στα γυρίσματα του Χόλυγουντ: Η θαυμαστή ιστορία των τεχνητών γλωσσών

Μαριάννα Κατσογιάννου

Πανεπιστήμιο Κύπρου

marianna@ucy.ac.cy

Η ανακοίνωση αποτελεί μέρος ευρύτερης εργασίας με αντικείμενο τις τεχνητές γλώσσες που διαφέρουν από τις φυσικές ως προς το ότι είναι κώδικες ενσυνείδητα επινοημένοι από ένα άτομο ή μια ομάδα. Η τεκμηρίωση που έχουμε στη διάθεσή μας δείχνει ότι τέτοιες γλώσσες είχαν αρχίσει να κατασκευάζονται ήδη κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα με στόχους που ποικίλουν, μεταξύ άλλων και ανάλογα με την περίοδο της δημιουργίας τους:

- Να εξασφαλίσουν τη μυστικότητα και/ή την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας σε συγκεκριμένες κοινότητες.
- Να «εξαλείψουν» συγκεκριμένες ατέλειες των φυσικών γλωσσών όπως οι αμφισημίες ή οι ανωμαλίες της γραμματικής.
- Να ξεπεράσουν τα γλωσσικά και πολιτιστικά εμπόδια που παρακωλύουν την παγκόσμια επικοινωνία.
- Να εξετάσουν γλωσσολογικά φαινόμενα και/ή θεωρητικές υποθέσεις γύρω από τη σχέση γλώσσας και νόησης.
- Να εξηγητήσουν την καλλιτεχνική έκφραση στη λογοτεχνία, ιδιαίτερα στην ποίηση, και στη συνέχεια στον κινηματογράφο - ενώ πιο πρόσφατα τις συναντάμε και στους εικονικούς κόσμους των βιντεοπαιχνιδιών.

Αντικείμενο της εργασίας είναι να διερευνηθεί η πορεία των τεχνητών γλωσσών και να δημιουργηθεί μία τυπολογία που θα βασίζεται αφενός στις λειτουργίες που επιτελούν οι γλώσσες αυτές στα διάφορα πραγματικά ή φανταστικά επικοινωνιακά περιβάλλοντα για τα οποία κατασκευάζονται και αφετέρου στις μεθόδους δημιουργίας τους και τη σχέση τους με τη γραμματική δομή των φυσικών γλωσσών. Το γεγονός ότι η γλωσσολογική έρευνα έχει αρχίσει να ανανεώνει το ενδιαφέρον της για τέτοια θέματα, οφείλεται, μεταξύ άλλων, και στην αύξηση της παραγωγής και της χρήσης τεχνητών γλωσσών: παράλληλα με τις πέντε με έξι χιλιάδες φυσικές γλώσσες, έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα περισσότερες από χίλιες τεχνητές, μία ή δύο από τις οποίες έχουν πλέον και εκ γενετής (φυσικούς;) ομιλητές.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Couturat, L., & Leau, L. (1903). *Histoire de la langue universelle* (576 σ.). Paris: Hachette.
- Εκο, Ο. (1993). *La ricerca della lingua perfetta nella cultura europea*. Roma-Bari: Laterza [(1998) *Η αναζήτηση της τέλειας γλώσσας στην ευρωπαϊκή παιδεία* (527 σ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα].
- Henning, J. (2020). *Langmaker: Celebrating Conlangs* (393 σ.). Chicago: Yonagu Books.
- Higley, S. L. (2000): Audience, uglissia, and CONLANG: Inventing languages on the internet. *M/C: A Journal of Media and Culture*, 3(1).
- Κος, Μ. (2007). Bilim tarihinin ilk gamma dili Bâleybelen [Bâleybelen, η πρώτη τεχνητή γλώσσα στην ιστορία της επιστήμης]. Στο D. Zeki κ.ά.: *ICANAS (International Congress of Asian and North African Studies)*, 38, 269–278.
- Marlaud, S. (2013). .Les langues artificielles sont-elles des langues ? Étude contrastive de l'espéranto et de la caractéristique universelle. *Syntaxe & Sémantique*, 14, 85–117.
- Okrent, A. (2009). *In the land of invented languages: Esperanto rock stars, klingon poets, loglan lovers, and the mad dreamers who tried to build a perfect language*. New York: Spiegel & Grau.
- Peterson, D. J. (2015). *The art of language invention: From horse-lords to dark elves, the words behind world-building* (292 σ.). New York: Penguin Books.
- Smokotin, V., & Petrova, G. (2015). The wuest for a universal language throughout human history. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 200, 107–113.
- Stria, I. (2016). *Inventing languages, inventing worlds. Towards a linguistic worldview for artificial languages* (264 σ.). Dysertacje Wydziału Neofilologii UAM w Poznaniu 29.
- Yaguello, M. (2006). *Les langues imaginaires; Mythes, utopies, fantasmes, chimères et fictions linguistiques* (364 σ.). Paris: Editions du Seuil.

Remarks on the verb SELL in post-classical and early Byzantine Greek

Jerneja Kavčič

University of Ljubljana

jerneja.kavcic@ff.uni-lj.si

Focusing on Post-classical and Early Byzantine documentary papyri, I explore the diachrony of the verb SELL, which had an irregular, suppletive paradigm in Classical Greek (e.g., Chantraine 1968, s.v. πέρνημι, Zerdin: 1999: 429). I first show that, in a corpus of more than 300 contracts and receipts (3rd century BC– 7th century AD), the statements that someone has sold something originally contained the aorist indicative ἀπεδόμην. This aorist was replaced by the Roman period by the perfect πέπρακα, whereas an instance of the aorist ἐπώλησα is perhaps attested in an Early Byzantine receipt. Furthermore, I explore which forms of the verb SELL are attested in private/business letters and petitions of the same periods, as well as – based on Stolk (2021: 307–311) – whether they associate with different registers.

I argue that, especially in the Roman period, the perfect πέπρακα was typically used as the perfective past of SELL. Subsequently, it was replaced by ἐπώλησα, the aorist of πωλῶ (>MGrk πουλώ). This stands in contrast with earlier accounts, which were focused on the New Testament and placed the spread of ἐπώλησα to an earlier (Roman) period (Kölligan 2007: 292, Chantraine 1940: 20–21). Following Horrocks (2010: 302), I explain this development in terms of the replacement of the irregular aorist (ἀπεδόμην) with the perfect (namely, πέπρακα) and the spread of the forms, based on the stem πρᾱ- (e.g., πιπράσκω, πραθήσομαι) in Post-classical Greek. In contrast to earlier accounts, the evidence from private letters also suggests the survival of the present tense forms of πιπράσκω up until the Roman period. I thus argue that the eventual spread of the regular paradigm of πωλῶ is to be placed to the Early Byzantine period rather than earlier.

References

- Chantraine, P. (1968). *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots*. Paris: Klincksieck.
- Chantraine, P. (1940). Conjugation et histoire des verbes signifiant vendre. *Revue de philology*, 14, 11–24.
- Kölligan, D. (2007). *Suppletion und Defektivität im griechischen Verbum*. Bremen: Hempen Verlag.
- Horrocks, G. (2010). *Greek: A history of the language and its speakers* (2nd ed). Malden: Wiley-Blackwell.
- Stolk, J. V. (2021). Orthographic variation and register in the corpus of Greek documentary papyri (300 BCE – 800 CE). In K. Bentein & M. Janse (Eds.), *Varieties of post-classical and byzantine Greek* (pp. 299–326). Berlin and Boston: Walter de Gruyter.
- Zerdin, J. R. (1999). *Studies in the ancient Greek verbs in skō*. PhD Thesis, University of Oxford.

Agreement patterns of partitive quantifiers in Modern Greek

Despina Kazana¹ & Maria Flouraki²

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²SOAS University of London
dkazana@jour.auth.gr, mf44@soas.ac.uk

Partitive constructions are structures with a head and a complement. The complement is a definite NP, which denotes a set of individuals from which a subset is extracted. The extracted subset is denoted by the quantifier of the partitive construction. The partitive refers to one part of a particular multipart object (Brasoveanu, 2008) and triggers either singular or plural agreement on the verb that follows, due to both syntactic and semantic implications. Perez- Jimenez and Demonte (2017) argue that partitive heads could be: Quantifiers, Fraction nouns, Cardinal (collective) nouns and Group nouns.

For the purposes of this paper, we will focus on Modern Greek partitive constructions headed by singular quantifiers and a complement with a plural noun. We focus on partitive phrases occurring in subject position, followed either by a verb or a relative clause construction. Our search in the Sketch Engine Modern Greek corpus, shows that both constructions receive overwhelmingly singular agreement, but also a limited number of plural agreement:

- (1) Ένας από τους φίλ-ους μου συμφων-εί πάντα μαζί μου.
One.sg of the.pl.acc friend-pl.acc my.gen agree-sg always with me.acc
'One of my friends always agrees with me'.
- (2) Κανένας από τους απεργούς δε θέλ-ει να κατηγορ-ηθεί.
No-one.sg of the.pl.acc striker-pl.acc not want-sg to accuse-middle.sg
'None of the strikers wants to be accused'.
- (3) Οποιοσδήποτε από τους υπαλλήλους και τους αντιπροσώπους που εμπλέκεται/-
ονται
Anyone.sg of the.pl.acc employees.pl.acc and the representatives that is/are-involved
στη δημιουργία του ιστοχώρου
in-the creation of-the website
'Anyone of the employees and the representatives that are involved in the creation of the website'

In the LFG framework, the nouns have two agreement features, concord and index features. Concord features are related to the morphological properties of the nouns, while index features determine the semantic properties of nouns (subject-verb agreement). In our analysis, the two

agreement patterns of the verb, singular and plural, arise more frequently when the partitive phrase is followed by a restrictive relative clause. When the RRC modifies the quantifier singular verb agreement occurs, and when it modifies the complement noun plural verb agreement occurs. In LFG, this is captured by imposing in the lexical entry of the verb two conditional constraints, using the disjunction operator, which give rise to two different f- structures. The c-structure of the corresponding sentence is the same for both agreement patterns.

Bibliography

- Brasovenau, A. (2008). Measure noun polysemy and monotonicity: Evidence from Romanian pseudopartitives. In A. Schardi, M. Walkow, & M. Abdurrahman (Eds.), *Proceedings of the 38th Meeting of the North East Linguistic Society* (pp. 139–150). MA: GSLA UMASS.
- Pérez-Jiménez, I., & Demonte, V. (2017). Agreement and interpretation of partitive constructions in Spanish: The dual nature of nominal features. *Probus* 29. <https://doi.org/10.1515/probus-2017-0003>

Linguistic landscapes of dissent during the pandemic: Politicising covid-19 signage through transgressive graffiti in the Athens subway

Roula Kitsiou & Stella Bratimou

University of Thessaly

stavroulakitsiou@uth.gr, sbratimou@uth.gr

The spatiality of governmental measures to address the covid-19 pandemic has altered the experience and use of public space. Lockdowns and restrictions in urban mobility, as well as the imperatives of social/physical distancing and wearing face masks, regulated the ways of being in public spaces. All these measures have materialized through public space signage leading to the construction of top-down linguistic landscapes, designed to readjust and control the proxemics of social life and our embodied public performances. The current paper draws on posthumanist linguistics to investigate the pandemic spatial repertoires that emerged through the interplay of top-down signage and bottom-up transgressive linguistic landscapes (Jaworski & Thurlow, 2010). The notion of spatial repertoire, expanding beyond the anthropocentric individual and community repertoires, approaches meaning negotiation as an ecology of spatially distributed resources, where human subjectivity is embedded in an assemblage of interactants such as emplaced linguistic resources and social practices (Pennycook, 2017).

More specifically, we explore how covid-19 related linguistic landscapes transformed public spatial repertoires into repertoires of biopolitical control and their respective reception and interaction with human subjectivities. For the purpose of the current paper, we focus on the top-down signage within the Athens subway, massively produced and emplaced in the carriages in order to regulate body positionality, physical distancing and use of face masks. A corpus of signs and graffiti collected in the physical space of the subway, as well as others recontextualized in online spaces, reveals a plenitude of transgressive graffiti appearing on top-down signage. Bottom-up linguistic landscapes bore socio-political statements regarding the handling of the pandemic by the Greek state as well as subjects preoccupying public discourse at the time, namely sexual abuse and rape culture. These transgressive linguistic landscapes through appropriating and distorting the official sign undermine its intended meaning and index the societal tensions that have arisen during the pandemic. At the same time, they constitute discursive acts of spatial appropriation during a period whence access to public space and its use were restricted. Therefore, data reveal the interplay of covid-19 biopolitics with societal dissent; state-induced semiotic actants intended to

demarcate public space into individual, reclusive micro-spaces are countered through their resemiotization by transgressive graffiti, embedding in the spatial repertoires of the subway discourses of social protest and thus granting them further visibility.

References

- Jaworski, A., & Thurlow, C. (2010). Introducing semiotic landscapes. In A. Jaworski & C. Thurlow (Eds.), *Semiotic landscapes: Image, text, space*. London: Continuum.
- Pennycook, A. (2017). *Posthumanist applied linguistics*. Routledge.

Greek adjectives, their PP-modifiers and where to place them

Dimitrios Kotopoulos

Goethe Universität Frankfurt

dkotopoulos1@gmail.com

In violation of the Head-Final Filter (HFF; Williams 1982), Greek permits prenominal As followed by PPs (1a). Sheehan (2017) subsumes the HFF under the Final-over-Final Condition (FOFC); thus, the HFF should be a universal of language and Greek should be only a seeming counterexample. She claims that Greek exhibits a weak sensitivity to the HFF: along with (1a), the FOFC-compliant (1b-d) are also available. Yet, the prenominal structure remains unaccounted for. I argue against Sheehan's account and show that the prenominal structure is in fact the unmarked one. The rest are restricted in different ways. Instead, I argue for a Contiguity-based approach (Richards 2023), in which postnominal and prenominal APs are base-generated in place.

(1) a.	enas/o <i>perifanos ja to peði tu yonos</i> a/the proud of the child cl.gen parent	c.	enas/o <i>perifanos yonos ja to peði tu</i> a/the proud parent of the child cl.gen
b.	enas/*o <i>yonos perifanos ja to peði tu</i> a/the parent proud of the child cl.gen	d.	%o <i>perifanos ja to peði tu o yonos</i> the proud of the child cl.gen the parent

Background. Sheehan proposes that all As with PPs are base-generated below the noun (N) and may move to a prenominal position; if the PP follows the A (1a), it cannot be linearized and the derivation crashes (HFF). But (1c-d) are FOFC-compliant strategies. Richards claims that the AP in (1a) is base-generated prenominally. The AP is selected by a covert enclitic Linker (Lin) that must attach to A; LinP is a Spec in the nominal projection. English permits no PP between A and Lin; otherwise cliticization fails. Greek permits this kind of PP, due to properties of Greek clitics.

Prenominal. If binding effects reflect c-command/reconstruction patterns, (2) is potential evidence that the Greek prenominal structure must be base-generated, contra Sheehan. Also, the structure is grammatical in both definite and indefinite DPs, indicating its unmarked nature (cf. Cinque 2010).

(2) a.	mna terjasti sto jani periyrafi tu eaftu tu a matching to.the John description himself	b.	*... ston eafto tu periyrafi tu jani ... to.himself description of John

Postnominal. Sheehan predicts that the postnominal order is the unmarked order; however, this is inaccurate for Greek, since it is only available in indefinite DPs and it obligatorily involves predication (Stavrou 2012). Following Stavrou, I take the postnominal structure to be a DP-internal predication structure; possibly, parallel to D-spreading (1d) and different from the prenominal one, which may be either a reduced relative clause or a direct modification structure (cf. Cinque 2010).

Extrapolation. Extrapolation is also FOFC-compliant in Sheehan's approach: it should rectify the alleged ungrammaticality of (1a). Instead, I show that extraposition is more restricted than (1a); e.g., a PP cannot extrapose over an adnominal genitive (3). Contra the stranding (Kayne 1994) or scattered deletion approach (Wilder 1995, Sheehan 2010), I take extrapositions to derive – via

movement and reprojection (Kasai 2008). Since extrapositions pattern with prenominal APs in terms of grammaticality – compare (1a)/(1c) to (1b) – their source must be the prenominal structure.

- (3) *o perifanos pateras tu Niku ja to peði tu
the proud parent of Nick of the child cl.gen

Conclusion. The prenominal structure is base generated; it is the unmarked structure, refuting Sheehan’s approach. Instead, a Contiguity-based approach can better account for the data.

References

- Cinque, G. (2010). *The syntax of adjectives: A comparative study*. MIT Press.
- Kasai, H. (2008). Linearizing rightward movement. In C. B. Chang & H. J. Haynie (Eds.), *Proceedings of the 26th West Coast Conference on Formal Linguistics* (pp. 315–323). Somerville, MA: Cascadilla Proceedings Project.
- Richards, N. (2023). Finding something to lean on. *LingBuzz* (/007156).
- Sheehan, M. (2010). Extraposition and antisymmetry. *Linguistic Variation Yearbook*, 10(1), 201–251.
- Sheehan, M. (2017). A labelling-based account of the head-final filter. *Labels and Roots*, 161–202.
- Stavrou, M. (2012). Postnominal adjectives in Greek indefinite noun phrases. *Functional Heads*, 379–394.
- Wilder, C. (1995). Rightward movement as leftward deletion. In U. Lutz & J. Pafel (Eds.), *On extraction and extraposition in German* (pp. 273–310). John Benjamins.
- Williams, E. (1982). Another argument that passive is transformational. *Linguistic Inquiry*, 13(1), 160–163. <http://www.jstor.org/stable/4178269>

Hyper-ECM in Greek and Turkish

George Kotzoglou

University of the Aegean

gkotz@rhodes.aegean.gr

This paper examines structures such as (1) in Greek and Turkish. These constructions, which manifest apparent ECM or Raising-to-Object out of finite clauses, challenge the standard view that ECM (necessarily) depends on the nonfiniteness/defectivity of a subordinate domain (cf. the discussion of similar cases crosslinguistically in Davies & Dubinsky 2004; Salzmann 2017).

- (1a) ðe θelo ton jani na me koroidevi
NEG want.NonPast.1sg the Yannis.Acc SUBJ cl.Acc make-fun-of
'I don't want John to make fun of me.'
- (1b) Pelin [sen-i Timbaktu-ya git-ti(-n) diye] biliyormuş.
Pelin.Nom [you-Acc Timbaktu-Dat go-PAST(-2sg) COMP know
'Pelin thought that you went to Timbaktu.'
- Şener (2008)*

The present contribution revisits the main properties of Greek quasi-ECM (as discussed in, among others Philippaki-Warbuton 1979; Alexiadou & Anagnostopoulou 1997; Hadjivasiliou et al. 2000; Kotzoglou 2002; Kotzoglou & Papangeli 2007; Kotzoglou 2017; among others) and Turkish (Zidani-Eroğlu 1997; Şener 2008). It is shown that both languages exhibit a number of similar characteristics: (i) optionality in the case-marking of the pivot-DP, which may surface in Nominative as well, (ii) evidence from the distribution of adjunct material for the matrix surface position of the Acc-marked pivot DP (2), (iii) evidence from the scope properties of negation/licensing of NPIs (3); among others.

(2a) o petros perimene *i sofia/ti sofia
 the Peter.Nom expect.NonPast.3dg the Sofia-*Nom/-Acc
 me laxtara na ðexti tin protasi
 γαμου
 with desire SUBJ accept.NonPast.3SG the proposal.Acc wedding.Gen
 'It is with desire that Peter expected Sofia to accept the wedding proposal.'
 [with a matrix reading of the PP]

Kotzoglou & Papangeli (2007: 120)

(2b) (Siz) Ali-yi sabah-tan beri öp-tül-dü san-iyor-sunuz
 You.Nom Ali.Acc morning-Abl since kiss-Pass-Past believe-Prog-2pl
 'You believe Ali to have been kissed since this morning.'
 (the belief has been going on since this morning)

Zidani-Eroğlu (1997: 222)

(3a) o manos perimene KANIS/*KANENA na min
 the Manos.Nom expect.Past.3sg nobody.Nom/*Acc SUBJ NEG
 tu milai
 prn.Gen speak.NonPast.3sg
 'Manos expected nobody to speak to him.'

(3b) *(Siz) [kimse-yi bu kitab-ı oku-ma-di] san-iyor-sunuz.
 you-Nom anybody-Acc this book-Acc read-Neg-Past believe-Prog-2pl
 'You believe nobody to have read this book.'

Zidani-Eroğlu (1997: 227)

We argue that both Greek and Turkish (together with other languages) offer ample evidence for the conclusion that the ECM-like phenomena cannot be reduced to Case theory (or featural defectiveness). We also claim that certain differences between Greek and Turkish hyper-ECM should lead us to a different analysis of the constructions at hand in the two languages. For example, in Greek there is a subtle semantic difference between clauses with a nom-marked pivot DP and those with an acc-marked one (as claimed by Kotzoglou & Papangeli 2007), whereas no such nuance may be spotted in the corresponding Turkish examples. On the other hand, Turkish manifests environments where the pivot may not surface in nominative case, but only in accusative, which is what happens in Greek.

The comparative examination leads us to the tentative proposal that a number of different factors bring about the same result (apparent hyper-ECM or Raising-to-Object) in different languages.

Είναι το να τροπικό μόριο; Γραμματική, προφορικός λόγος και σώματα κειμένων.

Μάνος Λαμπίδης

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

lamp_man19@hotmail.com

Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην εξέταση της γραμματικής και σημασιολογικής ταυτότητας του να στο κειμενικό είδος των προφορικών αυθόρμητων συνομιλιών μέσα από σώματα κειμένων. Ο προφορικός λόγος, και ιδιαίτερα η αυθόρμητη συνομιλία θεωρείται το πρωτοτυπικό είδος λόγου στο οποίο η γλώσσα χρησιμοποιείται με τον πλέον φυσικό τρόπο (Γούτσος, 2014) και στοχεύει στην «επίτευξη και διατήρηση της κοινωνικής συνοχής μέσω της ανταλλαγής εμπειριών» (Biber et al.1990: 1041). Το μόριο να προσελκύει την προσοχή των ερευνητών για δεκαετίες και μια πλούσια

βιβλιογραφία το ακολουθεί. Παρά την ενδελεχή μελέτη του όμως εξακολουθεί να δημιουργεί προβληματισμό και να υπάρχουν ερωτήματα γύρω από τη γραμματική και σημασιολογική του ταυτότητα (Τσαγγαλίδης 2015). Ιδιαίτερα η σύνδεσή του με την τροπικότητα και η συντακτική του κατανομή αποτελούν δύο καίρια σημεία τα οποία θα αποτελέσουν το αντικείμενο έρευνάς μας.

Για τη μελέτη του γραμματικού μορίου να δημιουργήθηκε ένα σώμα κειμένων από προφορικές αυθόρμητες συνομιλίες, περίπου 127.000 λέξεων, το οποίο επισημειώθηκε ως προς την πλήρη γραμματική ταυτότητα κάθε λέξης (token) από τον επισημειωτή (tagger) του I.E.L. Η πρόσβαση και η αναζήτηση στο σώμα κειμένων γίνεται μέσω της χρήσης του λογισμικού AntConc, το οποίο επιτρέπει τόσο την ποσοτική όσο και την ποιοτική ανάλυση.

Στο συγκεκριμένο σώμα κειμένων, λοιπόν, το να είναι η πρώτη σε συχνότητα εμφάνισης λέξη. Χρησιμοποιείται σε πλήθος δομών και οι συχνότερες συνάψεις του είναι με τα τρία τροπικά ρήματα *μπορώ, πρέπει, θέλω*, τα οποία καλύπτουν περίπου τις μισές χρήσεις του να συγκριτικά με τη σύναψη του συνόλου των ρημάτων (εξαρτημένο να). Αυτό από μόνο του θα αρκούσε ίσως να χαρακτηριστεί το να ως τροπικό μόριο, σε συνδυασμό με το πλήθος μελετών που συνηγορούν υπέρ της τροπικότητας του να (βλ. ενδεικτικά Χρησιτίδης 1985, Τσαγγαλίδης 2001, 2015). Συμμετέχει, ωστόσο, σε πολλές δομές που δεν εκφράζουν τροπικότητα, γεγονός που εγείρει ερωτήματα για την τροπική φύση του να. Αυτό που θα προσπαθήσουμε να δείξουμε, επομένως, μέσα από τη χρήση αυθεντικών παραδειγμάτων είναι ότι το να δεν είναι εγγενώς τροπικό μόριο, παρ' ό,τι δηλώνει τροπικότητες σε επίπεδο εκφωνήματος.

Βιβλιογραφία

- Γούτσος, Δ. (2014). Για μια γραμματική του ελληνικού προφορικού λόγου. Στο Ζ. Γαβριηλίδου & Α. Ρεβυθιάδου (επιμ.), *Μελέτες αφιερωμένες στην Ομότιμη Καθηγήτρια Α.Π.Θ. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη*, 211–231. Καβάλα: Εκδόσεις Σαΐτα.
- Biber, D., Johansson, S., Leech, G., Conrad, S., & Finegan, E. (1999). *The Longman grammar of spoken and written English*. London: Longman.
- Τσαγγαλίδης, Α. (2001). Κριτήρια τροπικότητας: Η κατηγορία των τροπικών μορίων στα νέα ελληνικά. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 21, 759–70.
- Τσαγγαλίδης, Α. (2015). Στα όρια του χρόνου και της έγκλισης: Περιγραφές προβληματικών περιπτώσεων της ελληνικής. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 35, 556–65.
- Χρησιτίδης, Α. Φ. (1985). Πρόσθετες παρατηρήσεις στις συμπληρωματικές προτάσεις της νέας ελληνικής. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 3, 47–72.

How feeble are *weak vowels*? Evidence from Ancient Greek Attic verbal accentuation

Angelos Loukas

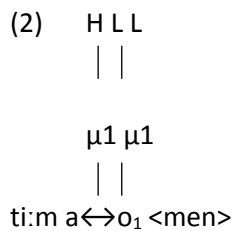
Aristotle University of Thessaloniki

loukasan@lit.auth.gr

According to Revithiadou (2018) intrametrical coda consonants in Ancient Greek Attic (AttG) are underlyingly weak, i.e., they have an *Activity Level* (AL, Smolensky & Goldrick 2016) 0.5, e.g., /ka1pa1do1k0.5-s/ ‘Cappadocian-NOM.SG’. As a result, they project an equally defective mora, with less AL than the moras projected by strong vowels and diphthongs. We claim that AttG verbal ‘contraction’ presents another instance in which weak phonological elements appear. More specifically, we argue that coalescence in 2nd conjugation verbs is caused by the presence of underlyingly defective vowels, with an AL 0.7, which cannot be pronounced unless they merge with their neighbors (example 1a–b). On the other hand, 1st conjugation, V-ending roots have strong vowels, hence they surface with a vowel-vowel sequence (example 1c).

- (1) a. /ti:m-a0.7-o1men/   b. /dɛ:l-o0.7-ɛ:1te/   c. /ako:1-ɔ:1/
       [ti:m̩:1.men] ‘honor-1PL’   [dɛ:l̩:1.te] ‘show- SBJV.2PL’   [a.ko:1.ɔ:1] ‘hear-1SG’

Following Revithiadou (2018), we propose that weak elements are not strong enough to project a strong mora, yet they are not too weak to fail entirely in projecting a mora. Weak vowels do project a weak mora assigned with an AL 0.7 as well. This assumption is crucial to account for the accentuation of ‘contracted’ verbs. The AttG grammar guarantees that the weak mora receives the necessary activation to be pronounced and hence be able to bear a tone. According to this approach, the recessive accentual pattern that characterizes 1st conjugation verbs, consisting of a HL constellation plus a L-boundary tone (Itô & Mester 2017), can also apply to coalesced forms of 2nd conjugation verbs. Specifically, the H tone is assigned to the previously weak mora projected by the defective vowel, as shown in (2):

To sum up, we argue that AttG ‘contracted’ verbs are normally accented following the recessive pattern, contrary to Noyer (1997) and Kiparsky (2003), who suggest that they display opaque accentuation. By assuming that low AL vowels, albeit weak, are strong enough to project a mora, we are able to capture both coalescence and tone assignment. Since moras and segments are represented on different tiers, the mora of the defective vowel and the one of the inflection are treated separately, and not as projections of the same segmental element.

References

- Itô, J., & Mester, A. (2017). Ancient Greek accent: Anti-lapse and tonal antepenultimacy. In S. Tanaka et al. (Eds.), *New developments in phonological research: Festschrift in honor of Prof. H. Kubozono’s 60th birthday* (pp. 2–18). Tokyo: Kaitakusha.
- Kiparsky, P. (2003). Accent, syllable structure, and morphology in Ancient Greek. In E. Mela (Ed.), *Selected Papers from the 15th STAL*. Thessaloniki.
- Noyer, R. (1997). Attic Greek accentuation and intermediate derivational representations. In I. Roca (Ed.), *Derivations and constraints in phonology* (pp. 501–528). Oxford: OUP.
- Revithiadou, A. (2018). Ancient Greek pitch accent: Extending tonal antepenultimacy to enclitics and the σωτηρα words. In R. Bennett, A. Brasoveanu, D. Buckley, N. Kalivoda, S. Kawahara, G. McGuire & J. Padgett (Eds.), *Itô & Mester Festschrift*. <http://itomestercelebration.sites.ucsc.edu/festschrift>
- Smolensky, P., & Goldrick, M. (2016). *Gradient symbolic representations in grammar: The case of French liaison*. Ms., ROA 1552.

Towards a lexical approach to grammar: Examples from the teaching of Greek as an additional language

Anastassia Mangana¹ & Kook-Hee Gil²

¹University of Athens, ²University of Sheffield
amaqqana@phil.uoa.gr, k.gil@sheffield.ac.uk

The teaching of grammar is one of the central topics that have occupied and continue to engage the field of teaching Greek as an Additional Language (AL). The aim of this paper is to discuss current perspectives from various angles, as well as good language teaching practices, in order to arrive at a more effective presentation of grammatical phenomena in AL classes.

The teaching proposal presented here is based on the following assumptions:

- (1) Explicit grammar instruction can help individuals learning AL in a classroom setting (e.g., Hirakawa 2018 and Marsden et al. 2018 in Whong et al. 2018). Implicit grammar instruction through a focus on form can also facilitate the acquisition of Greek as an AL (see Agathopoulos and Papadopoulou 2014).
- (2) The traditional distinction between vocabulary and grammar is largely misleading, as it overlooks the close relationship between these two areas. The syntax and morphology of a language can be described by specific rules, more or less independent of each other and other domains. However, each word also has 'its own grammatical profile' (Hutz 2018), which can influence the grammatical behaviour of the word in specific structures.
- (3) Interfaces are the points that pose the greatest difficulty for individuals learning an AL (e.g., Sorace & Filiaci 2006, Sorace 2011).

Based on these assumptions, we will argue that teaching morphology and syntax based on the 'grammatical profiles' of words can facilitate the focus on patterns and the mastery of both morphosyntax and phenomena found at the lexicon-syntax interface. We will present two proposals, one for the teaching of verb inflection and one for complementation and the use of clitics. Preliminary data from intermediate learners of Greek, with different native languages, seem to confirm the initial hypothesis that a lexical approach to grammar instruction can facilitate the acquisition of Greek as an AL.

References

- Αγαθοπούλου, Ε., & Παπαδοπούλου, Δ. (2014). Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γραμματικής της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Στο Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (επιμ.), *Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο* (pp. 397–418). *Ενότητα Β*. Θεσσαλονίκη: Υ.ΠΑΙ.Θ.
- Hutz, M. (2018). Focus on form—The lexico-grammar approach. In C. Surkamp & B. Viebrock (Eds.), *Teaching English as a foreign language* (pp. 133–158). Stuttgart: J.B. Metzler.
- Marsden, H., Whong, M., & Gil, K.-H. (2018). What's in the textbook and what's in the mind: Polarity item 'any' in learner English. *Studies in Second Language Acquisition*, 40, 91–118.
- Sorace, A. (2011). Pinning down the concept of 'interface' in bilinguals. *Linguistic Approaches to Bilingualism*, 1(1), 1–33.
- Sorace, A., & Filiaci, F. (2006). Anaphora resolution in near-native speakers of Italian. *Second Language Research*, 22, 339–368.
- Whong, M., Gil, K.-H., & Marsden, H. (Eds.) (2013). *Universal grammar and the second language classroom*. Dordrecht: Springer.

Το εθνώνυμο *Τούρκος / Τυρχειν* ως μέρος της ελληνικής και της σερβικής φρασεολογίας

Ivana Milojević & Predrag Mutavdžić

University of Belgrade

ivmilojevic@yahoo.gr, predrag.mutavdzic@fil.bg.ac.rs

Κάθε γλώσσα αποτελεί, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, αντανάκλαση διαφορετικών συλλογικών αναμνήσεων που προέρχονται από προηγούμενες εποχές, στερεότυπα, γνώσεις, αιώνιες αλήθειες, κοινωνικές, ψυχολογικές, πολιτιστικές, μυθολογικές, θρησκευτικές και άλλες αντιλήψεις για τον κόσμο, καθώς και από διαφορετικούς τρόπους σκέψης για την κατανόηση του κόσμου και των γεγονότων που συμβαίνουν σε αυτόν. Ως γνωστόν, ο τουρκικός ζυγός άφησε ανεξίτηλη τη σφραγίδα του σε πολυάριθμους τομείς της ζωής των σύγχρονων βαλκανικών λαών, πράγμα που σημαίνει ότι ακόμη και το πεδίο της γλώσσας δεν θα μπορούσε να διαφύγει από την επιρροή του που είναι αισθητή ακόμη και σήμερα. Δεν είναι δυνατό να φανταστούμε τα νέα ελληνικά και τα σερβικά, καθώς και άλλες βαλκανικές γλώσσες, χωρίς τη χρήση τουρκικών λέξεων (λέξεων τουρκικής προέλευσης) τόσο στον καθημερινό λόγο όσο και σε λογοτεχνικά έργα. Επιπλέον, ορισμένα τουρκικά δάνεια εισήχθησαν σε πολυάριθμες φρασεολογικές ενότητες, αποτελώντας έτσι το βασικό συστατικό τους. Στην εργασία μας δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή σε επιλεγμένους φρασεολογισμούς και παροιμίες που περιέχουν το εθνώνυμο *Τούρκος / Τυρχειν* στις προαναφερόμενες γλώσσες, το οποίο λειτουργεί ως εθνοτικό ετεροστερεότυπο που περιέχει, σε αντίθεση με τις προκαταλήψεις, τουλάχιστον μια δόση αλήθειας (Skoko, 2011:31). Σύμφωνα με τον Lippmann (Lippmann, 1995:74), τα εθνοτικά στερεότυπα έχουν παραμείνει σταθερά στο πέρασμα του χρόνου, διότι συνήθως δεν υπόκεινται σε αλλαγές και μεταδίδονται σχετικά εύκολα από γενιά σε γενιά.

Στις φρασεολογικές και παροιμιακές εκφράσεις κάθε εθνώνυμο απεικονίζει ένα μέρος της πραγματικότητας που γίνεται ορατή μέσα από τα μάτια όσων την παρατηρούν. Αυτή η πραγματικότητα αποτελείται από τα λεγόμενα «τυπικά χαρακτηριστικά» ενός λαού, τα οποία παρατηρήθηκαν και στη συνέχεια αποδόθηκαν ως «απόλυτες αλήθειες» των οποίων η αξιοπιστία δεν αμφισβητείται ποτέ. Με άλλα λόγια, ο κάθε φρασεολογισμός και η κάθε παροιμία που περιέχει ένα εθνώνυμο, δημιουργεί ένα μωσαϊκό, το οποίο διαμορφώνει μια στερεότυπη εικόνα για μια συγκεκριμένη εθνική ομάδα ή/και έναν λαό (Ivanetić & Karlavaris- Bremer, 1999:132). Έτσι, κάθε μέλος οποιασδήποτε άλλης εθνοτικής ομάδας φέρει ένα διακριτικό σημάδι με βάση τα καθιερωμένα κοινά χαρακτηριστικά (Pennington, 2001: 119), ενώ κάθε μέλος του έθνους διαχωρίζεται σαφώς και ευδιάκριτα από εθνοτική άποψη, επειδή ισχύει η αρχή του εθνοκεντρισμού (Κοκκινάκη, 2006:229). Αυτή η περίπλοκη διχοτόμηση βασίζεται στην πολιτισμική, θρησκευτική, φυλετική, γλωσσική, κοινωνική και ιστορική ταυτότητα ενός λαού, η οποία είτε υπογραμμίζει πώς το άτομο και η κοινότητά του παρατηρούν τη δική τους ταυτότητα, δηλαδή τον εαυτό τους (Κωστούλα-Μαρκάκη, 2001:94) είτε υποδηλώνει μια πολιτιστική βάση που «αποτελεί έναν από τους βασικότερους μηχανισμούς κοινωνικοποίησης» (Κανακίδου & Παπαγιάννη, 1997:28).

Ως εκ τούτου, κύριο μέλημα της εργασίας αυτής είναι να δείξει, με ευρύτερους όρους, πώς χρησιμοποιείται αυτή η φρασεολογία στις δύο μη σχετιζόμενες γλώσσες των Βαλκανίων και να διερευνήσει επίσης, με βάση τη συγκριτική και αντιπαραθετική μέθοδο, εάν και σε ποιο βαθμό μπορούμε να μιλήσουμε για σημασιολογική και δομική ισοδυναμία.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Ivanetić, N., & Karlavaris-Bremer, U. (1999). Onimijski frazemi i konceptualizacija svijeta. *Suvremena lingvistika*, 47–48, 131–142.
- Κανακίδου, Ε., & Παπαγιάννη, Β. (1997). *Διαπολιτισμική Αγωγή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Κοκκινάκη, Φλ. (2006). *Κοινωνική ψυχολογία: Εισαγωγή στη μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Lippmann, W. (1995). *Javno mnijenje*. Zagreb: Naprijed.
- Pennington, D. (2001). *Osnove socijalne psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Skoko, B. (2011). *Što Hrvati, Bošnjaci i Srbi misle jedni o drugima, a što o Bosni i Hercegovini?* Sarajevo: Amosgraf d.o.o.

Η παρομοίωση για τη διδασκαλία της ελληνικής σε πολυγλωσσικό περιβάλλον και η απόδοσή της στα κινεζικά, γεωργιανά και εβραϊκά

Αργυρώ Μουστάκη

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
argmous@frl.uoa.gr

Στόχος μας είναι η κατανόηση παγιωμένων εκφράσεων της ελληνικής στο ελληνικό δημόσιο σχολείο και απώτερος στόχος η συμβολή της διδασκαλίας αυτής στην προώθηση της πολυγλωσσίας, με την προβολή, στην τάξη, των γλωσσών των αλλόφωνων μαθητών.

Η προσέγγιση γίνεται με βάση τη θεωρία της Αλληλοκατανόησης και της αναλογίας (Castagne 2016).

Προτάσσουμε το δομικό σχήμα της παρομοίωσης, *επίθετο σαν, ρήμα σαν*, με το οποίο παγιωμένες εκφράσεις όπως *μοιάζουν σαν δυο σταγόνες νερό, έγινε κόκκινη σαν παπαρούνα / άσπρος σαν το πανί / κίτρινος σαν το λεμόνι* γίνονται εύκολα κατανοητές από όλους τους μαθητές, είτε ομιλούν την ελληνική είτε και άλλες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες (Krimprogianni et Moustaki 2022).

Μελετούμε ενδεικτικά εδώ παρομοιώσεις της ελληνικής, που αποδίδουμε, με τη βοήθεια φυσικών ομιλητών, σε τρεις μη ινδοευρωπαϊκές γλώσσες και συγκεκριμένα στην κινεζική (σινοθιβετική γλώσσα), την εβραϊκή (σημιτική γλώσσα όπως η αραβική) και τη γεωργιανή (νοτιοκαυκάσια γλώσσα). Η παρομοίωση με το χιόνι φαίνεται να είναι κοινή και στις τέσσερις γλώσσες (ελλ, κιν, εβρ, γεωργ):

Άσπρο/λευκό σαν το χιόνι / 白如雪 / глшч 1б / шшшшш шшшшшш шшшшшш

Ακόμα και όταν το στοιχείο μετά το *σαν*, που εκφράζει πρωτοτυπικά την επίταση (Γαβριηλίδου 2013) σε κάθε γλώσσα δεν αποτελεί *καθολική σταθερά* (*universals*, Goddard and Wierzbircka 1994), αλλά μια πολιτισμική ιδιαιτερότητα της κάθε γλώσσας, η επίταση που εκφράζεται στις εξεταζόμενες εκφράσεις συμβάλει στην κατανόηση.

Βιβλιογραφία

- Castagne É. (2016). Intercompréhension et analogies entre langues voisines : entre transparences et opacités. Le cas des séquences figées. *Language Design, numéro spécial*, 45–68. http://elies.rediris.es/Language_Design/LD-SI-2016/04-Castagne.pdf
- Γαβριηλίδου Ζ. (2013). *Όψεις επίτασης στη Νέα Ελληνική*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Krimprogianni, K., & Moustaki, A. (2022). « La comparaison pour enseigner le FLE dans une perspective plurilingue - Le cas des expressions figées du français et leurs équivalences en grec, anglais et albanais ». 3e colloque de la fipf, *Regards croisés sur la place du français dans les sociétés en mutation*, 4-8 Σεπτεμβρίου 2019 (pp. 86–98), sous la coordination de A. Proscolli, C. Nikou, S. Tsakagiannis. Actes du 3e congrès européen de la FIPF, mars 2022. <https://synergasia.uoa.gr/modules/document/file.php/NOC123/ACTES%20E-BOOK%20FINAL.pdf>

Τυποποίηση, ρύθμιση και η ορολογία της πανδημίας

Σπύρος Α. Μοσχονάς & Θωδωρής Παρασκευάς

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
smoschon@media.uoa.gr, trionima@gmail.com

Στόχος της έρευνας είναι να διαγνώσουμε εάν οι μεταγλωσσικές ρυθμίσεις είχαν κάποια επίδραση στις μορφοφωολογικές παραλλαγές της λέξης ‘κορονοϊός’ καθώς και στη χρήση της ονομασίας ‘COVID-19’ ως αρσενικού ή θηλυκού ουσιαστικού.

Προς το σκοπό αυτό, συμβουλευτήκαμε ένα σώμα μεταγλωσσικών κειμένων (precept corpus), ενώ παράλληλα καταρτίσαμε ένα εκτενές σώμα γλωσσικών κειμένων (usage corpus). Συνολικά συμβουλευτήκαμε 97 μεταγλωσσικά κείμενα δημοσιευμένα κατά την πρώτη φάση της πανδημίας (αρχές 2020). Στα κείμενα αυτά παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τον προτεινόμενο τύπο της λέξης ‘κορονοϊός’ (εναλλακτικοί τύποι: ‘κορωνοϊός’, ‘κορωνοϊός’, ‘κοροναϊός’, ‘κορονοϊός’), ενώ υπήρξε ομοφωνία ως προς το γένος της ‘COVID-19’. Μετά την κατονομασία της ασθένειας από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) την 11/2/2020, σχεδόν όλα τα μεταγλωσσικά κείμενα ακολούθησαν το παράδειγμα της Βασιλικής Ισπανικής Ακαδημίας (27/3/2020) και της Γαλλικής Ακαδημίας (2/5/2020) και θεώρησαν ότι ο όρος ‘COVID-19’ είναι γένους θηλυκού διότι δηλώνει την ‘ασθένεια’ ή τη ‘νόσο’ (D = disease), που είναι λέξεις θηλυκού γένους.

Το γλωσσικό σώμα περιλαμβάνει κείμενα δύο περιόδων: 20.706 κείμενα (7.037.279 λέξεις) δημοσιευμένα μεταξύ 26/5 και 1/6/2020 στα 18 ειδησεογραφικά σάιτ με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα και 49.489 κείμενα (17.975.056 λέξεις) στα ίδια σάιτ δημοσιευμένα μεταξύ 5/1 και 22/1/2023. Καταρτίσαμε επίσης ένα σώμα με όλες τις σχετικές ανακοινώσεις (951 κείμενα) του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), υποθέτοντας ότι τα κείμενα αυτά θα λειτουργούσαν κανονιστικά.

Το 2020, στα ειδησεογραφικά σάιτ κυριαρχούσαν οι παραλλαγές με θεματικό -ο-, ‘κορονοϊός’ (44,90%) και ‘κορωνοϊός’ (43,01%). Αυτές είναι και οι πιο συχνόχρηστες παραλλαγές στα κείμενα του 2023 (52,94% και 36,27% αντιστοίχως). Είναι ενδιαφέρον ότι ο ΕΟΔΥ, του οποίου οι ανακοινώσεις πριν το 2019 χρησιμοποιούσαν τον τύπο ‘κοροναϊός’ σε ποσοστό 96,77%, άρχισε να χρησιμοποιεί τις παραλλαγές ‘κορονοϊός’ (38,22%) και ‘κορωνοϊός’ (61,56%) μετά τον Μάρτιο του 2020. Παρόλο που καμία παραλλαγή δεν επικρατεί απολύτως, παρατηρείται στεγανοποίηση (compartmentalization) στη χρήση κάθε παραλλαγής σε διαφορετικά σάιτ, χρήση η οποία κυμαίνεται από 73,76% έως 98,44% το 2020 και από 65,52% έως 99,01% το 2023.

Από την άλλη, ο όρος ‘COVID-19’ και οι συγγενείς παραλλαγές του εμφανίζονται στο σώμα κειμένων του 2020 σε περιβάλλοντα με μαρκαρισμένο το θηλυκό γένος σε ποσοστό 46,92%, με μαρκαρισμένο το αρσενικό γένος σε ποσοστό 24,94%, ενώ σε πολλές περιπτώσεις (28,14%) το γένος δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Στο σώμα κειμένων του 2023, τα αποτελέσματα ήταν: 48,00% (θηλυκό), 11,24% (αρσενικό), and 40,76% (απροσδιόριστο). Στο corpus του ΕΟΔΥ, η παραλλαγή ‘COVID’ δεν χρησιμοποιείται ποτέ σε αναφορά προς τον ιό, ενώ η παραλλαγή ‘COVID-19’ αναφέρεται στον ιό σε ποσοστό 23,19%. Σε όλα τα σώματα κειμένων παρατηρήθηκε αύξηση (από 29,1% σε 52,8%) στη χρήση των μη προσαρμοσμένων δανείων ‘COVID-19’, ‘SARS-CoV-2’ κλπ. σε σχέση προς τις παραλλαγές του ‘κορονοϊού’. Για περισσότερα στοιχεία βλ.: www.datawrapper.de/_m4tgi/ και www.datawrapper.de/_p3lkj/.

Θεωρούμε ότι η ποικιλότητα, διαχρονικά, στην ορολογία της πανδημίας δεν μπορεί να εξηγηθεί με αποκλειστικά γραμματικά κριτήρια. Αποτελέσματα ρύθμισης αποτελούν: α) η στεγανοποίηση στη χρήση των παραλλαγών του ‘κορονοϊού’ και β) η δηλωμένη χρήση του όρου ‘COVID-19’ και των συγγενών όρων ως θηλυκών. Από την άλλη, γ) είναι αμφίβολο εάν η επικράτηση των τύπων με θεματικό φωνήεν (‘κορων/κορον-ο-ϊός’) οφείλεται σε ρυθμιστική επίδραση, ενώ γ) τα κείμενα του ΕΟΔΥ δεν είχαν, στην περίπτωση του ‘κοροναϊού’, κανονιστική

επίδραση, καθώς εγκατέλειψαν τον αρχικά χρησιμοποιούμενο τύπο προς χάριν των πιο διαδεδομένων τύπων με θεματικό φωνήεν.

Από την αρχαία στη Νέα ελληνική: Η σημασιολογία της διπλής άρνησης

Μαρία Μπαρούνη

Πανεπιστήμιο Κρήτης

mariabarouni@hotmail.com

Εισαγωγή: στο παρόν άρθρο ερευνάται κατά πόσο η συμφωνία δυο αρνητικών δεικτών (ΑΔ) είναι δυνατή στην Ελληνική, Αρχαία και Νέα, σε γλώσσες δηλαδή μη αυστηρής και αυστηρής αρνητικής συμφωνίας αντίστοιχα (Giannakidou 1998), και εξετάζεται πώς η ύπαρξη συμφωνίας ΑΔ επηρεάζει μια θεωρία άρνησης. **Δεδομένα από σώματα κειμένων:** με βάση έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο σώματα κειμένων Thesaurus Linguae Graecae (TLG) για την Αρχαία Ελληνική, τον Εθνικό Θησαυρό Ελληνικής Γλώσσας (ΕΘΕΓ), το Σώμα Ελληνικών Κειμένων (ΣΕΚ) και το Corpus Προφορικού Λόγου Τριανταφυλλίδη (ΠΛΤ) για τα Νέα Ελληνικά υποστηρίζεται ότι είναι δυνατή η αρνητική συμφωνία δυο ΑΔ τόσο στην Αρχαία, όσο και στη Νέα Ελληνική. Στο (1) οι δύο αρνητικοί δείκτες *οὐ* και *μή* ερμηνεύονται ως μια σημασιολογική άρνηση:

- (1) **Οὐ μή** προσοίσεις χεῖρα μηδ' ἄψη πέπλων **Μην** απλώσεις το χέρι σου, ούτε να ακουμπήσεις τον μανδύα μου' (Ιππόλυτος, Ευριπ.: 605 (TLG)).

Αντίστοιχα και στη Νέα Ελληνική, μπορούμε να συναντήσουμε περιπτώσεις στις οποίες προκύπτει μια σημασιολογική άρνηση από δύο ΑΔ. Σημειώνεται ότι αν και περιμένουμε μόνο την εμφάνιση του ΑΔ *μη* στην εν λόγω δομή, ο ομιλητής προσθέτει και τον ΑΔ *δε*:

- (2) Δεν υπάρχει περίπτωση να **μη δεν** έχει τον καφέ τρία και ογδόντα (Corpus ΠΛΤ) Η συμφωνία δύο ΑΔ είναι δυνατή στην υπόθεση ενός υποθετικού λόγου που εκφράζει απειλή όπως εντοπίζεται σε βόρειες διαλέκτους, στην ευρύτερη περιοχή Γρεβενών και Κοζάνης:
- (3) Να **μη δεν** έρθεις, και να δεις τι θα γίνει
'Αν δεν έρθεις, θα δεις τι θα γίνει' / *'Έλα και θα δεις, τι θα γίνει'

Σημειώνεται ότι η παρουσία δυο ΑΔ (4) δύναται να ερμηνευτεί και ως κατάφαση σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα (5):

- (4) ΜΗ δε φταίει ο άνθρωπος! (ΣΕΚ) (5) 'Μη τυχόν και δε φταίει ο άνθρωπος!'

Ανάλυση: με βάση προηγούμενες αναλύσεις (Zeijlstra 2004, 2006), υποστηρίζεται ότι το φαινόμενο της αναντιστοιχίας σύνταξης-σημασιολογίας που παρατηρείται από την ύπαρξη δυο ΑΔ που οδηγούν σε μια σημασιολογική άρνηση πρέπει να αναλυθεί ως πολλαπλή συμφωνία μεταξύ ενός στοιχείου που φέρει ερμηνεύσιμα χαρακτηριστικά [iF] και άλλων που δε φέρουν [uF]. Για να νομιμοποιηθεί μια παραγωγή, τα [uF] πρέπει να τσεκαριστούν από το στοιχείο με [iF] μέσω της διαδικασίας Συμφωνίας (Agree). Η βασική διαφορά της παρούσας ανάλυσης έγκειται στο γεγονός ότι στο προτεινόμενο σύστημα έχουμε ένα δυαδικό σύστημα, ένα ερμηνεύσιμο χαρακτηριστικό (interpretable feature) στη Λογική Δομή και ένα τυπικό χαρακτηριστικό (formal feature) ερμηνεύσιμο στη Σύνταξη ακολουθώντας την ιδέα ότι η ερμηνευτικότητα των χαρακτηριστικών και η σημασιολογική ερμηνεία είναι διακριτές (Pesetsky & Torrego 2007 Kuno 2011 urmbrand 2012 μεταξύ άλλων). Υποστηρίζεται ότι οι ΑΔ στις γλώσσες αρνητικής συμφωνίας δε διαφοροποιούνται σημασιολογικά, αυστηρές ή μη αυστηρές, αλλά ότι το τυπικό συντακτικό χαρακτηριστικό διαφοροποιεί τις αυστηρές από τις γλώσσες μη αυστηρής αρνητικής συμφωνίας προβλέποντας τη δυνατότητα αρνητικής συμφωνίας μεταξύ των ΑΔ τόσο στην Νέα, όσο και στην Αρχαία Ελληνική.

Αντίθετα σε άλλα συστήματα (βλ. Zeijlstra (ό.π.) όπου η διαφορά μεταξύ των γλωσσών αρνητικής συμφωνίας αποδίδεται στο γεγονός ότι στις γλώσσες μη αυστηρής ΑΣ οι ΑΔ φέρουν οι ίδιοι σημασιολογική άρνηση [iNEG], δεν περιμένουμε να συναντήσουμε δομές συμφωνίας με ΑΔ (σε αντίθεση με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας στην Αρχαία Ελληνική). Επιπλέον, στο πλαίσιο της προτεινόμενης ανάλυσης θα εξηγήσουμε περιπτώσεις που η παρουσία δύο αρνήσεων οδηγεί στην παρουσία δύο σημασιολογικών αρνήσεων (βλ. (3)) και θα αναδειχθεί ο ρόλος της προσωδίας στη Συμφωνία, καθώς η διπλή άρνηση προκύπτει εφόσον ένα από τα δύο αρνητικά στοιχεία φέρει δυναμικό τόνο, ένδειξη δύο προσωδιακών φράσεων. Τέλος, θα υποστηριχθεί ότι η διαφορά αυστηρών και μη αυστηρών γλωσσών έγκειται σε ένα μορφολογικό χαρακτηριστικό των αρνητικών στοιχείων, κατά πόσο δηλαδή φέρουν μορφολογική άρνηση ή όχι.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Chatzopoulou, K. (2012). *Negation in ancient Greek: A diachronic perspective*. Διδακτορική Διατριβή, University of Chicago.
- Giannakidou, A. (1998). *Polarity sensitivity as (non) veridical dependency* (Vol. 23). John Benjamins Publishing.
- Kuno, M. (2011). Separating feature interpretability from feature values: Evidence from negative concord in Japanese. *Generative Grammar in Geneva*, 7, 23–32.
- Pesetsky, D., & Torrego, E. (2007). The syntax of valuation and the interpretability of features. Στο S. Karimi, V. Samiian, & W. K. Wilkins (Επιμ.), *Phrasal and clausal architecture: Syntactic derivation and interpretation* (pp. 262–294). John Benjamins Publishing Company.
- Willmott, J. (2013). Greek: A tale of two negators. Στο D. Willis et al. (Επιμ.), *The History of negation in the languages of Europe and the Mediterranean*. Oxford: Oxford University Press.
- Wurmbrand, S. (2012). Agreement: Looking up or looking down? Lecture given in Agreement seminar. Cambridge, Mass: MIT.
- Zeijlstra, H. (2004). *Sentential nNegation and negative concord*. Doctoral dissertation, University of Amsterdam. Utrecht: LOT Publication.
- Zeijlstra, H. (2006). The ban on true negative imperatives. *Empirical issues in syntax and semantics*, 6, 405–424.

Processing temporary syntactic ambiguities in Greek while reading

Michaela Nerantzini¹, Katerina Drakoulaki², Antonia Boznou², Angeliki Andrikopoulou², Eleni Peristeri³ & Spyridoula Varlokosta²

¹University of Patras, ²National and Kapodistrian University of Athens,

³Aristotle University of Thessaloniki

nmixaela@gmail.com, katerina.drakoulaki@gmail.com, antoniaboznou@gmail.com,
ang.andrikopoulou@gmail.com, eperiste@enl.auth.gr, svarlokosta@phil.uoa.gr

Intro: Syntactic ambiguity has been extensively researched in typical populations; however, there are very few studies focusing on Greek (Papadopoulou & Tsimpli, 2005; Peristeri et al., 2020). The present study uses an eye-tracking methodology to investigate (a) how reading is affected in the context of temporary direct object/sentence complement ambiguity and (b) how morphological (case) cues are integrated in the processing of ambiguous sentences.

Methodology: 60 Greek monolingual speakers were recruited ($M = 27.25$ years), with normal/corrected vision and no history of learning difficulties. Six lists of 38 sentences were constructed. Materials were designed to include subject/object ambiguities, in which (a) the argument structure of the embedded verb (optionally transitive vs. intransitive verbs) and the

syntactic function of the DP following the embedded verb (object vs. subject) was taken into account, and (b) the ambiguity was resolved by morphological case. The following four conditions were included:

- (1) *Optionally transitive verb; object-subject reading; (grammatical) reading in agreement condition* (“Καθώς έτρωγε τα ρεβύθια γέμισε με φουσκάλες”. – “Καθώς έτρωγε τα ρεβύθια γέμισαν με φουσκάλες”),
- (2) *Optionally transitive verb; object-subject reading; (grammatical) reading in case condition* (“Καθώς έτρωγε τους λουκουμάδες γέμισε με φουσκάλες”. – “Καθώς έτρωγε ο λουκουμάς γέμισε με φουσκάλες”),
- (3) *Intransitive verb; subject grammatical - object ungrammatical reading in agreement condition* (“Καθώς έτρεχε τα ρεβύθια γέμισε με φουσκάλες”. – “Καθώς έτρεχε τα ρεβύθια γέμισαν με φουσκάλες”), and
- (4) *Intransitive verb; subject grammatical - object ungrammatical reading in case condition* (“Καθώς έτρεχε ο λουκουμάς γέμισε με φουσκάλες”. – “Καθώς έτρεχε τους λουκουμάδες γέμισε με φουσκάλες”).

Preliminary results: Discrepancies in reading measures between subject and object reading ($n = 27$) were attested, both on the disambiguating word, and at the end of sentence as spill-over effects. For the disambiguating word, first fixation duration was significantly longer for subject- reading versus object-reading in agreement condition ($t(1) = 25.603, p = 0.02$), whereas first fixation duration was significantly longer for object-reading sentences in the case condition ($t(1) = 81.144, p < 0.01$). For the end of sentence, first fixation duration was significantly longer for object-reading sentences in agreement condition ($t(1) = 28.995, p = 0.02$), whereas for the case condition, first fixation duration was significantly longer for subject-reading sentences ($t(1) = 15.33, p = 0.04$). Similarly, for the disambiguating word, total reading time in the agreement and case condition was significantly longer for subject-reading ($t(1) = 50.878, p = 0.01$, and $t(1) = 12.074, p = 0.05$, respectively).

Discussion: Similar to previous findings (as manifested in self-paced reading and grammaticality judgment measures), our data suggest that participants successfully integrate S- V agreement and case marking information to disambiguate garden path sentences. As it is evident, when encountering the main verb, participants access the verb’s argument structure, making predictions about the upcoming sentence constituents, contra to parsing principles such as Late Closure. A closer look into the regressions and spill-over effects will be carried out to investigate different aspects of the reading process.

References

- Papadopoulou, D., & Tsimpli, I.M. (2005). Morphological cues in children’s processing of ambiguous sentences: A study of subject/object ambiguities in Greek. In A. Brugos, M. R. Clark-Cotton, & S. Ha (Eds.), *BUCLD 29: Proceedings of the 29th annual Boston University Conference on Language Development* (pp. 471–481). Boston: Cascadilla Press.
- Peristeri, E., Tsimpli, I. M., Dardiotis, E., & Tsapkini, K., (2020). Effects of executive attention on sentence processing in aphasia. *Aphasiology*, 34(8), 943–969.

Είναι εφικτή η σύνταξη ενός βαλκανικού φρασεολογικού λεξικού; Σκέψεις και προβληματισμοί

Μαρία Ντουντουλάκη & Αναστασία Τριανταφυλλά

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

marintou@enl.auth.gr, trianadimlitauth@outlook.com

Οι μελέτες για τη φρασεολογία, και ειδικά η αντιπαραβολική φρασεολογία, γνώρισαν ικανοποιητική ανάπτυξη και έγιναν αντικείμενο διεθνών συνεδρίων μόνο κατά τις τελευταίες δεκαετίες (Συμεωνίδης 2000 : 101). Παρόλα αυτά, είναι σπάνιες ακόμη οι προσπάθειες για τη σύνταξη αντιπαραβολικών φρασεολογικών λεξικών τριών ή περισσότερων γλωσσών. Η έλλειψη αυτή αποδίδεται στο γεγονός ότι η ανάληψη τέτοιων έργων σκοντάφτει σε σύνθετες δυσκολίες, θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα, αρχίζοντας από τα κριτήρια σύνταξης του λεξικού και μέχρι την εύρεση της επιστημονικά ικανής ομάδας που θα φέρει σε πέρας το εγχείρημα αυτό.

Με βάση την εμπειρία που αποκομίσαμε από πρόσφατο μεταπτυχιακό μάθημα όπου εξετάσαμε τη δομή και τα προβλήματα του πρώτου, απ' ό,τι γνωρίζουμε, Βαλκανικού Φρασεολογικού Λεξικού (ΒΦΛ) [Fjalor Frazheologjik Ballkanik, Τίρανα 1999], καταθέτουμε με την εργασία αυτή ορισμένες σκέψεις και προβληματισμούς, εστιάζοντας σε ζητήματα όπως: 1. Είναι εφικτή η σύνταξη ενός τέτοιου λεξικού; Υφίσταται δηλαδή ένα κοινό στρώμα βαλκανικών φρασεολογισμών, στο πλαίσιο, ίσως, της Βαλκανικής Γλωσσικής Ένωσης; Αν ναι, γιατί οι συντάκτες του ΒΦΛ (1999) συμπεριέλαβαν και τη σερβική, ενώ άφησαν απ' έξω την τουρκική; Και επιπλέον, αν υφίσταται, η σύνταξή του θα αφορά τους φρασεολογισμούς των επιμέρους κοινών/πρότυπων ποικιλιών των γλωσσών της Βαλκανικής ή θα επεκταθεί και στις διαλεκτικές τους ποικιλίες; 2. Αν επιχειρούσαμε τη σύνταξη ενός τέτοιου λεξικού, θα εστιάζαμε στα σημεία σύγκλισης ή και απόκλισης των γλωσσών της περιοχής, διαχωρίζοντας τους γενικότερους φρασεολογισμούς από τους εν μέρει κοινούς και τους ειδικούς για μια επιμέρους γλώσσα; 3. Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν για τη σύνταξη ενός ΒΦΛ και τι χαρακτηριστικά πρέπει να διαθέτει η ομάδα που θα την αναλάβει; 4. Ποια θα είναι η δομή του, αλφαβητική ή θεματική; 5. Ποια θα ήταν η χρησιμότητά του;

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Assenova, P. (1993). Gr. δεμένο. Paralleles balkaniques et origins mythologiques. *Studies in Greek Linguistics* (σσ. 510–524). Thessaloniki.
- Civjan, T. (2000). L'espace ethno-linguistique des Balkans. Στο Chr. Tzitzilis & Ch. Symeonidis (Herausg.), *Balkanlinguistik. Synchronie und Diachronie* (σσ. 53–58). Thessaloniki.
- Cowie, A. P. (1998). Phraseological dictionaries. Some east-west comparisons. Στο A. P. Cowie (Ed.), *Phraseology: Theory, analysis and applications* (σσ. 209–228). Oxford: O.U.P.
- Dobrovol'skij, D. (1988). *Phraseologie als Objekt der Universalien-linguistik*. Leipzig: Veb Verlag Enzyklopädie.
- Eismann, W. (1989). Zum Problem der Äquivalenz von Phraseologismen. Στο G. Gréciano (Ed.), *Europhras 88, Phraseologie Contrastive, Actes du Colloque International* (σσ. 83–93). Strasbourg: Kligenthal.
- Lloshi, Xh., & Thomaj, J. (1966). Paralleles phraséologiques entre l' albanais et les autres langues balkaniques. *Studia Albanica*, 3(2), 161–175.
- Μάρκου, Χ. (2020). Ζητήματα αντιπαραβολικής φρασεολογίας. Θεσσαλονίκη: Σταμούλη.
- Papahagi, P. (1908). Parallele Ausdrücke und Redensarten im Rumänischen, Albanischen, Neugriechischen und Bulgarischen. *Jahresbericht des Instituts für Rumänische Sprache zu Leipzig*, XV, 113–170.
- Συμεωνίδης, Χ. (2000). Εισαγωγή στην ελληνική φρασεολογία. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Tomici, M. N. (1983). Zur Genesis phraseologischer Einheiten am Beispiel slavischer und nichtslavischer Sprachen im Balkanraum. Στο J. Matešić (Ed.), *Phraseologie und ihre Aufgaben*.

Beiträge zum 1. Internationalen Phraseologie-Symposium vom 12. Bis 14. Oktober 1981 im Mannheim (σσ. 234–243). Heidelberg: Julius Groos Verlag.

Χιώτη, Α. (2010). Οι παγιωμένες εκφράσεις της νέας ελληνικής: Ιστορική διάσταση, ταξινόμηση και στερεοτυπικότητα Διδ. διατριβή, Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ.

Εσχάρα διαβάθμισης της λεξικής γνώσης με κριτήρια τον επικοινωνιακό στόχο και το μαθησιακό φορτίο ως προς τη μορφή, τη σημασία και τη χρήση των λεξικών μονάδων.

Βικτωρία Παναγιωτίδου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

vipanaqr@gmail.com

Η σημασία του λεξιλογίου στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας και στην επίδοση των μη φυσικών ομιλητών (ΜΦΟ) στις επικοινωνιακές δεξιότητες είναι καταγεγραμμένη στη βιβλιογραφία (π.χ. Milton, 2015). Παράλληλα είναι, επίσης, αποδεκτό ότι το CEFR (2001), προκειμένου να είναι εφαρμόσιμο σε διαφορετικά γλωσσικά συστήματα, δεν διαβαθμίζει τα γλωσσικά στοιχεία στα επίπεδα γλωσσομάθειας. Η γλωσσική ικανότητα των ΜΦΟ αποτυπώνεται με τους γνωστούς περιγραφητές ικανοτήτων στις τέσσερις επικοινωνιακές δεξιότητες, το λεξιλόγιο και τις δομές της γλώσσας (π.χ. Hawkins & Buttery, 2010). Η συγκεκριμένη επιλογή που ακολουθείται και στη νέα συμπληρωματική έκδοση του CEFR (2018), παρόλο που εξασφαλίζει την ουδετερότητα και οικουμενικότητα του έργου, δυσχεραίνει την κατάταξη του λεξιλογίου στα επίπεδα γλωσσομάθειας, προκαλώντας δυσκολία σε όσες/όσους εμπλέκονται στη διδασκαλία και την αξιολόγηση της ξένης γλώσσας. Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστεί μια εσχάρα διαβάθμισης του λεξιλογίου, η οποία ακολουθεί τα επίπεδα του CEFR και έχει καταρτιστεί με κριτήρια που αφορούν τον επικοινωνιακό στόχο των λεξικών μονάδων και το μαθησιακό τους φορτίο σε όλες τις διαστάσεις της λεξικής γνώσης (π.χ. Nation, 2001). Ειδικότερα αξιοποιούνται μελέτες που εστιάζουν στο βασικό, ακαδημαϊκό, τεχνικό (π.χ. Κατσαλήρου, 2017) και επιτηδευμένο λεξιλόγιο (π.χ. Kyle & Crossley, 2015), στον συνδυασμό κριτηρίων για τον σχεδιασμό του μαθήματος, όπως π.χ. κανονικότητα, παραγωγικότητα και προβλεψιμότητα της σημασίας (π.χ. Ευθυμίου, κ.ά. 2011).

Βιβλιογραφικές αναφορές

Council of Europe (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.

Council of Europe (2018). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion volume with new descriptors*. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learningteaching/16809ea0d4>

Hawkins, J., & Buttery, P. (2010). Criterial features in learner corpora: Theory and illustrations. *English Profile Journal*, 1(1). 10.1017/S2041536210000103

Kyle, K., & Crossley, S. A. (2015). Automatically assessing lexical sophistication: Indices, tools, findings, and application. *TESOL Quarterly*, 49, 757–786.

Milton, J. (2013). Measuring the contribution of vocabulary knowledge to proficiency in the four skills. In C. Bardel, C. Lindqvist, & B. Laufer (Eds.), *L2 vocabulary acquisition, knowledge and use: New perspectives on assessment and corpus analysis*

Nation, P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ευθυμίου, Α., Ιορδανίδου, Α., Τσεβά, Ε., & Βασιλείου, Α. Β. (2011). Η διδακτική προσέγγιση των νεοελληνικών παράγωγων λέξεων: Προτάσεις και προβληματισμοί. Στο *Μελέτες για την*

Ελληνική Γλώσσα 31 Πρακτικά της 95 Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ, 16-18 Απριλίου 2010 (σσ. 157–165), Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Κατσαλήρου, Α. (2017). Το λεξιλόγιο για γενικούς ακαδημαϊκούς σκοπούς στη διδακτική της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Διδακτορική διατριβή, Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών.

«γεια δατο μι»: (Δια)γραφηματικές δράσεις ταυτοτικής τοποθέτησης στο Instagram, εφηβική-πλατφορμική συνέργεια και γλωσσική εκπαίδευση

Νίκος Παπαδόπουλος & Νατάσα Τοπαλίδου-Λασκαρίδου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
nikospap59@gmail.com, anas.top-lask@outlook.com

Η διαγραφηματικότητα (trans-scripting) αναφέρεται στην «πρακτική κατά την οποία επιλέγεται μια μη-κανονική γραφή ή ορθογραφία για τη γραφηματική αναπαράσταση μιας γλώσσας, με τρόπους ούτε κοινωνικά αναμενόμενους ούτε τεχνολογικά καθορισμένους» Androutsopoulos (2020: 287). Ταυτόχρονα, συνιστά μια κοινωνική διαδικασία που «πραγματώνεται σε (και για) πολλαπλά δικτυωμένα ακροατήρια» (Spilioti 2019: 1-2). Αξιοποιώντας τις παραπάνω εννοιολογήσεις, η παρούσα έρευνα μελετά τις (δια)γραφηματικές πρακτικές μίας έφηβης στην πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης (ΠΚΔ) Instagram, με στόχο την ανάδειξη των επιπέδων ταυτοτικής τοποθέτησης (identity positioning) (Giachoglou 2020) της συμμετέχουσας και των ιδιαιτεροτήτων της ψηφιακά διαμεσολαβημένης δράσης της.

Τα δεδομένα προέρχονται από μία μεταψηφιακή (post-digital) εθνογραφική (Tagg & Lyons 2022) μελέτη περίπτωσης και συλλέχθηκαν μέσω καταγραφής ψηφιακών τεχνουργημάτων, άτυπων συζητήσεων με τη συμμετέχουσα, σημειώσεων πεδίου και προσωπικής εμπλοκής των ερευνητών στην ΠΚΔ. Αναλύονται με βάση ένα διεπιστημονικό πλαίσιο Ανάλυσης Διαμεσολαβημένου Λόγου (Mediated Discourse Analysis) (Scollon & Scollon 2004) που ενσωματώνει προσεγγίσεις, μεταξύ άλλων, από την κοινωνική σημειωτική (Kress 2010), την κοινωνιογλωσσολογία του γραπτού λόγου και της παγκοσμιοποίησης (Androutsopoulos 2020· Spilioti 2019) και την ανάλυση ψηφιακού λόγου (Georgalou 2017).

Η ανάλυση αναδεικνύει όψεις της μεταψηφιακής βιοδιαδρομής της έφηβης σε συνάρτηση με τις σημειωτικές, κοινωνικές και ιστορικές ιδιαιτερότητες (affordances) του Instagram που συν(επ)ενεργούν στην γραφηματική ταυτοτική της τοποθέτηση. Η «εγγράμματα» εφηβική υποκειμενικότητα που προκύπτει από τη διαπλοκή συμμετέχουσας-ΠΚΔ συζητείται υπό το πρίσμα των μεταψηφιακών κριτικών γραμματισμών, έννοιας που φέρνει στο προσκήνιο τον ρόλο ανθρώπινων και μη «παιδαγωγικών» δρώντων σε σχέση με τις γνώσεις για τον κόσμο, τον λόγο και τις πρακτικές γραμματισμού (Κουτσογιάννης 2017), θέτοντας προκλήσεις για τη γλωσσική εκπαίδευση.

Βιβλιογραφία

- Androutsopoulos, J. (2020). Trans-scripting as a multilingual practice: The case of Hellenised English. *International Journal of Multilingualism*, 17(3), 286–308.
- Georgalou, M. (2017). *Discourse and identity on facebook*. Bloomsbury Publishing.
- Giachoglou, K. (2020). *A narrative approach to social media mourning: Small stories and affective positioning*. Routledge.
- Κουτσογιάννης, Δ. (2017). *Γλωσσική διδασκαλία χθες, σήμερα, αύριο: Μια πολιτική προσέγγιση*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Kress, G. (2010). *Multimodality. A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge.

- Scollon, R., & Scollon, S. W. (2004). *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. Routledge.
- Spilioti, T. (2019). From transliteration to trans-scripting: Creativity and multilingual writing on the internet. *Discourse Context Media*, 29, 100294.
- Tagg, C., & Lyons, A. (2022). *Mobile messaging and resourcefulness: A post-digital ethnography*. Routledge.

The emergence of a new case of pre-nominal NPs in Modern Greek due to the English influence

Rania Papadopoulou

National and Kapodistrian University of Athens & University of Patras

ranpap@upatras.gr

Nowadays the influence of English on Modern Greek (MG) is rather strong. Influences are attested not only on the lexical level (see e.g., Anastasiadi-Simeonidi, 1994; Mackridge, 1985), but on the morphosyntactic level too. For instance, Mackridge (2016: 44), among others, observes that the structure *pérno kápion píso* 'call somebody back' is a word-by-word translation of the equivalent English phrasal verb *call somebody back*.

Similarly, Petrounias (2007: 351-357) states the placement of the MG adverb *prin* 'ago' at the end of the clause just like in English (*polá xrónia prin* 'many years ago' instead of *prin polá xrónia* 'ago many years'), as well as the emergence of pre-modified NPs where the Noun is in a pre-nominal position as in the English syntax, for example *spor istoríes* 'sport stories' instead of *istoríes spor* 'stories sport'.

In previous works, I have studied the qualitative characteristics of such structures as a part of the influence that English has on MG morphosyntax. More specifically, these newly attested NPs have the form [NP_{UNINFLECTED}N]. The pre-modifier is itself an NP that is headed by an uninflected loanword of English origin, either a brand name (1-2), an abbreviation (3), a noun (4) or an adjective (5), and the head N, a native MG element, creating hybrid structures:

- 1) *Bluetooth akustiká* 'Bluetooth headphones' instead of *akustiká Bluetooth* 'headphones Bluetooth'
- 2) *Adidas papútsia* 'Adidas shoes' instead of *papútsia Adidas* 'shoes Adidas'
- 3) *BB kréma* 'BB cream' instead of *kréma BB* 'cream BB'
- 4) *cocktail fórema* 'cocktail dress' instead of *fórema cocktail* 'dress cocktail'
- 5) *baggy padelóni* 'baggy pants' instead of *padelóni baggy* 'pants baggy'

The continuous emergence of such structures in MG is the main subject of this work. More specifically I intend to:

- Study a sample of pre-nominal NPs found in MG through the Internet, TV, everyday communication etc.
- Get quantitative results for each structure through the MG corpora of Sketch Engine.
- Compare the frequency of appearance of these structures to the indigenous equivalent MG ones.
- Determine whether these structures fall under the category of right headed [word word] compounds, loose compounds, special NPs, adjective phrases, or they constitute a new case of pre-nominal hybrid NPs that calque the equivalent English structures.

Selected references

- Anastasiadi-Simeonidi, A. (1994). *Neological borrowing in Modern Greek. Direct borrowings from the French and the Anglo-American morphophonological analysis*. Thessaloniki: Aristotle University. [In Greek].
- Mackridge, P. (1985). *The Modern Greek language: A descriptive analysis of standard Modern Greek*. Oxford: Clarendon Press.
- Mackridge, P. (2016). "Do you speak...English?" English influences in contemporary Greek. In U. Moening (ed.) *"...As Toys of Education"* (pp. 465–476). Berlin: Editions Romiosini. [In Greek].
- Petrounias, E. (2007). Neokatharevousa and anglicization of Modern Greek: Grammatical system. *Studies in Greek Linguistics*, 27, 348–360. [In Greek].

Compounding in a diachronic perspective: Re-examining features in the history of Greek compounds

Angela Ralli

University of Patras

ralli@upatras.gr

Compounding is a widely exploited word-formation process cross-linguistically. In recent years, it has been approached from different methodological perspectives (see, among others, Lieber & Štekauer 2009, Bauer 2017), and basic theoretical issues have been addressed, such as the following: the morphological type of the constituents involved in compounds (roots/stems vs. words); the relation between the internal members (subordination vs. attribution vs. coordination); headedness (endocentric vs. exocentric formations); the structural position of the head (right headedness vs. left headedness); syntactic atomicity (morphological vs. syntactic formations); features proper to compounding which make it to be distinct from other word-formation processes (e.g., linking elements, idiosyncratic accentuation, compound patterns).

In this presentation, I will deal with a number of basic features regarding the evolution of Greek compounding from Ancient Greek (see, among others, Debrunner 1917, Tribulato 2015) to Modern Times (Ralli 2013). More specifically, I will examine the origin and occurrence of linking elements (e.g., AG *βωπιάνειρα* 'feeding men', AG *φιλόσοφος* 'loving wisdom', AG *θαλαμηπόλος* 'bedchamber maid', MG *ψαρ-ό-βαρκα* 'fishing boat'), the existence of verbs as compound constituents (e.g., AG *φερέοικος* lit. (who) brings (the) house 'snail', MG *χασομέρησ* lit. (who) loses (the) day 'loafer', MG *χαρτοπαίζω* 'to play cards') and the presence of a compound-internal coordination relation (e.g., AG *γλυκφπικροσ* 'sweet (and) bitter', AG *κλαυζίγελωσ* 'tear-laughter', LMedG *ταγοποτίζω* 'to feed-water', MedG *ανεμβρόχιν* 'wind (and) rain', MG *κουτοπόνηροσ* 'stupid (and) cunning', MG *ανοιγοκλείνω* 'to open-close', MG *αλατοπίπερο* 'salt (and) pepper'. In my investigation, I will contrast the developments occurring in Greek compounding with those affecting similar phenomena in both genetically parent languages (e.g., evolution from Latin to Romance compounds, see, among others, Brucale 2012, Rainer 2021), and some genetically and typologically different languages, such as Japanese (Kageyama 2009) and Turkish (Göksel 2009) - the latter having affected Greek as contact language. I will attempt to propose that Greek compounding has undergone changes that are mainly due to a tendency for optimizing its system by levelling allomorphic differences, reducing irregularities and filling existing gaps, some of them following changes that have affected the process of inflection and the property of stem-based word-formation.

Abbreviations: AG=Ancient Greek, LMedG=Late Medieval Greek, MedG=Medieval Greek, MG=Modern Greek

Selected references

- Bauer, L. (2017). *Compounds and compounding*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brucale, L. (2012). Latin compounds. *Probus*, 24, 93–117.
- Debrunner, A. (1917). *Griechische Wortbildungslehre*. Heidelberg.
- Göksel, A. (2009). Compounds in Turkish. *Lingue e Linguaggio*, VIII(2), 213–236.
- Kageyama, T. (2009). Japanese compounds. In R. Lieber & P. Štekauer (Eds.), *The Oxford handbook of compounding* (pp. 512–526). Oxford: Oxford University Press.
- Lieber, R., & Štekauer, P. (2009). *The Oxford handbook of compounding*. Oxford: Oxford University Press.
- Rainer, F. (2021). Compounding: From Latin to Romance. *Oxford research encyclopedia of linguistics*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199384655.013.691>
- Ralli, A. (2013). *Compounding in Modern Greek*. Dordrecht: Springer.
- Tribulato, O. (2015). *Ancient Greek verb-initial compounds*. Berlin/Boston: De Gruyter.

Challenging morphosyntactic patterns in Greek Heritage speakers' grammars

Vasiliki Rizou¹ & Artemis Alexiadou^{1,2}

¹Humboldt Universität zu Berlin, ²Leibniz-Centre General Linguistics (ZAS)

vasiliki.rizou@hu-berlin.de, artemis@leibniz-zas.de

The goal of this paper is to provide an overview of challenging morphosyntactic patterns both in the nominal and in the verbal domain from Greek heritage speakers (HSs), see Seaman (1972) and Zombolou (2011), in comparison to what has been reported by Polinsky (2000) for Russian HSs. The novelty of the study lies in the exploration of 2 distinct groups of HSs one recruited in Germany and one in the US, see also Gavriilidou & Mitits (2019), providing evidence of either vulnerable features or mismatched structures in HSs grammars. **Research Questions:** We explore firstly (RQ1) whether HSs pattern monolingual-like and secondly (RQ2) whether HSs exhibit novel patterns in their repertoires, and if so in which domains these can be detected. Furthermore, (RQ3) we investigate if there are effects of cross-linguistic influence or whether we can attribute the emerging patterns to different factors in the spirit of the Bottleneck Hypothesis (Slabakova, 2008). **Methodology:** We conducted a study on Greek HSs in Berlin (N=48) and in Chicago and NY (N=63) alongside monolingual controls (N=64) implementing the “Language Situations” method which provides comparable data in both majority and heritage language (Wiese, 2017). A narration task of a fictional car accident took place in different communicative situations with different elicitors (witness report addressing the police- formal setting in spoken and written mode, narrating to a friend what happened- informal setting again in 2 modes). **Results:** In the nominal domain, gender agreement mismatches (1) are detected even in HSs narrations without time restrictions (Alexiadou et al., 2020) retreating to the default (neuter) whereas the adjectival concord (2) that requires Feature Copying (Norris, 2014) seems also to be inconsistent in their repertoire (Alexiadou et al., 2023).

(1)	itan	*ena _{HS} / mia _{monolingual}	mikri	ikogenia	(Greek)
	Was	a.NEUT/ a.FEM	small.FEM	family.FEM	
	'There was a small family.'				
(2)	egine	*olokliro _{HS} / olokliri _{monolingual}		zimja	(Greek)
	happened	whole.NEUT/ whole.FEM		damage.FEM	
	'A whole lot of damage was done.'				

In the verbal domain on the other hand, we observe non-targeted forms mostly in HSs in the US where NACT appears on anticausative verbs that don't combine with NACT (3) and novel transitive

deponent verbs bearing NAct (4). This outcome cannot be explained by language contact, as English lacks Voice marking and also lacks transitive deponents. We suggest that the overgeneralization of NAct is driven by its relative productivity in yielding new verb forms/interpretations:

(3)	Ke to aftokinito aspro And the white car 'The white car crashed into the blue car.'	*spastike break.NAct	to ble aftokinito the blue car	(Greek)
(4)	Gia na min To not	*patithi run over.NAct	tus anthropus the people	(Greek)

Furthermore, HSs generalize periphrastic constructions with light verbs or loan verbs which are not morphologically complex instead of using a synthetic prefixed verb that requires morphophonological alternations i.e. (*kano report* 'do report' vs. *katatheto* 'testify' and *parkaro* 'park' vs. *stathmevo* 'park') (Alexiadou & Rizou, 2022).

Selected references

- Alexiadou, A., & Rizou, V. (2023). The use of periphrasis for the expression of aspect by Greek heritage speakers. *Register Studies*, 5(1), 82–110.
- Gavriliidou, Z., & Mitits, L. (2019). Profiling Greek heritage language speakers in the USA and Russia. *European Journal of Language Studies*, 6(1).
- Norris, M. (2014). *A theory of nominal concord*. Doctoral dissertation, University of California Santa Cruz.
- Seaman, D. (1972). *Modern Greek and American English in contact*. The Hague: Mouton De Gruyter.
- Zombolou, K. (2011). Attrition in Greek diaspora. In I. Ithemere (Ed.), *Language contact and language shift: Grammatical and sociolinguistic perspectives*. *Studies in Language Typology* 17, Lincom Europa.

Tough-constructions in Modern Greek

Leonardo Russo Cardona & Ioanna Sitaridou

University of Cambridge

lr548@cam.ac.uk, is269@cam.ac.uk

Introduction: *Tough*-constructions (TCs) are complex adjectival constructions like (1) involving a dependency between the subject of the main clause and the internal argument of the embedded verb, which in Greek is realised within a *na*-clause.

- 1) *Ta Aglika ine diskola na ta matho*. 'English is tough to learn'

The object clitic in the *na*-clause is mandatory and obligatorily coreferential with the matrix subject, which takes nominative Case and agrees with the matrix predicate in phi-features.

Syntactic misconceptions and empirical gaps in the study of Greek TCs: Alexiadou and Anagnostopoulou (2020) (A&A) have recently offered an account of TCs based on sentences like (1) as well as (2), which lacks agreement between the subject and the matrix predicate. Their proposal attempts to reduce TCs to Clitic Left Dislocation.

- 2) *I/Tin kithara ine diskolo na tin matho*. 'The guitar, it is tough to learn it'

We will first show that their analysis can only explain (2), which is an A'-dependency, but not genuine TCs like (1), which involve an A-dependency, as shown by the unacceptability of additional embedding (among other facts) (see 3-4):

- 3) **I kithara ine diskoli na thelisme na tin mathume*. 'The guitar is tough to want to learn'

- 4) *I kithara/Tin kithara ine diskolo na thelisume na tin mathume.* ‘The guitar, it is tough to want to learn it’

Moreover, A&A (among others) have not tested the productivity of TCs in Greek in full: this significant empirical gap in the literature has made it harder to provide a correct analysis. For instance, we show that predicates that licence TCs involve a long list of adjectives (not just *efkolo/diskolo*) (5) and even verbs like *theli* (Roussou 2005) (6); TCs can also allow for [+human] subjects (*pace* Tsimpli 1999) (7); therefore, what in many cases had been taken as ungrammaticality has little to do with syntax, but rather it is a combination of factors including frequency, semantics, and pragmatics.

- 5) *I gates ine eknevristikis na tis akus.* ‘Cats are annoying to listen to’
6) *O kaktos theli na ton potisis.* ‘The cactus needs watering’
7) *I Maria ine diskoli na tin anteksis.* ‘Maria is tough to put up with’

In particular, a relevant factor at the syntax-semantics interface determining what adjectives allow for TCs might be the attitude vs non-attitude distinction proposed by Landau (2015).

Greek TCs as A-dependencies: We claim that the *na*-clause involved in TCs provides the syntactic conditions for an A-dependency to be established between the matrix subject and the embedded internal argument. We attempt to formalise this by relying on the role of the object clitic (8), and its alternation with *pro* when the *na*-clause is passive (9):

- 8) [*I kithara*]; *ine diskoli* [*na tin; kataskevaso*] ‘The guitar is tough to make’
9) [*I kithara*]; *ine diskoli* [*pro; na kataskevasti otan...*] ‘The guitar is tough to make when...’

Expanding on the view that object clitics are just markers of object agreement (similarly to subject *pro*/person inflection, cf. Roussou 2005, Mavrogiorgos 2010), we propose that they can be controlled by an appropriate antecedent in the matrix clause. So, in TCs the *na*-clause is just a mechanism comparable to infinitives: the only difference is that agreement/clitics are used instead of PRO or an A-trace to instantiate the dependency.

References

- Alexiadou, A., & Anagnostopoulou, E. (2020). A comparative study of English and Greek tough-movement constructions. *Langages*, 218, 17–40.
- Landau, I. (2015). *A two-tiered theory of control*. MIT Press.
- Mavrogiorgos, M. (2010). *Clitics in Greek: A minimalist account of proclisis and enclisis*. John Benjamins.
- Roussou, A. (2005). The syntax of non-volitional ‘*θelo*’ in Greek. In *Advances in Greek Generative Syntax: In honor of Dimitra Theophanopoulou-Kontou* (pp. 331–359). John Benjamins.
- Tsimpli, I. M. (1999). Null operators, clitics and identification: A comparison between Greek and English. In *Studies in Greek Syntax* (pp. 241–262). Springer.

Επιχειρηματολογία και κριτική ανάλυση λόγου: Η περίπτωση των δισσών λόγων του Θουκυδίδη

Αγγελική Σακελλαρίου¹ & Αικατερίνη Τσινιάρη²

¹Πανεπιστήμιο Πατρών, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

asakellariou@upatras.gr, taikaterini@gmail.com

Με τη συγκεκριμένη εργασία επιχειρείται, μεταξύ άλλων, η σύζευξη της μελέτης της επιχειρηματολογίας και της κριτικής ανάλυσης λόγου ενός ιστορικού κειμένου, πράγμα ζητούμενο στη γλωσσολογική έρευνα, που συνήθως επικεντρώνεται σε επίκαιρα, σύγχρονα κείμενα.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η επιχειρηματολογία και γίνεται κριτική ανάλυση των δισσών λόγων του Κλέωνα και του Διοδότου στην Ιστορία του Θουκυδίδη. Οι δημηγορίες αυτές αφορούν την απόφαση της τιμωρίας των Μυτιληναίων, λόγω της αποστασίας τους από την αθηναϊκή ηγεμονία. Οι Αθηναίοι απέρριψαν την αρχική τους απόφαση να θανατώσουν όλους τους Μυτιληναίους και να πουλήσουν σκλάβους τα γυναικόπαιδα και έθεσαν το θέμα σε νέα συζήτηση στην εκκλησία του δήμου. Εκεί εκφωνήθηκαν, κατά τον Θουκυδίδη, οι δημηγορίες που μελετώνται, προκειμένου να αναδειχθούν οι διαφορές των ρητορικών αντιπάλων στο ιδεολογικό και κοινωνικό επίπεδο, μέσα από τον τρόπο που χειρίζονται τον λόγο.

Η επιχειρηματολογία μελετήθηκε κυρίως με βάση τις κλασικές κατηγορίες του Αριστοτέλη (λόγος, ήθος, πάθος), ενώ τα επιχειρήματα των ρητόρων αντιπαρατέθηκαν, για να φανούν οι ομοιότητες και οι διαφορές τους. Έμφαση δόθηκε στη χρήση των τόπων και των πλανών· οι τελευταίες αποκαλύφθηκαν και μελετήθηκαν μέσα από την πραγμα- διαλεκτική θεωρία της επιχειρηματολογίας (van Eemeren κ.ά., 2002), που τις ορίζει με μεγάλη σαφήνεια, και αναμένεται να φωτίσουν την προσωπικότητα των δύο ρητόρων.

Για την κριτική ανάλυση του λόγου (στο εξής ΚΑΛ) των δημηγοριών επιλέχθηκε η λογοϊστορική ανάλυση της Wodak (2015), επειδή εστιάζει στον ρόλο του ιστορικού και κοινωνικοπολιτικού πλαισίου μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα και δημιουργείται ο λόγος, ενδιαφέρεται για την επιχειρηματολογία και τους ρητορικούς τόπους και επικεντρώνεται στη σχέση του λόγου και της ιδεολογίας. Η εφαρμογή της προσέγγισης αυτής στην ανάλυση των δημηγοριών στοχεύει στο να αναδειχθεί η σχέση τους με την πολιτική, την ιστορία και το κοινωνικό πλαίσιο της εποχής, καθώς και το πώς αυτές σχεδιάζονται και μεταφέρουν ιδεολογίες (van Dijk, 2005), ώστε να εξυπηρετήσουν τους σκοπούς των ομιλητών. Η χρήση της ΚΑΛ μας επιτρέπει μάλιστα να συγκρίνουμε τα συμπεράσματά μας με αυτά της ανάλυσης μέσω της ΚΑΛ άλλων σύγχρονών μας πολιτικών λόγων (πρβλ. Chilton, 2004).

Οδηγηθήκαμε λοιπόν στη διαπίστωση ότι οι ρήτορες μεταχειρίζονται διάφορους τρόπους, ώστε να προσανατολίσουν το κοινό στην επιλογή της δικής τους θέσης. Ο Κλέων υποστηρίζει την αρχική απόφαση του δήμου, για τη θανάτωση όλων των Μυτιληναίων. Για να επιτύχει τον σκοπό του, επιλέγει επιχειρήματα με τα οποία κατακρίνεται η πολιτεία, την οποία θεωρεί υπεύθυνη για την επανεξέταση του θέματος, ενώ παρουσιάζει τους αποστάτες ως τους χειρότερους εχθρούς που αξίζουν την αυστηρότερη τιμωρία. Αντίθετα, ο Διόδοτος υποστηρίζει την τιμωρία μόνο των πρωταίτιων αποστατών· θεωρεί ότι όφελος για την πολιτεία μπορεί να προέλθει μόνο με την εφαρμογή μιας επιδέξιας και όχι αυστηρής πολιτικής. Τα επιχειρήματα του Διοδότου παρουσιάζουν αντιστοιχία με αυτά του Κλέωνα.

Επιπρόσθετα, ο λόγος του Κλέωνα χαρακτηρίζεται από απολυτότητα και εκδικητικότητα, αφού χρησιμοποιεί επιθετικό, στρατιωτικό λεξιλόγιο. Ο λόγος του βρίθει από πλάνες, ενώ επιλέγει τόπους που εστιάζουν στην απειλή και τον κίνδυνο, πράγμα που αποτελεί στρατηγική επιχειρηματολογίας κοινή στους πολιτικούς λόγους. Ο Κλέων χρησιμοποιεί επίσης αρκετές αντιθέσεις (το σχήμα λόγου της αντίθεσης κρίθηκε σκόπιμο να μελετηθεί λόγω του αντιθετικού/αντιπαραθετικού χαρακτήρα των δισσών λόγων) και εφαρμόζει τη στρατηγική του αρνητικού άλλου μέσα από κατάφωρες επιθέσεις. Αντίθετα, ο Διόδοτος, αν και χρησιμοποιεί κι

αυτός τη στρατηγική του αρνητικού άλλου, αποδεικνύεται πιο μετριοπαθής· χρησιμοποιεί διαλλακτικό λεξιλόγιο, αποφεύγει τη χρήση πλανών, επιλέγει λιγότερο το σχήμα λόγου της αντίθεσης, ενώ επιλέγει τόπους που αναδεικνύουν τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν από την επιλογή της δικής του πρότασης.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αριστοτέλης (2004). *Ρητορική*. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Θουκυδίδης (2012). *Ιστορία*. Α. Βλάχος (Μετάφρ.). Αθήνα: Εστία.
- Chilton, P. (2004). *Analysing political discourse. Theory and practice*. New York: Routledge
- van Dijk, T. (2005). Opinions and ideologies in the press. Στο A. Bell & P. Garret (επιμ.), *Approaches to media discourse*. Malden, MA: Blackwell.
- van Eemeren, F.H., Grootendorst, R., & Snoeck Henkemans, F.A. (2002). *Argumentation, analysis, evaluation, presentation*. Mahwah, New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Wodak, R. (2015). Critical discourse analysis, discourse-historical approach. Στο *The international encyclopedia of language and social interaction* (pp. 1–14). John Wiley & Sons.

Ο ίδιος: Ένα λογοφορικό στοιχείο στην Κοινή Νέα Ελληνική;

Σταύρος Σαμιώτης

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

stsamiotis95@gmail.com

Η περίπτωση του στοιχείου *ο ίδιος* της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΚΝΕ) παρουσιάζει ενδιαφέρον, καθώς αν και φαίνεται να δεσμεύεται αναφορικά από έναν άλλο γλωσσικό όρο, όπως τα *αναφορικά στοιχεία* (*anaphors*), αυτό δεν συμβαίνει εντός του πεδίου δέσμευσής του (βλ. 1) αντίθετα με τα αναφορικά (*Iatridou, 1986· Varlokosta & Hornstein, 1993 μ.α.*).

(1) *Ο Γιάννης₁ πιστεύει ότι [ο Βασίλης₂ θα βοηθήσει τον ίδιο₁/*₂]. [V&H, 1993: (15a)]*

Μέχρι στιγμής, η προσέγγιση του *τον ίδιο* έχει περιοριστεί μεταξύ δύο αναλυτικών επιλογών· το αν αποτελεί αναφορικό (*anaphor*) ή αντωνυμικό (*pronominial*). Όλοι, σχεδόν, οι μελετητές συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για *αναφορικό στοιχείο μακράς δέσμευσης* (*long distance anaphor*), λόγω της νομιμοποίησής του εκτός του πεδίου δέσμευσής του (*Anagnostopoulou & Everaert, 2013· Iatridou, 1986· Varlokosta & Hornstein, 1993·* αντίθετα με *Kipasky, 2002* που υποστηρίζει ότι δεν είναι αναφορικό, αλλά *αναφορικό περικειμένου* [*discourse anaphor*] καθώς αν και αναφορικά εξαρτημένο, αναφέρεται υποχρεωτικά σε κάποιον όρο του γλωσσικού περικειμένου). Βασικά τους επιχειρήματα είναι η εξάρτησή του από ένα *δ[ομικά]-επιβαλλόμενο ηγούμενο* (*c-commanding antecedent*), όπως στο (2), και η αδυναμία του να ερμηνευθεί δεικτικά, όπως στο (3), αντίθετα με τα αντωνυμικά στοιχεία.

(2) **Η γυναίκα που έσπρωξε τον Γιάννη₁ φίλησε τον ίδιο₁.*

(3) *Θέλω να δω αυτόν / *τον ίδιο₁. [V&H, 1993: (1)]*

Από την παρούσα έρευνα, της οποίας μεγάλος όγκος δεδομένων αντλήθηκε από τον ΕΘΕΓ, συμπεραίνω ότι το υπό συζήτηση στοιχείο δεν είναι αναφορικό, καθώς δεν παρουσιάζει τις βασικές ιδιότητες των αναφορικών. Αφενός η παρουσία ενός δ-επιβαλλόμενου ηγούμενου δεν αποτελεί ούτε αναγκαία (βλ. 4α), αλλά ούτε και ικανή (βλ. 4β) συνθήκη για τη νομιμοποίηση του *τον ίδιο*, όπως ισχύει για τα αναφορικά, αφετέρου φαίνεται να δεσμεύεται μόνο από [+έμψυχους] όρους αναφοράς (βλ. 5), αντίθετα με τα αναφορικά (και τα αντωνυμικά) που δεσμεύονται και από [-έμψυχα] ηγούμενα (*Charnavel, 2019*).

- (4) α. [Οι απόψεις του δημοσιογράφου1] δεσμεύουν τον ίδιο1, σημείωσε ο υπουργός.
β. *Η Ελένη1 χτύπησε τον Γιάννη επειδή ενοχλούσε την ίδια1.
- (5) *Αυτή η τηλεόραση1 επιτρέπει στον τηλεθεατή να επικοινωνήσει μέσω της ίδιας1 με τον τηλεοπτικό σταθμό.

Οι ιδιότητες του στοιχείου *ο ίδιος*, όπως προέκυψαν από τα νεότερα δεδομένα, ταυτίζονται με αυτές των *λογοφορικών* (*logophors*)· δηλαδή, των ονοματικών στοιχείων που αναφέρονται στην πηγή (*source*) μίας λογικής πρότασης και ερμηνεύονται *de se* (Charnavel, 2019). Άρα, αν το υπό συζήτηση στοιχείο αποτελεί πράγματι λογοφορικό, τότε πρέπει να υπάρχουν δύο προϋποθέσεις: (α) να αναφέρεται *μόνο* στην πηγή μίας λογικής πρότασης και (β) να ερμηνεύεται *de se*, δηλαδή η οντότητα στην οποία αναφέρεται να *αποδίδει μία ιδιότητα στον εαυτό της* (*self-ascribed property*). Η προϋπόθεση για αναφορά στην πηγή μίας λογικής πρότασης φαίνεται να ερμηνεύει τη διαφορά γραμματικότητας ανάμεσα στα παραδείγματα (1) και (2), όπου μόνο στο (1) το *τον ίδιο* αναφέρεται στην πηγή μίας λογικής πρότασης. Επιπλέον, σε παραδείγματα όπως το (1) φαίνεται να ικανοποιείται και η προϋπόθεση για *de se* ερμηνεία, καθώς η υποκατάσταση του *τον ίδιο* από ένα *επίθετο* (*epithet*) οδηγεί σε αντιγραμματικές προτάσεις (βλ. 6), εφόσον τα επίθετα δεν ερμηνεύονται *de se* (Dubinsky & Hamilton, 1998).

- (6) *Ο Γιάννης1 πιστεύει ότι ο Βασίλης2 θα βοηθήσει τον ηλίθιο1.

Επιλεγμένες αναφορές

- Anagnostopoulou, E., & Everaert, M. (2013). Identifying anaphoric dependencies. Στο L.-S. Cheng & N. Corver (Επιμ.), *Diagnosing syntax*. Oxford University Press.
- Charnavel, I. (2019). *Locality and logophoricity: A theory of exempt anaphora*. Oxford: Oxford University Press.
- Dubinsky, S., & Hamilton, R. (1998). Epithets as antilogophoric pronouns. *Linguistic Inquiry*, 29, 685–693.
- Iatridou, S. (1986). An anaphor not bound in its governing category. *Linguistic Inquiry*, 17(4), 766–772.
- Kiparsky, P. (2002). Disjoint reference and the typology of pronouns. Στο I. Kaufmann & B. Stiebels (Επιμ.), *More than words (Studia Grammatica 53)* (σσ. 179–226). Berlin: Akademie Verlag.
- Varlokosta, S., & Hornstein, N. (1993). A bound pronoun in Modern Greek. *Natural language and linguistic theory*, 11, 175–195.

Διερεύνηση ικανοτήτων μαθητών Δημοτικού για ετυμολογική προσέγγιση των λέξεων

Γεώργιος Σέργης

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

giwrqos.ser@gmail.com

Με δεδομένο τον ιστορικό χαρακτήρα της νεοελληνικής ορθογραφίας τόσο στη γραφή του θέματος των λέξεων όσο και στη γραφή των προσφυσμάτων, η γνώση της φωνολογίας και της μορφολογίας κρίνεται ανεπαρκής για να συντελέσει εξολοκλήρου στην ορθογραφημένη γραφή κάθε μορφολογικού τεμαχίου από το οποίο αποτελείται η λέξη (βλ. Γρηγοράκης & Μανωλίτσης, 2016· Αϊδίνης, 2010), αλλά απαιτούνται οι γνώσεις ετυμολογικών πληροφοριών (βλ. Τσεσμελή & Κουτσελάκη, 2011), διότι, σε αντίθεση με τα προσφύματα, η ορθογραφία του θέματος των λέξεων δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί. Μάλιστα, ερευνητές υποστηρίζουν ότι οι λέξεις ταξινομούνται στο νοητικό λεξικό βάσει της ετυμολογικής τους συγγένειας ή βάσει της ορθογράφησης της ρίζας, κάτι που παραπέμπει στις οικογένειες λέξεων (Πόρποδας, 2011). Προκύπτει, λοιπόν, η

αναγκαιότητα της στροφής της εκπαίδευσης προς την ετυμολογία, ώστε μέσω της κατάλληλης εκπαίδευσης οι μαθητές να μπορέσουν τελικά να βελτιώσουν την ορθογραφική τους επίδοση. Η σημαντικότητα για τη διδασκαλία της ετυμολογίας στην εκπαίδευση σε συνδυασμό με τη δομή του ορθογραφικού συστήματος κάθε γλώσσας δεν είναι κάτι καινοφανές αλλά αποτελεί ερευνητικό πόρισμα πολλών δεκαετιών (Henry, 2005), αφού οι ετυμολογικές πληροφορίες συντελούν στην αποτελεσματικότερη αφομοίωση από πλευράς μαθητών των όσων διδάσκονται (Atrchian & Shalmani, 2015) και επιπρόσθετα είναι γλωσσολογικά παραδεδομένο (βλ. Μπαμπινιώτης, 2016) ότι ο χρήστης της γλώσσας δε γνωρίζει μεμονωμένες λέξεις, αλλά ετυμολογικά σύνολα.

Ως παράδειγμα για την ετυμολογική προσέγγιση των λέξεων, αναφέρεται η περίπτωση της λέξης *εποικοδομητικός*, η οποία για να ορθογραφηθεί σωστά απαιτείται η διαχρονική εξέταση της λέξης μέσω της εύρεση της ρίζας *οικ-* ή η λέξη *παλιμπαιδισμός*, στην οποία υπάρχει η ρίζα *παι-*. Στα παραδείγματα αυτά, για να αποδοθούν σωστά γραφηματικά, είναι αναγκαίο οι μαθητές να τεμαχίσουν τις λέξεις μορφολογικά και ύστερα –μέσω της κατάλληλης εκπαίδευσης– να μπορέσουν να εντοπίσουν τη ρίζα καθεμίας.

Με την παρούσα εργασία επιχειρούμε να ανιχνεύσουμε μέσω κατάλληλων δοκιμασιών κατά πόσο οι μαθητές Στ' Δημοτικού έχουν αναπτύξει κατά την υποχρεωτική τους εκπαίδευση κάποιες ετυμολογικές ικανότητες, π.χ. να μπορούν να βρίσκουν τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις, να εντοπίζουν την κοινή ρίζα λέξεων κ.ά., ώστε να αποφανθούμε για τις απαιτούμενες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που θα απαιτηθούν μελλοντικά στην προσπάθειά μας να καλλιεργήσουμε την ετυμολογική επίγνωση των μαθητών με σκοπό τη βελτίωση της ορθογραφικής τους επίδοσης.

Βιβλιογραφία

- Αϊδίνη, Α. (2010). Ο ρόλος της μορφολογικής γνώσης στη γραφή του θέματος των λέξεων. Στο Α. Μουζάκη & Α. Πρωτόπαπας (Επιμ.), *Ορθογραφία: Μάθηση και διαταραχές* (σσ. 165-177). Αθήνα: Gutenberg.
- Atrchian, S., & Shalmani, H. B. (2015). On etymological elaboration and its potential effect on the Iranian EFL learner's knowledge of opaque idioms. *Modern Journal of Language Teaching Methods*, 5(3), 63–68.
- Γρηγοράκης, Ι., & Μανωλίτσης, Γ. (2016). Η συμβολή της μορφολογικής επίγνωσης στα πρώτα στάδια ανάπτυξης της ικανότητας ορθογραφημένης γραφής. *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση*, 4(1), 128–148.
- Henry, M. K. (2005). Spelling Instruction in the upper grades: The etymology/morphology connection. *Perspectives*, 31, 30–32.

Subject anaphora to a non-nominal antecedent in Modern Greek: *pro* vs. demonstrative pronoun *afto*

Irina Strikova

St. Climent Ohridski University of Sofia

irina.strikova@gmail.com, i.strikova@uni-sofia.bg

The paper investigates the distribution of the null subject and the weakly stressed neuter singular demonstrative pronoun *afto* (*αυτό*) in subject position as first anaphors to abstract entities (events, facts, propositions, etc.) introduced by a clause or clauses in the immediately preceding discourse in Modern Greek.

In Gundel et al.'s 1993 Givenness Hierarchy of referring expressions each form is considered a signal that its referent has a certain cognitive status in the addressee's memory or attention prior to its use in discourse. Clausally introduced entities are considered to have the status "activated" – present in working memory, but not in the focus of attention. The typical pronominal form for

subsequent reference to such an entity is the demonstrative pronoun. A weak pronominal form (a null subject or an unstressed personal pronoun) is used for a referent assumed by the speaker to be in the focus of addressee's attention. Thus, the reduced pronominal form is considered a signal of topic continuity, while the demonstrative pronoun marks a topic-shift.

As subsequent mention of a clausally introduced entity via a weak pronominal form is possible in some cases, a series of studies have explored the semantic, syntactic, and pragmatic factors which may enhance their salience or cognitive status (e.g. Gundel et al. 2003 for English).

In the present paper, the particular anaphoric (or discourse-deictic) expressions in Greek are examined in close relation to the discourse context in which they occur. An abstract entity introduced via a non-nominal antecedent is established as a discourse referent merely at the point of its second mention by means of some (pro)nominal form (in contrast to an NP-introduced entity). Thus, it is reasonable to assume that the null subject can occur in contexts, which facilitate inference on the part of the addressee as to which is the intended referent (or aspect of a discourse segment, cf. Webber 1988). So, the analysis investigates the properties of the contexts in which *afto* or *pro* is used: e.g. lexical and syntactic verb types of the host predication, degree of structural complexity of the antecedent- and the anaphor-containing clauses. In ex. (1) the *pro* occurs with a copulative predicate of a matrix clause and the anaphoric relation with the intended antecedent proposition can easily be inferred. In ex. (2) the demonstrative *afto*, referring to the fact introduced in the previous clause, is a subject of a full-meaning verb within an embedded clause. A null subject of the predicate *τρόμαξε* in (2) would hardly be associated with the fact of the subject's having a complicated delivery, as the referent of the NP-syntactic object in the previous sentence is also a very strong candidate.

Ex. (1) Λένε ότι τα ρούχα δεν κάνουν τον άνθρωπο... και είναι αλήθεια!

Ex. (2) Είχα πολύ δύσκολο τοκετό. Νομίζω ότι αυτό με τρόμαξε πάρα πολύ.

The analysis is based on a small corpus of attested examples, which are collected mainly from news, sports and lifestyle websites and comprise utterances from written (planned) and oral (not always carefully planned) Greek discourse.

References

- Gundel, J. K., Hedberg, N., & Zacharsky, R. (1993). Cognitive status and the form of referring expressions in discourse. *Language*, 69, 274–307.
- Gundel, J. K., Hegarty, M., & Borthen, K. (2003). Cognitive status, information structure, and pronominal reference to clausally introduced entities. *Journal of Logic, Language and Information*, 12(3), 281–299.
- Webber, B. L. (1988). Discourse deixis: Reference to discourse segments. *Proceedings of the 26th annual meeting on Association for Computational Linguistics* (pp. 113–122). Buffalo, NY: Association for Computational Linguistics.

On non-coordinative *ke*-clauses in Greek

Aikaterini Thomopoulou

Universitat Pompeu Fabra (UPF)

aikaterini.thomopoulou@upf.edu

1. Aim & Background Information: Non-coordinative *ke*-clauses, mainly known as Pseudocoordination structures (PseCos), resemble standard coordination [V1 and V2], although they differ from it with respect to significant syntactic and semantic aspects (De Vos, 2005). In the recent literature the debate around the syntactic type of PseCo is between monoclausal and biclausal analyses (Cardinaletti & Giusti, 2001; De Vos, 2005; Lødrup, 2002; Manzini & Savoia, 2005; Wiklund,

2008; Svorou, 2018). The present paper aims to provide further syntactic evidence, to support the biclausal status of Greek PseCos.

2. Data: PseCos differ from standard coordination in that they (i) violate the *coordinate structure constraint* (Ross, 1967), (ii) disallow conjunct reordering (iii) refer to a single event, (iv) V1 poses selectional restrictions on V2 (De Vos, 2005) and falls under a closed verb class. Certain motion and posture verbs in Greek, display such distribution, hence they participate in PseCos (for previous discussion see also Grammenidis, 1994; Svorou, 2018; Thomopoulou, 2020).

- (1) **Piye ke shedhiase** ton harti monos tu.
went-3sg and drew-3sg the map alone his
'He went and drew the map on his own.' (= He drew the map)
- (2) Re ti **kathosaste ke hanete** ta loya sas me dhaftone?
Hey what sit-3pl and lose-3pl the words yours with that-one
'Hey why do you sit and waste your words with him?' (= You waste your words)

3. Previous accounts: Analyses regarding PseCos split between: (i) monoclausality, where V1 + V2 merge as a complex predicate at the level of Narrow Syntax (de Vos, 2005), or a semi-lexical V1 merges with the extended projection of V2 (Cardinaletti & Giusti, 2001), or V1 + V2 is a cosubordination (Svorou, 2018 for Greek in RRG), and (ii) biclausality, mainly in comparison with infinitival control predicates (Lødrup, 2002; Manzini & Savoia, 2005; Wiklund, 2008).

4. On a bi-clausal analysis: The fact that Greek only has fully-fledged finite verbs, complementation with overt elements, and only biclausal structures – even in control (Roussou, 2009) – leads us to align with the latter group of analyses. We further establish biclausality based on two additional observations: (i) V2 can be independently passivized, leading to two different argument structures.

- (3) **Piye ke katastrafike** ikonomika ke dhen ipe se kanenan tipota. went-3sg and got-destroyed-3sg financially and not said to none anything 'He went and got financially destroyed and didn't say anything to anyone.'

Floating quantifiers and sentential adverbs inserted between V1 and V2 suggest that V1 heads its own phrase (c.f. Cardinaletti & Giusti 2001, for Marsalese).

- (4) **Ekatsan oli ke egrapsan** tin dhatrivi tus sta aglika. sat-3sg all and wrote-3sg
the thesis them the English 'They all sat and wrote their thesis in English.'
- (5) **Piyas ondos ke nikiases** to mono spiti sto nisi pu ine stihiomeno? went-2sg indeed and rent-2sg the only house in-the island that is hunted
'Did you actually go and rent the only hunted house in the island?'

Following the observations above, we conclude that each verb heads its own phrase.

5. Conclusion and open issues: The present observations allow for the establishment of PseCos as biclausal structures in Greek and open the path for further research with respect to the type of V1 and its semantic contribution to the structure.

References (Selected)

- Cardinaletti, A., & Giusti, G. (2001). Semi-lexical motion verbs in Romance and Germanic. *Semi-lexical categories: The function of content words and the content of function words* (pp. 371–414).
- De Vos, M. (2005). *The syntax of pseudo-coordination in English and Afrikaans*. Netherlands Graduate School of Linguistics.
- Wiklund A-L. (2008). *The syntax of tenselessness: Tense/mood/aspect-ageing infinitivals*. De Gruyter Mouton.

Όψεις γραμματισμού στο πρόγραμμα σπουδών του 2021 για τη διδασκαλία της γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Δήμητρα Τσιβοπούλου

Δημοτικό σχολείο Μακρυχωρίου Λάρισσας & Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
demitsiv@gmail.com

Σύγχρονες μελέτες θέτουν στο επίκεντρο των παιδαγωγικών πρακτικών την έννοια του γραμματισμού και τις διαφορετικές όψεις του, καθώς η παιδαγωγική του θεωρείται ότι συντελεί αποφασιστικά στη διαμόρφωση της παιδαγωγικής πράξης και κατ' επέκταση της κοινωνίας (Hasan, 1996· Φτερνιάτη, & Μανωλοπούλου, 2015). Μάλιστα, ανάλογα με το περιεχόμενο που δίνεται στον γραμματισμό, το οποίο εξαρτάται από τις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες και τις ιδεολογικές τάσεις της εκάστοτε εποχής, διαμορφώνεται η εκπαιδευτική πολιτική, βάσει της οποίας σχεδιάζονται και υλοποιούνται τα προγράμματα σπουδών (Χατζησαββίδης, 2013, σ. 298-304). Αναλύοντας το περιεχόμενο του γραμματισμού, η Hasan (1996) διακρίνει τρεις γενικές κατηγορίες: τον αναγνωριστικό γραμματισμό, τον γραμματισμό δράσης και τον στοχαστικό γραμματισμό. Η παρούσα μελέτη στοχεύει να διερευνήσει σε ποιο βαθμό εντάσσονται, σε αυτές τις κατηγορίες, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του νέου προγράμματος σπουδών (ΙΕΠ, 2021) για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στο δημοτικό σχολείο, που τέθηκε σε πιλοτική εφαρμογή από το 2021 σε πειραματικά και πρότυπα σχολεία της ελληνικής επικράτειας και θα εφαρμοστεί σε όλα τα σχολεία από το 2023-24, ώστε να αναδειχθεί ο βαθμός σπουδαιότητας που προσδίδεται σε καθεμία από αυτές τις τρεις κατηγορίες, καθώς και ο βαθμός αποτελεσματικότητας και πειστικότητας αυτού του προγράμματος, ως προς την έννοια του γραμματισμού. Έτσι, πραγματοποιείται μια κριτική προσέγγιση του νέου προγράμματος σπουδών, η οποία εστιάζει στον εντοπισμό άμεσων και έμμεσων αναφορών που σχετίζονται με τις αρχές του γραμματισμού, καθώς και στην κατηγοριοποίηση των αναφορών αυτών σε θεματικές κατηγορίες σχετικές με τις βασικές έννοιες καθεμιάς από τις τρεις όψεις του γραμματισμού, σύμφωνα με την ταξινόμηση της Hasan. Απώτερος σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση της συμβολής του συγκεκριμένου προγράμματος σπουδών στην προαγωγή και εδραίωση της παιδαγωγικής του πολυγραμματισμού.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Hasan, R. (1996). Γραμματισμός, καθημερινή ομιλία και κοινωνία. Στο Α. Χαραλαμπόπουλος (επιμ.), *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση* (σ. 134–189). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ.
- ΙΕΠ (2021). *Πρόγραμμα Σπουδών Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό* (ΦΕΚ Β 5877/15-12-2021).
- Φτερνιάτη, Α., & Μανωλοπούλου, Ι. (2015). *Χαρακτηριστικά του προγράμματος σπουδών του 2011 για τη Γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και γραμματισμός*. Ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Γλωσσολογικό Συνέδριο «Πρώτη γλώσσα και πολυγλωσσία: Εκπαιδευτικές και κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις», Τζαρτζάνεια, Τύρναβος.
- Χατζησαββίδης, Σ. (2013). Γλώσσα και εκπαίδευση. Στο Γ. Ξυδόπουλος, Ε. Αναγνωστοπούλου, Δ. Γούτσος, Σ. Χατζησαββίδης, & Β. Τσάκωνα (επιμ.), *Γλώσσα, κοινωνία και εκπαίδευση - Εγχειρίδιο μελέτης* (σσ. 277–366). Πάτρα: ΕΑΠ.

Η κατανόηση των αναφορικών προτάσεων στην ελληνική ως Γ1: Μια έρευνα στο πλαίσιο του Relativized Minimality

Κωνσταντίνα Τσιούσια

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

tsiousia.konstantina@gmail.com

Διαγλωσσικές μελέτες (π.χ., Friedmann κ.ά. 2009, Belletti κ.ά. 2012) έχουν δείξει ότι οι αναφορικές προτάσεις υποκειμένου (AY) είναι πιο εύκολες στην κατανόησή τους από τις αναφορικές προτάσεις αντικειμένου (AA). Η θεωρία του Relativized Minimality (RM) (Rizzi 2004) αναφέρει ότι οι AA είναι πιο δύσκολες λόγω της παρεμβολής του υποκειμένου μεταξύ της μετακινήμενης ονοματικής φράσης (ΟΦ) και του ίχνους της, κάτι που δεν παρατηρείται στις AY (βλ. πίνακα). Υποστηρίζει ότι η κατανόηση των AA μπορεί να βελτιωθεί αν το παρεμβαλλόμενο υποκείμενο και η μετακινήμενη ΟΦ διαφέρουν μεταξύ τους σε κάποιο ενεργό φ -χαρακτηριστικό, δηλαδή σε κάποιο φ -χαρακτηριστικό που μαρκάρεται στη μορφολογία του ρήματος και προκαλεί τη μετακίνηση μιας ΟΦ σε θέση υποκειμένου. Αντιθέτως, αν το παρεμβαλλόμενο υποκείμενο και η μετακινήμενη ΟΦ διαφέρουν ως προς κάποιο μη ενεργό φ -χαρακτηριστικό, τότε δεν αναμένεται βελτίωση στην κατανόηση των AA. Στην παρούσα έρευνα εξετάζεται αν η αναντιστοιχία στα μη ενεργά φ -χαρακτηριστικά του γένους και της πτώσης μπορεί να βελτιώσει την κατανόηση των AA στην ελληνική. Με βάση τις προβλέψεις του RM, κανένα από αυτά τα δύο χαρακτηριστικά δεν θα βελτιώσει την επίδοση των συμμετεχόντων στις AA, καθώς είναι 'μη ενεργά' και δεν μαρκάρονται στη μορφολογία του ρήματος. Οι προτάσεις που εξετάστηκαν είναι οι εξής:

Αναφορικές προτάσεις υποκειμένου	Αναφορικές προτάσεις αντικειμένου
Εδώ είναι <u>ο μαθητής</u> που τι χαιρετάει τον τουρίστα. (αντιστ. γένος – αναντ. πτώση)	Εδώ είναι <u>ο μαθητής</u> που χαιρετάει <u>ο τουρίστας</u> τι . (αντιστ. γένος – αντιστ. πτώση)
Εδώ είναι <u>ο μαθητής</u> που τι χαιρετάει την κοπέλα. (αναντ. γένος – αναντ. πτώση)	Εδώ είναι <u>ο μαθητής</u> που χαιρετάει <u>η κοπέλα</u> τι . (αναντ. γένος – αντιστ. πτώση)
Δείξε μου <u>τον μαθητή</u> που τι χαιρετάει τον τουρίστα. (αντιστ. γένος – αντιστ. πτώση)	Δείξε μου <u>τον μαθητή</u> που χαιρετάει <u>ο τουρίστας</u> τι . (αντιστ. γένος – αναντ. πτώση)
Δείξε μου <u>τον μαθητή</u> που τι χαιρετάει την κοπέλα. (αναντ. γένος – αντιστ. πτώση)	Δείξε μου <u>τον μαθητή</u> που χαιρετάει <u>η κοπέλα</u> τι . (αναντ. γένος – αναντ. πτώση)

Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν αποτελέσματα από ενήλικες φυσικούς ομιλητές της ελληνικής με τυπική ανάπτυξη. Μέχρι στιγμής, καθώς η συλλογή των δεδομένων βρίσκεται σε εξέλιξη, 36 άτομα με μέσο όρο ηλικίας 26;2 (19-43, TA=5.12) πήραν μέρος σε ένα πείραμα αντιστοιχισής πρότασης-εικόνας όπου καταγράφονται (α) η ορθότητα των απαντήσεων και (β) ο χρόνος που χρειάζονται για να δώσουν την απάντησή τους. Εφαρμόστηκε *ανάλυση διακύμανσης επαναλαμβανόμενων μετρήσεων* με μεταβλητές τον τύπο της πρότασης (AY ή AA), την πτώση (αντιστοιχία/αναντιστοιχία) και το γένος (αντιστοιχία/αναντιστοιχία). Ως προς το (α), τα μέχρι στιγμής δεδομένα δείχνουν να μην υπάρχει ισχυρή κύρια επίδραση του τύπου πρότασης ($p=.324$), της πτώσης ($p=.487$) ή του γένους ($p=.456$) και δεν παρατηρείται σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ των μεταβλητών. Αναφορικά με το (β), δεν υπάρχει ισχυρή κύρια επίδραση του τύπου πρότασης ($p=.451$) και του γένους ($p=.537$), αλλά παρατηρείται σημαντική αλληλεπίδραση ανάμεσα στον τύπο πρότασης και στην πτώση και ισχυρή κύρια επίδραση της πτώσης ($p=.002$). Η επίδοση είναι καλύτερη όταν υπάρχει αναντιστοιχία στο χαρακτηριστικό της πτώσης σε σχέση με τις προτάσεις όπου υπάρχει αντιστοιχία στο χαρακτηριστικό της πτώσης τόσο στις AA ($p=.003$) όσο και στις AY ($p<.001$). Τα αποτελέσματα αναφορικά με την ορθότητα των απαντήσεων συγκλίνουν με τη θεωρία του RM, καθώς η αναντιστοιχία στα μη ενεργά φ -χαρακτηριστικά της πτώσης και του γένους δεν βελτίωσε την κατανόηση των AA. Ωστόσο, η αναντιστοιχία στο χαρακτηριστικό της πτώσης βελτίωσε

τον χρόνο αντίδρασης τόσο στις ΑΑ όσο και στις ΑΥ. Στις ΑΥ δεν υπάρχει παρεμβολή ανάμεσα στη μετακινημένη ΟΦ και το ίχνος της και η βελτίωση που παρατηρήθηκε και στις ΑΥ δεν θεωρείται ότι ερμηνεύεται από τη θεωρία του RM.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Belletti, A., Friedmann, N., Brunato, D., & Rizzi, L. (2012). Does gender make a difference? Comparing the effects of gender on children's comprehension of relative clauses in Hebrew and Italian. *Lingua*, 122, 1053–1069.
- Friedmann, N., Belletti, A., & Rizzi, L. (2009). Relativized relatives: Types of intervention in the acquisition of A-bar dependencies. *Lingua*, 119(1), 67–88.
- Rizzi, L. (2004). Locality and the left periphery. Στο A. Belletti (επιμ.), *Structure and beyond* (σσ. 223–251). Νέα Υόρκη: Oxford University Press.

Η ενίσχυση του πολιτισμικού στοιχείου στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως ξένης μέσω της μεθόδου CLIL

Θάλεια Τσούρκα

Odyssey Charter School

thaleia_tsourka@yahoo.gr

Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας μέσω περιεχομένου (Content language integrated Learning- CLIL) αποτελεί μια σύγχρονη μεθοδολογική προσέγγιση στη διδασκαλία ξένων γλωσσών σύμφωνα με την οποία επιχειρείται η διδασκαλία ενός σχολικού μαθηματος μέσω της ξένης γλώσσα (Coyle, Hood & Marsh, 2010). Πρόκειται για μια ενοποιημένη μέθοδο διπλής εστίασης κατά την οποία το περιεχόμενο του μαθήματος και η γλώσσα στόχος συνδέονται ισορροπημένα προωθώντας τόσο την κριτική σκέψη όσο και τη διαπολιτισμική συνείδηση και επικοινωνία των μαθητών (Mattheoudakis, Laskaridou & Alexiou, 2014).

Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε τέσσερις βασικούς άξονες: περιεχόμενο, επικοινωνία, γνωστική λειτουργία και πολιτισμική συνείδηση (Coyle, 2005; Meyer, 2010). Αν και έχουν πραγματοποιηθεί έρευνες σχετικά με τα οφέλη της μεθόδου CLIL ως προς τους τρεις πρώτους άξονες, δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία και παραδείγματα ως προς τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενισχυθεί ο τέταρτος άξονας που αφορά στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης των μαθητών (Coyle, 2008; Yang, 2019).

Ως εκ τούτου, σκοπός της συγκεκριμένης παρουσίασης είναι να καταδειχθούν τρόποι δημιουργίας διδακτικού υλικού για την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως ξένης εστιάζοντας στους τέσσερις άξονες της μεθόδου CLIL, και ειδικότερα, σ' αυτόν της διαπολιτισμικής συνείδησης των μαθητών. Το εκπαιδευτικό πλαίσιο όπου εφαρμόζεται η μέθοδος CLIL είναι ένα δημόσιο charter school στην Αμερική όπου διδάσκεται η ελληνική ως Γ2 από τα νήπια έως και τη Γ' Λυκείου. Λαμβάνοντας υπόψη το διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο των μαθητών, το διδακτικό υλικό εστιάζεται σε θεματικές ενότητες οι οποίες ευνοούν, εκτός των άλλων, την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής τους συνείδησης μέσω διαθεματικών συνδέσεων που αναδεικνύουν διάφορες εκφάνσεις του ελληνικού πολιτισμού (μυθολογία, λογοτεχνία, εικαστικές τέχνες, μουσική). Τέλος, παρουσιάζονται παραδείγματα του διδακτικού υλικού καθώς και σχέδια εργασίας (project) των μαθητών ως το τελικό μαθησιακό αποτέλεσμα των διδακτικών ενοτήτων.

Βιβλιογραφία

- Coyle, D. (2005). *CLIL: Planning tools for teachers*. The University of Nottingham.

- Coyle, D. (2008). CLIL: A pedagogical approach from the European perspective. In N. H. Hornberger (Ed.), *Encyclopedia of Language and Education* (2nd ed., vol. 4, pp. 1200–1214). (Springer reference). Springer-Verlag Berlin. <https://doi.org/10.1007/978-0-387-304243>
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mattheoudakis, M., Alexiou, T., & Laskaridou, Ch. (2014). *To CLIL or not to CLIL? The case of the 3rd Experimental Primary School in Evosmos*. In N. Lavidas, Th. Alexiou & A. M. Sougari (Eds.), *Major Trends in Linguistics*, 3, 215–233.
- Meyer, O. (2010). Towards quality-CLIL: Successful planning and teaching strategies. *Pulso*, 33, 11–29.
- Yang, Wen-hsien. (2019). Developing tertiary level CLIL learners' intercultural awareness with a self-produced coursebook intergrading content and language. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, 7, 329–347.

Θα να 'ρχομαι στην Ήπειρο

Γεωργία Τσώλη, Μαρίκα Λεκάκου & Νίνα Τοπιντζή

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
tsoli_geo@yahoo.gr, mlekakou@uoi.gr, topintzi@enl.auth.gr

Στην παρούσα ανακοίνωση εξετάζουμε τη συνεμφάνιση των μορίων *θα* και *να* σε διαλεκτικές ποικιλίες της Ηπείρου και συγκεκριμένα στην ποικιλία της Λάκκας Σουλίου, από την οποία συνέλεξε και ανέλυσε δεδομένα η Τσώλη (2022). Στην Κοινή Νέα Ελληνική (ΚΝΕ), τα *θα* και *να* δεν συνεμφανίζονται ποτέ. Στην υπό εξέταση διάλεκτο, όμως, η συνεμφάνισή τους απαντάται, όπως δείχνουν τα δεδομένα στα (1)-(5). Το *θα* προηγείται πάντοτε του *να*.

- (1) *Θα να 'πιαμε πέντε-έξι τσίπουρα.*
- (2) *Θα να 'ρθεις;*
- (3) *Δε θα να 'ρχονταν.*
- (4) *Δε θα να 'φευγα χωρίς λόγο.*
- (5) *Θα να 'χαν/ 'χουν πει σίγουρα στη Γιαννούλα τα νέα.*
- (6) **Θα να βάδισαν για ώρες.*
- (7) **Θα να περπάτησες αρκετά.*
- (8) **Δε θα να φεύγαταν χωρίς να πείτε τίποτα.*
- (9) **Θα να πίνατε κανα τσίπουρο;*

Υποστηρίζουμε ότι η συνεμφάνιση των *θα* και *να* υπόκειται σε μορφοφωνολογικούς και όχι σημασιολογικούς περιορισμούς. Η απλούστερη γενίκευση που ισχύει για τα διαθέσιμα δεδομένα είναι η εξής: στη φωνολογική λέξη που δημιουργείται με τα μόρια και το ρήμα (*θα να* + ρήμα), φορέας του τόνου είναι υποχρεωτικά το *να*. Από αυτήν τη γενίκευση απορρέουν όλοι οι περιορισμοί που παρατηρούμε στα δεδομένα.

Προκειμένου να τονιστεί το *να*, πρέπει να αναβιβαστεί ο τόνος της παρακείμενης συλλαβής. Για να είναι εφικτός ο αναβιβασμός του τόνου, το πρώτο τεμάχιο του ρηματικού τύπου που ακολουθεί πρέπει να είναι τονιζόμενο φωνήεν. Αυτό θα προκύψει είτε μέσω του ρηματικού θέματος, όπως στα (2) και (3), είτε μέσω της συλλαβικής αύξησης, όπως στα (1) και (4). Επιπλέον, δεδομένου του νόμου της τρισυλλαβίας, ο ρηματικός τύπος – μετά την (ενδεχόμενη) αποβολή του αρχικού φωνήεντος – μπορεί να είναι είτε μονοσύλλαβος είτε δισύλλαβος, αλλά όχι τρισύλλαβος ή τετρασύλλαβος, βλ. (6) και (7). Μιας και οι τύποι *α'* και *β'* προσώπου πληθυντικού αριθμού γενικά εμφανίζουν μια επιπλέον συλλαβή, συνήθως δεν θα επιτρέψουν τη συνεμφάνιση: πρβλ. (8) και (9). ωστόσο, οι τύποι αυτοί δεν αποκλείονται καταρχήν, βλ. (1). Τέλος, οι μορφο-φωνολογικοί περιορισμοί οδηγούν σε μια φαινομενική προτίμηση για ρηματικούς τύπους παρελθοντικών χρόνων – αφού αυτοί συχνά

περιέχουν τονισμένη συλλαβική αύξηση. Η προτίμηση όμως είναι, και πάλι, μόνο φαινομενική, βλ. (2).

Όσον αφορά τις σημασιολογικές ιδιότητες του υπό εξέταση φαινομένου, η συνεμφάνιση των *θα* και *να* δεν υπόκειται σε κάποιον σημασιολογικό περιορισμό: όλοι οι ρηματικοί τύποι, συμπεριλαμβανομένων των συντελικών χρόνων – βλ. (5) – είναι καταρχήν συμβατοί με τον συνδυασμό *θα να*. Η σημασία που προκύπτει σε κάθε περίπτωση (π.χ. χρονική-μελλοντική ή τροπική) αντιστοιχεί στη σημασία που έχουν στην ΚΝΕ αντίστοιχοι συνδυασμοί ρήματος με το *θα*. Επιπλέον, η άρνηση που παίρνει το *θα να* +ρήμα είναι το *δεν*, βλ. (3) και (4). Τα δε (6)-(9) παύουν να είναι αντιγραμματικά, εφόσον παραλειφθεί το *να*. Θεωρούμε, λοιπόν, ότι έχουμε να κάνουμε με ένα μόριο *θανα*, αλλόμορφο του *θα*. Στη συζήτησή μας αναφορικά με την κατανομή του αλλόμορφου, θα συσχετίσουμε την προσέγγισή μας με φωνολογικές αναλύσεις της συλλαβικής αύξησης, όπως αυτές που έχουν προτείνει οι Spyropoulos & Revithiadou (2009) και van Oostendorp (2012).

Επιλεγμένη βιβλιογραφία

Τσώλη, Γ. (2022). *Η συνεμφάνιση των μορίων θα και να σε γλωσσικές κοινότητες της Βορειοδυτικής Ηπείρου*. Μεταπτυχιακή διατριβή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Spyropoulos, V., & Revithiadou, A. (2009). The morphology of past in Greek. *Studies in Greek linguistics*, 29, 108–122.

Van Oostendorp, M. (2012). Stress as a proclitic in Modern Greek. *Lingua*, 122, 1165–1181.

Metadiscourse markers of writer stance and reader engagement in GAW, a Greek adolescent written corpus

Maria Xargia

Aristotle University of Thessaloniki

mariaxargia@gmail.com

Effective writing involves using language not only to present information but also to position oneself in the text and interact effectively with the imagined reader. Linguistic devices that go beyond the propositional context of the text expressing writer positioning as well as interactional relations between the reader and the writer are brought together under the term *metadiscourse* (Hyland, 2005a; Hyland and Tse, 2004). The present study attempts to examine the metadiscourse features Greek adolescent writers employ in their native language in order to express their stance and interact with the imagined reader.

More specifically, the study investigates the metadiscourse markers of writer positioning, including hedges, boosters, attitude markers, and self-mentions, as well as metadiscourse markers revealing the writer's intention to engage with the reader, including reader pronouns, directives, appeals to shared knowledge, and questions. It addresses the following research questions:

- a) What is the frequency of occurrence of the metadiscourse markers of writer stance in Greek adolescent writing?
- b) What is the frequency of occurrence of the metadiscourse markers of reader engagement in Greek adolescent writing?

The participants, 130 Greek adolescent students, aged 12-16, wrote essays, articles, and speeches expressing their opinions on various topics. The written texts were transcribed in Word format and the Greek Adolescent Written corpus (GAW) was compiled using Sketch Engine (Kilgarriff et al., 2014). The corpus consists of more than 60.000 words and includes almost 200 written texts. A mixed-methods research design using both qualitative and quantitative approaches is adopted.

Hyland's (2005a, 2005b) and Hyland and Tse's (2004) taxonomies of interactional metadiscourse features expressing stance and engagement are used in order to conduct the analysis. Findings and pedagogical implications will be discussed.

References

- Hyland, K. (2005a). *Metadiscourse: Exploring Interaction in Writing*. London: Continuum.
- Hyland, K. (2005b). Stance and engagement: A model of interaction in academic discourse. *Discourse studies*, 7(2), 173–192.
- Hyland, K., & Tse, P. (2004). Metadiscourse in academic writing: A reappraisal. *Applied linguistics*, 25(2), 156–177.
- Kilgariff, A., Baisa, V., Bušta, J., Jakubiček, M., Kovář, V., Michelfeit, J., Rychlý, P. & Suchomel, V. (2014). The Sketch Engine: Ten years on. *Lexicography*, 1(1), 7–36. <http://doi.org/10.1007/s40607-014-0009-9>

Η κατανόηση της μεταφοράς από δίγλωσσους μαθητές δημοτικού

Χρήστος Χριστοδουλάκης & Παρασκευή Θώμου

Πανεπιστήμιο Κρήτης

chris.christodoulakis@gmail.com, vthomou@outlook.com.gr

Ως μεταφορική ικανότητα (metaphorical competence), σε επίπεδο γνωστικών διεργασιών, ορίζεται η ικανότητα αντίληψης και δημιουργίας μεταφορικών σχέσεων ανάμεσα σε διαφορετικές έννοιες, ήτοι η γνώση-κατανόηση και παραγωγή μεταφορών (Danesi, 1993· Littlemore, 2008· Littlemore & Low, 2006α). Έχοντας κατά νου την αξία της μεταφοράς ως αναπόσπαστου τμήματος της κατάκτησης της δεύτερης γλώσσας, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η μεταφορά στην Ελληνική έχει μελετηθεί από τη διάσταση της διδασκαλίας της (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 2009· Γαλαντόμος, 2008· Θώμου, 2010, 2020), αλλά δεν έχει μελετηθεί επαρκώς από τη διάσταση της κατάκτησής της στην Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, προβήκαμε στην εν λόγω έρευνα.

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη μεταφορική ικανότητα και πιο συγκεκριμένα, την κατανόηση της μεταφοράς στην Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα. Ειδικότερα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο ένας/μία δίγλωσσος/η μαθητής/τρια δημοτικού κατανοεί τη μεταφορά στην Ελληνική, οι στρατηγικές κατανόησης (metaphor comprehension strategies) (Cooper, 1999· Littlemore, 2004, 2008, 2011· Azuma, 2009, 2012· Türker, 2016· Αντωνίου, 2017) που επιστρατεύει, η κατανόηση των καθολικών και των πολιτισμικά εξειδικευμένων μεταφορών (universality & cultural specialization of metaphors) (Kövecses, 2005, 2010α, 2010β), καθώς και η επίδραση της Διπλής Κωδικοποίησης (Dual Coding) (Paivio, 1971, 1986) στην όλη διαδικασία.

Με κεντρικό άξονα διερεύνησης το πώς δίγλωσσοι μαθητές προσεγγίζουν και κατανοούν άγνωστες μεταφορικές εκφράσεις της Ελληνικής, διεξήχθη ποιοτική έρευνα σε 12 μαθητές δημοτικού ηλικίας 10 και 12 ετών, δίγλωσσου στα ελληνικά με μεσαίο επίπεδο ελληνομάθειας (B1). Για τη συλλογή των δεδομένων, σχεδιάστηκαν δύο δραστηριότητες μεταφορικής κατανόησης ανοιχτού τύπου, με την πρώτη να αποτελείται από 12 μεταφορικές εκφράσεις με υψηλή απεικονισμότητα – ευκολία δημιουργίας νοητών εικόνων (high imageability) και τη δεύτερη από 12 μεταφορικές εκφράσεις με χαμηλή απεικονισμότητα – δυσκολία δημιουργίας νοητών εικόνων (low imageability), στις οποίες οι μαθητές απάντησαν γραπτώς. Πέραν των δραστηριοτήτων, σχεδιάστηκε και μια αναδρομική συνέντευξη, η οποία έλαβε χώρα αμέσως μετά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων για κάθε συμμετέχοντα. Τα αποτελέσματα έδειξαν σε σημαντικό βαθμό συμφωνία με πορίσματα παλαιότερων ερευνών, οι οποίες είχαν ως επίκεντρο την Αγγλική ως δεύτερη γλώσσα, ωστόσο παρουσιάζουν ορισμένες αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις, που υποδεικνύουν ότι η μεταφορά δεν μπορεί παρά να συνιστά ένα πολυσχιδές μωσαϊκό συνδιαμορφούμενο από ποικίλους παράγοντες, γνωστικούς και κοινωνικοπολιτισμικούς.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2009). Η μεταφορά και η διδακτική της. Εφαρμογή στα ονόματα ύλης. *Πρακτικά από το 3^ο Διεθνές Συνέδριο για τη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας*, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 22–23 Οκτωβρίου 2004 (σσ. 33–43). Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Αντωνίου, Μ. (2017). *Η κατανόηση της μεταφοράς στη δεύτερη γλώσσα: Πειραματική διερεύνηση σε Ρώσους και Άραβες μαθητές της Ελληνικής*. Διδακτορική διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Azuma, M. (2009). Positive and negative effects of mother-tongue knowledge on the interpretation of figurative expressions. *Papers in Linguistic Science*, 15, 165–192. <https://doi.org/10.14989/141347>
- Azuma, M. (2012). English native speakers' interpretations of culture-bound Japanese figurative expressions. Στο F. MacArthur, J. L. Oncis-Martinez, M. Sanchez- Garcia, & A.M. Piquer-Piriz (επηκ.), *Metaphor in use: Context, culture, and communication* (σσ. 195–216). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.
- Γαλαντόμος, Ι. (2008). *Η διδασκαλία των μεταφορών και των ιδιωτισμών της Νέας Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας*. Διδακτορική διατριβή, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
- Cooper, T. S. (1999). Processing of idioms by L2 learners of English. *TESOL Quarterly*, 33(2), 233–262.
- Danesi, M. (1993). Metaphorical competence in second language acquisition and second language teaching: The neglected dimension. Στο J. E. Alatis (επιμ.), *Language, Communication, and Social Meaning, Georgetown University Round Table on Languages and Linguistics 1992* (σσ. 489–500). Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Θώμου, Π. (2010). Εκδοχές της μεταφοράς (metaphor) σε σχολικά βιβλία και η κατανόησή τους από μαθητές. *Αριάδνη 16* (Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης) (σσ. 217–238). Ρέθυμνο: Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής.
- Θώμου, Π. (2020). Γνωσιακή προσέγγιση για την εκμάθηση και διδασκαλία του λεξιλογίου της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: Το παράδειγμα των μεταφορικών εκφράσεων. Στο A. Chatzidaki, P. Thomou, D. Kontogianni, Th. Michelakaki, & M. Argyroudi (επιμ.), *Selected Papers from the 5th International Conference "Crossroads of Languages and Cultures: Languages and cultures at home and at school"*, Rethymno, 1-3 June 2018 (σσ. 285–293). Rethymno: EDIAMME. <https://clc5.ediamme.edc.uoc.gr>
- Kövecses, Z. (2005). *Metaphor in culture: Universality and variation*. New York: Cambridge University Press.
- Kövecses, Z. (2010α) (2^η έκδοση). *Metaphor: A practical introduction*. New York: Oxford University Press.
- Kövecses, Z. (2010β). Metaphor and culture. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*, 2(2), 197–220.
- Littlemore, J. (2004). Item-based and cognitive-style-based variation in students' abilities to use metaphoric extension strategies. *Ibérica, Revista de la Asociación Europea de Lenguas para Fines Específicos*, 7, 5–31. <https://www.redalyc.org/pdf/2870/287026304001.pdf>
- Littlemore, J. (2008). The relationship between associative thinking, analogical reasoning, image formation and metaphoric extension strategies. Στο M. S. Zanotto, L. Cameron, & M. C. Cavalcanti (επιμ.), *Confronting metaphor in use: An applied linguistic approach* (σσ. 199–222). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Littlemore, J., & Low, G. (2006α). *Figurative thinking and foreign language learning*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Littlemore, J., Phyllis, T., Chen, A. K., & Barnden, J. (2011). Difficulties in metaphor comprehension faced by international students whose first language is not English. *Applied Linguistics*, 32(4), 408–429. <https://doi.org/10.1093/applin/amr009>
- Low, G. D. (1988). On teaching metaphor. *Applied Linguistics*, 9(2), 125–147.

- Paivio, A. (1971). *Imagery and verbal processes*. New York: Holt, Rinehart, and Winston (Reprinted 1979, New Jersey: Erlbaum, Hillsdale).
- Paivio, A. (1986). *Mental representations: A dual-coding approach*. New York: Oxford University Press.
- Türker, E. (2016). The role of L1 conceptual and linguistic knowledge and frequency in the acquisition of L2 metaphorical expressions. *Second Language Research*, 32(1), 25–48.

Συγκρουσιακά γλωσσικά τοπία

Δάφνη-Νικολέτα Χριστουλάκη

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
daphnenc@hotmail.com

Η μελέτη του γλωσσικού τοπίου φέρνει στο προσκήνιο, μεταξύ άλλων, μεταβολές στην κοινωνική σύνθεση ενός τόπου που μπορούν να γίνουν φανερές στο γλωσσικό τοπίο ακόμα και πριν γίνουν αντιληπτές σε άλλα επίπεδα κοινωνικής σκέψης και δράσης (Blommaert & Maly 2014), ειδικά σε καιρούς γοργών ανακατατάξεων. Οι τρόποι με τους οποίους γλωσσικές, σημειωτικές, και ενσώματες πρακτικές (επανα)διαμορφώνουν χώρους και υποκειμενικότητες απασχολούν όλο και περισσότερο την έρευνα του γλωσσικού τοπίου, ειδικά στο δεύτερο κύμα της. Ωστόσο, λίγες εργασίες έχουν επικεντρωθεί σε γλωσσικά τοπία που διαμορφώνονται μέσα σε τόπους και χρονικές στιγμές αναταραχής (πρβλ. ενδεικτικά Barni & Bagna 2016, Martín Rojo 2014), ενώ περιορισμένη είναι η βιβλιογραφία για το ελληνικό συγκείμενο (Canakis 2017, Kitis & Milani 2015, Stamproulidis 2016) και ακόμα λιγότερη για ό,τι δεν έχει να κάνει μόνο με το αστικό περιβάλλον της πρωτεύουσας (πρβλ. Canakis 2016, Χριστουλάκη 2017).

Η παρούσα έρευνα εξετάζει το γλωσσικό τοπίο της πόλης της Μυτιλήνης υπό το πρίσμα της αναταραχής (turbulence): της διαδικασίας «αντιπαράθεσης σωμάτων, σημάτων και σημείων» (Stroud 2016: 14) που οδηγεί σε αυτή τη συγκρουσιακή ατμόσφαιρα. Εντόπιες ανησυχίες, όπως η συνύπαρξη παροδικών και μόνιμων πληθυσμών στο νησί της Λέσβου, πολιτικές εντάσεις που αφορούν την Ελλάδα και παγκόσμιος προβληματισμοί όπως το φύλο, η σεξουαλικότητα, η ιδιότητα του πολίτη και η πανδημία του Covid-19 εξετάζονται μέσα από δεδομένα που συλλέχτηκαν από το 2015 έως το 2022. Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να αναλυθούν ακόμα και –ή, μάλλον, κατ'εξοχήν– «οι πιο λεπτές όψεις ταυτοτικών πρακτικών» (Blommaert & de Fina 2016: 2) των δημιουργών του γλωσσικού τοπίου της Μυτιλήνης με μια εθνογραφική, ιστορικοποιητική ματιά που φέρνει στο προσκήνιο το ιδιαίτερο συγκείμενο του τόπου.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Barni, M., & Bagna, C. (2016). 1 March-'A day without immigrants': The urban linguistic landscape and the immigrants' protest. Στο R. Blackwood, E. Lanza, & H. Woldemariam (Επιμ.), *Negotiating and contesting identities in linguistic landscapes* (σσ. 55–70). London: Bloomsbury.
- Blommaert, J., & De Fina, A. (2016). Chronotopic identities: On the timespace organization of who we are. *Tilburg Papers in Culture Studies*, 153, 1–26.
- Blommaert, J., & Maly, I. (2014). Ethnographic linguistic landscape analysis and social change. A case study. *Tilburg Papers in Culture Studies*, 100, 1–29.
- Canakis, C. (2016). Snapshots of the Balkans through ethnographic investigation of the Linguistic Landscape. *Punctum*, 2(2), 24–65.
- Canakis, C. (2017). The linguistic landscape of Stadiou Street in Athens: An ethnographic approach to the linguistic appropriation of contested space. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 37 (165–180).
- Kitis, E., & Milani, T. M. (2015). The performativity of the body: Turbulent spaces in Greece. *Linguistic Landscape*, 1(3), 268–290.

- Martín Rojo, L. (2014) Occupy. *Journal of Language and Politics*, 13(4), 583–598.
- Stampoulidis, G. (2016). Rethinking Athens as text: The linguistic context of Athenian graffiti during the crisis. *Journal of Language Works*, 1(1), 10–23.
- Stroud, C. (2016). Turbulent linguistic landscapes and the semiotics of citizenship. Στο R. Blackwood, E. Lanza, & H. Woldemariam (Επιμ.), *Negotiating and contesting identities in linguistic landscapes* (σσ. 3-18). London: Bloomsbury.
- Χριστουλάκη, Δ. Ν. (2017). *Συνθήματα με έμφυλο και σεξουαλικό περιεχόμενο στο γλωσσικό τοπίο της Μυτιλήνης*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη.

On the order of the noun and the relative in Asia Minor Greek insights from Romeyka

Merve Yazar & Metin Bagriacik

Bogazici University

merve.yazar@boun.edu.tr, metin.bagriacik@boun.edu.tr

Background—Asia Minor Greek dialects possessed relative clauses (RCs) that obligatorily (for Cappadocian and Pharasiot) or optionally (for Pontic) preceded the Head NP they modify (Dawkins 1916:201 for Cappadocian and Pharasiot, Favis 1948:185 for PhG, Barri 1971:367, Janse to appear:§8.1.2 for Cappadocian, Papadopoulos 1955 for Pontic. While the word order facts remain the same for Pontic today (pace Drettas 1989), both Cappadocian and Pharasiot have now developed postnominal RCs as well (see Bagriacik 2020 for a critical discussion of the claim that Cappadocian and Pharasiot did not have prenominal RCs). To our knowledge no extensive study exists on the structure of RCs in Asia Minor Greek dialects, with the exception of Bagriacik and Danckaert (2022), who show that in PhG the difference in linear order is a function of presence vs. absence of Head-raising. These authors further claim that postnominal RCs in the dialect is ultimately a product of the speakers’ Modern Greek grammar. It is obviously not only the speakers of PhG but the speakers of *all* the above-mentioned dialects that are now (unbalanced) bilinguals in Modern Greek and their respective ancestral dialect; therefore, any study of postnominal RCs in these dialects necessarily faces the issue of Modern Greek influence in this domain. There is however, one more Asia Minor Greek dialect that has not undergone Modern Greek influence, namely Romeyka. Interestingly, Romeyka too has both pre- and postnominal RCs (Neocleus 2017:71, Schreiber to appear, Sitaridou to appear). Romeyka therefore may offer important evidence for what underlies the appearance of two RC types in Asia Minor Greek, without raising the issue of contact.

Analysis—In this paper, we investigate the structure of the two types of RCs in Romeyka (in Çaykara) based on field data and structural elicitation. We claim that while prenominal RCs come in two types, namely, as restrictive and non-restrictive, postnominal relatives seem to be uniformly non-restrictive, instantiating an RC in close apposition to a definite Head. One key observation that would potentially provide evidence for the first claim is that a RC may precede or follow a demonstrative that modifies a RC.

- (1) Ečinos opsen d=erthen o aghuros
that yesterday rel=came the man
'that man who arrived yesterday'

- (2) Opsen d=erthen ečinos o aghuros
Yesterday rel=came that the man
'that man who arrived yesterday'

Under the uniform analysis of RCs by Cinque (2010, 2020), the (1)–(2) seem to instantiate a restrictive and a non-restrictive one respectively. Further evidence from scope and reconstruction support this claim. Postnominal relatives on the other hand are grammatical only in a ‘Demonstrative-Head-RC’ order and they are grammatical only with a definite NP. Facts from reconstruction effects support the claim that postnominal RCs are not embedded.

The study provides an extensive description of Headed RCs in Romeyka and offers a structural analysis of them which may also shed light on the RCs in Asia Minor Greek in general.

Selected References

Cinque, G. (2020). *The syntax of relative clauses*. Oxford: OUP.

Neocleous, N. (2017). *Word order and information structure in Romeyka*. PhD dissertation, University of Cambridge.

Αναρτημένες Ανακοινώσεις

Κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση της ρητορικής μίσους: Λόγοι για την ετερότητα

Δημήτρης Αντωνιάδης & Μαριάνθη Γεωργαλλίδου

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

std513328@ac.eap.gr, georgallidou.marianthi@ac.eap.gr

Η συγκεκριμένη εργασία αποπειράται να διερευνήσει κοινωνιογλωσσολογικά περιστατικά ρητορικής μίσους σε δημόσιους λόγους, κυρίως φορέων θεσμικής εξουσίας, που κυκλοφορούν και αφορούν τις λεκτικές επιθέσεις κατά γυναικών (Γεωργαλλίδου, 2020) και ατόμων ή ομάδων στις οποίες αποδίδονται χαρακτηριστικά ετερότητας (π.χ. προσφύγων, Ρομά και μελών ΛΟΑΤΚΙ κοινοτήτων). Αρχικά εξετάζονται οι δυσκολίες του εγχειρήματος (Brown, 2017a) και κυρίως η σύγχυση που επικρατεί αναφορικά με την προσπέλαση της ρητορικής μίσους. Οι δυσκολίες προκύπτουν τόσο λόγω της χρήσης του όρου με διαφορετικό εννοιολογικό περιεχόμενο σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία, θεσμικούς φορείς και επικοινωνιακά πλαίσια, όσο και λόγω της τακτικής αναθεώρησής του ανάλογα με το περιεχόμενο και την ιδεολογική τοποθέτηση κοινωνικών ομάδων διαχρονικά. Στην παρούσα μελέτη η ρητορική μίσους ορίζεται ως ένα συνεχές (Assimakorou et al., 2020) το οποίο εκτείνεται από τη δημόσια άμεση υποκίνηση φυσικής εξόντωσης, βίας, εχθροπάθειας ή μίσους, την απανθρωποποίηση και την τοξικοποίηση έως την υπόρρητη παραγωγή λόγου (αστεισμοί, ειρωνεία, χιούμορ, μεταφορά, αναλογία), ο οποίος προκαλεί συναισθηματική βλάβη, υποτιμά, υποτάσσει, φιμώνει μια ομάδα με προστατευόμενα χαρακτηριστικά ή/και μειονοτικό στάτους και τα μέλη της (Cerveone et al., 2021).

Σε αυτό το πλαίσιο, εξετάζονται έξι κείμενα – προφορικά και γραπτά – επίσημων φορέων της εκκλησιαστικής και πολιτικής εξουσίας αλλά και απλού πολίτη, που παρήχθησαν από το 2018 έως το 2022 και στα οποία αποτυπώνεται ρητορική μίσους. Οι λόγοι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες και καταγράφουν επιθέσεις μίσους κατά γυναικών και εναντίον Ρομά και μεταναστών/προσφύγων. Οι παράμετροι που διερευνώνται αφορούν: α) τους γλωσσικούς μηχανισμούς που αναπαράγουν και διακινούν άνισες καταπιεστικές σχέσεις εξουσίας προς τα μέλη ευάλωτων ομάδων (Ασημακόπουλος & Σεραφής, 2020· KhosraviNik, 2010), β) τις νόρμες και τις αξίες στις οποίες εδράζονται οι ιδεολογίες των πιο ισχυρών κοινωνικών ομάδων έναντι των ασθενέστερων (Reicher et al., 2008), γ) τον βαθμό γλωσσικής και ιδεολογικής εγγύτητας των κειμένων, δ) τις ταυτότητες που κατασκευάζονται για τα μέλη των ομάδων που βρίσκονται σε κατάσταση κοινωνικής και ιδεολογικής διαπάλης.

Η ανάλυση των κειμένων εκκινεί από την Κριτική Ανάλυση Λόγου, το πρότυπο κοινωνικοπολιτισμικής προσέγγισης του Fairclough και τη Συστημική Λειτουργική Γραμματική του Halliday, στο πλαίσιο της αναπαραστατικής και της διαπροσωπικής λειτουργίας της γλώσσας. Κύριος στόχος της κειμενικής προσπέλασης είναι η σύνδεση του μικρο-επιπέδου της γλώσσας με το μακρο-επίπεδο των σχέσεων εξουσίας/ιδεολογίας στο κοινωνικό πλαίσιο μέσω των πρακτικών λόγου από τις οποίες εκκινούν οι παραγωγικοί λόγοι.

Η ανάλυση αναδεικνύει πως μέσω της παραγωγής ρητορικής μίσους οι θηλυκές ταυτότητες αποδομούνται, δεν τους αναγνωρίζονται στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα ως ισότιμα μέλη των κοινωνιών σε μια προσπάθεια να συμβιβαστούν με τις άνισες σχέσεις εξουσίας των πατριαρχικών δομών. Διαπιστώθηκε, επίσης, πως η ρητορική μίσους είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις ρατσιστικές εκδηλώσεις που αναπαράγουν τις κοινωνικές ανισότητες ανάμεσα σε πλειονοτικούς και μειονοτικούς/μεταναστευτικούς πληθυσμούς (Van Dijk, 2005). Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, επιβεβαιώθηκε η βιβλιογραφική επισκόπηση πως συχνά οι απάνθρωπες λεκτικές επιθέσεις απευθύνονται σε μέλη ευάλωτων ομάδων γι' αυτό που είναι και όχι για ό,τι έχουν κάνει (Fisher et al., 2018).

Comprehension of morphology in Greek-speaking individuals with Down Syndrome: The case of perfective past tense

Efstathia Chartomatsidou & Georgia Andreou

University of Thessaly

hartstathoula@hotmail.com, andreou@uth.gr

Down syndrome (DS) is a genetic disorder that has an impact on all aspects of the lives of the people with the syndrome. In recent years, the research has focused on the study of the cognitive phenotype and particularly on the study of the language development in DS and the existence of a specific language pattern. The majority of the research findings support that the language deficits of individuals with DS, mainly in the morphosyntactic domain, are evident in both production and comprehension compared to their chronological, but also to their mental age.

The examination of past tense is one of the areas that until today has not received the attention it deserves, mainly in the Greek literature, as there are very few studies that examine this grammatical phenomenon. Besides, in the past the majority of the studies has focused on the English past tense, while the interest of the researchers has now shifted to languages with a more complex inflectional system, like Romance languages. The past tense is of particular interest in the area of language processing because it relates to the morphological awareness of the grammar, as it embraces two different phenomena, namely, regular and irregular inflection. Therefore, it can illuminate the language development of this impaired population.

This study investigates whether Greek-speaking adolescents with DS exhibit any specific problems comprehending past tense morphology. Therefore, the purpose of this study is to examine the comprehension of the perfective past tense of 20 Greek-speaking individuals with DS aged 9-35 and of 15 typically developing children matched on mental ages and to point out the difficulties that arise and if there is any preference in sigmatic and non-sigmatic perfective past tense forms. An acceptability judgment task supported by pictures was used. The task comprised 50 verbs that were divided into three categories: 20 existing verbs, 20 novel verbs that rhyme with the existing verbs, and 10 novel non-rhyming verbs. Participants were presented with pairs of two pictures: the first picture depicted an ongoing activity, while the second showed that the activity had been completed. Two puppets manipulated by the experimenter to describe the second picture using different past tense forms of the target verb. Specifically, for existing verbs the perfective or imperfective past tense form, and for novel verbs a sigmatic or non-sigmatic perfective past tense form. Each participant was asked to choose between the two options or to provide an alternative one.

The results of the present study are in line with previous research findings (Ring & Clahsen (2005; Stathopoulou & Clahsen, 2010). Overall, the DS group performed similarly to the controls with a delay in their performance. Also, there is no evidence for specific morphological impairment in the DS cohort. Our findings contribute to the debate about the existence of a delayed or different pattern of language development in the Down population.

References

- Ring, M., & Clahsen, H. (2005). Morphosyntax in Down's Syndrome: Is the extended optional infinitive hypothesis an option? *Stem-, Spraak- en Taalpathologie*, 13(1), 3–13.
- Stathopoulou, N., & Clahsen, H. (2010). The perfective past tense in Greek adolescents with Down Syndrome. *Clinical linguistics & phonetics*, 24(11), 870–882.

Greek Dialect Dataset: A raw text dataset for Computational Greek Dialectology

*Stergios Chatzikyriakidis¹, Ilias Kolokousis², Christina Koula¹,
Dimitrios Papadakis¹ & Efthymia Sakellariou¹*

¹University of Crete, ²University of Leipzig

stergios.chatzikyriakidis@uoc.gr, kolokousis@studserv.uni-leipzig.de,

philp0960@philology.uoc.gr, philp0961@philology.uoc.gr,

Dialectal resources for the computational study of Greek dialects have been sparse so far. There have been some attempts to create Greek dialectal datasets and resources (Hadjidas & Vollmer, 2015; Boito et al., 2018; Sababa & Stassopoulou, 2018), but no large-scale datasets of raw text from Greek dialects exist so far. In this talk, we will present our preliminary results for the Greek Dialect Dataset (GDD) project. The GDD project aims to collect raw text data from Greek dialects to be used for various computational dialectal tasks. The project concentrates on three dialects: Pontic Greek, Cypriot Greek and Cretan Greek. The data will be made freely available.

Methodology. We focused on data that are freely available on the web. These include dialectal data from blogs, websites, as well as freely available literary texts. The first step in the collection process involved the identification and collection of urls by native speakers of the dialects or people with knowledge of the dialects, where such data can be found. We proceeded with the development of a number of Python scripts that allowed us to extract the dialectal text in raw format. We then applied a number of basic pre-processing steps in order to minimally clean the text (removal of blank lines, special characters, and punctuation).

The dataset so far. We have managed to collect around 3 million words from Cypriot Greek, 300 thousand words from Cretan Greek and 470 thousand words from Pontic Greek. The dataset is unbalanced so far, but we are in the process of balancing out the amount of data for each individual dialect.

Dialect	Words
Cretan	300k
Cypriot	3m
Pontic	470k

Dialect Identification task. In order to test the value of the existing dataset, we trained a number of Machine Learning (ML) algorithms for the task of Dialect Identification (DI). This is a four-way identification task, since we have also added data from Standard Modern Greek, taken from the Greek version of wikipedia. We used a subset of the data collected (17k per dialect), given that some of the dialects have more data than others. We ran four ML algorithms: a Support Vector Machines, the Ridge Classifier, Naive Bayes and Perceptron. All algorithms produced an accuracy score between 90% and 95% in the task, which is an indication that, at least for the datasets tested, simple ML algorithms do not have trouble distinguishing between the dialects. Our next step is to apply these algorithms on a bigger portion of the dataset, as well as try various Deep Learning architectures, in order to see whether these have any advantage over traditional ML algorithms, especially when more data are taken into consideration.

References

- Boito, M. Z., Anastasopoulos, A., Lekakou, M., Villavicencio, A., & Besacier, L. (2018). A small Griko-Italian speech translation corpus. In *6th international workshop on spoken language technologies for under-resourced languages (SLTU'18)*.
- Hadjidas, H., & Vollmer, M. (2015). Multi-CAST Cypriot Greek. In G. Haig & S. Schnell (Eds.), *Multi-CAST: Multilingual corpus of annotated spoken texts. Version 2211*. Bamberg: University of Bamberg. multicast.aspra.uni-bamberg.de/#cypgreek
- Sababa, H., & Stassopoulou, A. (2018, October). A classifier to distinguish between Cypriot Greek and standard Modern Greek. In *2018 Fifth International Conference on Social Networks Analysis, Management and Security (SNAMS)* (pp. 251–255). IEEE.

Consciously noticing syntactic ambiguity in a text affects the eye movements of adult readers

Angeliki Gleni¹, Emmanouil Ktistakis^{1,2}, Militadis Tsilimbaris^{1,3}, Sotirios Plainis¹, & Panagiotis Simos^{1,2}

¹University of Crete, ²Institute of Computer Science, FORTH,

³University Hospital of Heraklion

agleni.re@gmail.com, mankti2@gmail.com, tsilimb@gmail.com, plainis@uoc.gr,
akis.simos@gmail.com

Introduction: Ambiguity has been widely used in sentence-processing research (e.g., Frazier & Rayner, 1982; Traxler, 2001), while a cross-linguistic variation has been observed regarding the types of cues used in ambiguity resolution (e.g., Papadopoulou & Tsimpli, 2005). However, the effects of consciously noticing ambiguity on reading strategies have not been sufficiently investigated (Ferreira & Dell, 2000; Trueswell & Snedeker, 2002). The present study reports on the findings of an eye-tracking experiment conducted with adults on reading globally vs locally ambiguous sentences embedded in short paragraphs. Readers were divided into those who consciously noticed the existence of ambiguous sentences in the texts and those who did not. Subsequent eye-movement analyses were conducted based on this separation.

Methods: The eye movements of 44 native Greek adults (mean age=26±4), were recorded as they read short paragraphs on a screen. By employing optionally transitive verbs, grammatically unmarked words and in the absence of punctuation, we composed 12 experimental sentences of the subject-object ambiguity type in Greek. Each stimulus had 4 alternative forms corresponding to the potential interpretations of a critical noun of neutral gender (marked with bold) as the object of a verb embedded in an adverbial clause or as the subject of the main verb (see (1)).

(1) a. **globally ambiguous sentence:** Καθώς η Μαρία μαγείρευε **το κοτόπουλο** κήκε στο φούρνο.

Translation: While Mary was roasting the chicken [she/it] got burnt at the oven.

b. **locally ambiguous sentence:** Καθώς η Μαρία μαγείρευε **το κοτόπουλο** κήκε στο χέρι/στις φτερούγες.

Translation: While Mary was roasting the chicken [she/it] got burnt on the hand/wings.

Ambiguous sentences were classified global when resolved by information provided in the following sentence (after stimuli like 1a) and local when resolved within the critical sentence (as in 1b). Control texts and fillers were also used. All stimuli were presented in a randomized order. Eye-movement recordings were conducted using an infrared eye tracker (Eyelink II). A recall question after each trial served the maintenance of attention throughout the experiment. To assess the

readers' level of awareness of the ambiguity, we administered a post-experiment interview containing increasingly leading questions about the purpose of the study.

Results: Sixteen participants reported being aware of the ambiguity, while 28 failed to notice the ambiguity. The aware readers showed increased total reading times on both global and local ambiguity compared to the unaware readers ($F(1,42)=4.411$, $p=.04$, $\eta^2_p=.09$), whereas no significant differences were found between groups in the control condition. An awareness*sentence interaction was also found ($F(1,42)=11.23$, $p=.002$, $\eta^2_p=.76$). Analyses of 1st pass eye movements versus re-readings of the ambiguous sentence revealed that aware readers re-analyzed the ambiguous sentence more frequently than unaware readers, making a significantly greater number of regressive eye movements in the ambiguous sentence ($F(2,84)=6.346$, $p=.01$, $\eta^2_p=.13$). The opposite pattern was found in the analyses of forward eye-movements between first pass and subsequent readings of the ambiguous sentence.

Discussion: The present study indicates differences in the eye-movement patterns between readers who notice the existence of syntactically ambiguous sentences in a text and those who do not. Manipulating awareness before reading and combining eye-tracking with additional online techniques are expected to enable us to develop informative and reliable measures that will improve our level of understanding of the strategies underlying complex text processing.

The sigmatic future as a fuzzy category: Tense or mood?

Giulia Greco

University of Pisa

giulia.greco@phd.unipi.it

This study addresses the question of the relationship between the future tense and the subjunctive mood in Ancient Greek. In particular, the different functions of the sigmatic future and the subjunctive mood are investigated (Delbrück 1897; Chantraine 1942; 1945; Schwyzer 1939-1971).

Both temporal and modal functions were traditionally attributed to the sigmatic future. Consequently, its functions were linked to those of the subjunctive mood. This study tests the hypothesis that the sigmatic future and the subjunctive mood express different meanings.

The verbs which show both a sigmatic future and a subjunctive mood (athematic, thematic, or sigmatic) are analysed with particular attention to their distribution and their context of occurrence. In particular, the occurrences of the sigmatic future and the subjunctive mood are examined with a particular focus on the independent and dependent clauses to test whether the two categories have the same distribution or not, according to their functions (Willmott 2007). To investigate these forms, the model of modality that was proposed by Palmer (1986) is used. Consequently, the present study divides the modality domain in propositional and eventive modality. The propositional modality comprises the epistemic modality, which the speaker uses to express judgment on the factual status of the sentence. The eventive modality comprises the deontic and the dynamic modality. The first type codifies the external factors that influence the subject's action, while the second type conveys the speaker's ability and willingness. Both categories are used to test the modal functions of the sigmatic future and the subjunctive mood.

The corpus consists of Iliad and Odyssey. Both traditional tools (Cunliffe 1963; Gehring 1970) and online data bases (TLG) are used for the research.

The results of this study show that: 1) the sigmatic future and the subjunctive mood codify the same functions both in independent and in dependent sentences. 2) The two categories do not differ in modal functions. 3) The sigmatic future expresses temporal values (e.g., *Odyssey* XII 24-24), whereas the subjunctive mood does not have temporal functions. The subjunctive mood is indeed attested in the similitudes (e.g., *Iliad* V 597-598) and in the gnomic relative clauses (e.g., *Odyssey* XVI

401). These data seem to suggest that the sigmatic future was originally a mood (Bartolotta 2015). Also, the lack of moods in the paradigm of the sigmatic future in Homeric Greek is consistent with this scenario.

References

- Bartolotta, A. (2015). *Spatial representations of future in Homeric Greek*. In *InVerbis, Lingue, Letterature, Culture*, 1, 25–42.
- Chantraine, P. (1942). *Grammaire homérique*. Paris.
- Chantraine, P. (1945). *Morphologie historique du grec*. Paris.
- Cunliffe, R. J. (1963). *A lexicon of the Homeric dialect*. Norman.
- Gehring, A. (1970). *Index Homericus mit Appendix Hymnorum vocabula continens eingeleitet, durchgesehen und erweitert von Ulrich Fleischer*. Hildesheim/New York.
- Palmer, F. R. (1986). *Mood and modality*. Cambridge.
- Schwyzler, E. (1939–1971). *Griechische Grammatik: Auf der Grundlage von Karl Briggmanns griechischer Grammatik*. München.
- Willmott, J. (2007). *The Moods of Homeric Greek*. Cambridge.

Η περίπτωση της Άτονης Συλλαβικής Αύξης στη διαλεκτική ποικιλία της Κεφαλονιάς

Μαριέττα-Χρυσοβαλάντου Θεοδωρίδου & Δημήτρης Παπαζαχαρίου

Πανεπιστήμιο Πατρών

maritheo@outlook.com.gr, papaz@upatras.gr

Στην εργασία αυτή διερευνάται η περίπτωση της Άτονης Συλλαβικής Αύξης (ΑΣΑ) /e-/ όπως αυτή εντοπίζεται στους παρελθοντικούς χρόνους της διαλεκτικής ποικιλίας της Κεφαλονιάς σήμερα. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που έχει παρατηρηθεί σε όλες τις γλωσσικές ποικιλίες των Επτανήσων (μεταξύ άλλων Κοντοσόπουλος 2008) χωρίς να έχει ερευνηθεί αναλυτικά η εμφάνισή του και η ερμηνεία του.

Περιγραφικές μελέτες της Κεφαλονίτικης γλωσσικής ποικιλίας (μεταξύ άλλων Μαγουλά και Μπέης 2012, Γιακουμάκη 2012) αναφέρονται στη διατήρηση και αναλογική επέκταση της ΑΣΑ /e-/ ως χρονικής αύξης σε όλο το κλιτικό παράδειγμα του παρατατικού και του αορίστου (π.χ. ‘εφέρναμε’, ‘εσκοντάψαμε’). Πιο συγκεκριμένα, η ΑΣΑ/χρονική αύξηση στην Κεφαλονίτικη διάλεκτο διατηρείται ακόμα και όταν δεν τονίζεται. Στην περίπτωση των σύνθετων ρημάτων η ΑΣΑ /e-/ τίθεται εξωτερικά πριν από το πρώτο συστατικό, είτε πριν από την πρόθεση/πρόθημα (‘επαράπιες’), είτε πριν από το ονοματικό στοιχείο (‘εξενόπλενε’).

Η συγκεκριμένη -χρονική- αύξηση στην Κεφαλονίτικη διάλεκτο έχει διαφορετική γλωσσική συμπεριφορά από την αντίστοιχη συλλαβική αύξηση που συναντάται στην Κοινή Νέα Ελληνική (ΚΝΕ), στην οποία εμφανίζεται μόνο αν ο παρελθοντικός χρόνος δεν έχει προπαραλήγουσα, δηλαδή ως φορέας του τόνου έπειτα από αναγκαστική μετακίνηση του στην προπαραλήγουσα των παρελθοντικών χρόνων (μορφοφωνολογικό στοιχείο) (Ράλλη 2005).

Το φαινόμενο της ΑΣΑ/χρονικής αύξης, όμως, δεν είναι καθολικό. Παράλληλα με τους επαυξημένους τύπους συνυπάρχουν και οι αναύξητοι τύποι (π.χ. ‘εφέρναμε’ ΚΑΙ ‘φέρναμε’, ‘εσκοντάψανε’ ΚΑΙ ‘σκοντάψανε’, ‘εξενόπλενε’ ΚΑΙ ‘ξενόπλενε’). Η ταυτόχρονη εμφάνιση των δύο τύπων στην Κεφαλονίτικη διάλεκτο δεν έχει διερευνηθεί διεξοδικά, και οι ερμηνείες που έχουν προταθεί (όπως το μέτρο και ο ρυθμός (Κριμπάς 2019) και το συμφραστικό περιβάλλον (Γιακουμάκη 2012), μένουν στο επίπεδο των υποθέσεων χωρίς να έχει γίνει ανάλυση δεδομένων που έχουν συγκεντρωθεί από έρευνα πεδίου.

Στην παρούσα εργασία διερευνούμε την επίδραση γλωσσικών και κοινωνιογλωσσικών παραμέτρων στην εμφάνιση της ΑΣΑ στην Κεφαλονίτικη διάλεκτο, εξετάζοντας δεδομένα από ηχογραφήσεις φιλικής συνομιλίας 60 πληροφορητών/τριών που συλλέχθηκαν το 2022 από την Κεφαλονιά. Οι κοινωνιογλωσσικές παράμετροι που πήραμε υπόψη μας είναι το φύλο, η ηλικία και οι μετακινήσεις των πληροφορητών/τριών μέσα και έξω από το νησί. Ως προς τις γλωσσικές παραμέτρους, λάβαμε υπόψη μας εκείνες που προτάθηκαν από προηγούμενους ερευνητές, καθώς και τα κλιτικά επιθήματα του παρελθόντος. Η έρευνά μας δείχνει ότι η μη εμφάνιση της ΑΣΑ συσχετίζεται συστηματικά με τις μικρότερες ηλικίες, οι οποίες χρησιμοποιούν πιο συστηματικά την ΚΝΕ, καθώς και με τις συχνές μετακινήσεις εκτός νησιού.

Βιβλιογραφικές Αναφορές (ενδεικτικά)

- Γιακουμάκη, Ε. (2012). Μορφολογικές παρατηρήσεις στο κεφαλονίτικο ιδίωμα. Στο Π. Πετράτος (επιμ.), *Το κεφαλονίτικο γλωσσικό ιδίωμα. Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου 13 Ιουλίου 2007*, (σσ. 173–180). Αργοστόλι: Σύνδεσμος Φιλολόγων Κεφαλονιάς – Ιθάκης.
- Κοντοσόπουλος, Ν. Γ. (2008). *Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής* (ε' έκδ.) Αθήνα: Γρηγόρης.
- Κριμπάς, Π. Γ. (2019). Η κεφαλλονίτικη/ιθακήσια γεωγραφική γλωσσική ποικιλία στο πλαίσιο της επτανησιακής νεοελληνικής: Ανασκόπηση και παραλειπόμενα. Στο Η. Τουμασάτος (επιμ.), *Πρακτικά ΙΑ' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου «Επτανησιακός Βίος και Πολιτισμός», Κεφαλλονιά, 21-25 Μαΐου 2018: Τόμος IV: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Γλωσσολογία, Λαογραφία* (σσ. 801–854). Αργοστόλι: Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών.
- Μαγουλά, Ε., & Μπέης, Σ. (2012). Ο ρόλος του κεφαλονίτικου ιδιώματος στη διαμόρφωση της Κοινής Νέας Ελληνικής. Στο Π. Πετράτος (επιμ.), *Το κεφαλονίτικο γλωσσικό ιδίωμα. Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου 13 Ιουλίου 2007* (σσ. 41–52). Αργοστόλι: Σύνδεσμος Φιλολόγων Κεφαλονιάς – Ιθάκης.
- Ράλλη, Α. (2005). *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

The role of fonts in promoting reading skills in early education and adult learners

Alexandra Ioannidou¹ & Helen Abatzi²

¹American Farm School, ²University of Texas at Arlington

aioann@afs.edu.gr, habadzi@gmail.com

Studies on how the brain uses decoding and memory function in learning to read (Abadzi & Martelli, 2014; Abdelhadi et al., 2011; Pelli et al., 2007) have shown that critical size, visual and spacing parameters, perceptual features, and words per page can maximize readers' decoding and reading speed. Recognition and speed ultimately lead to automaticity, which is key to advanced reading skills.

Spacing is one of the most important visual features that assist decoding because sufficiently spaced letters help students identify their features more easily (Chung, 2002; Zhu et al., 2016; Levi, 2008, a.o.). Size affects decoding skills; the easier students can recognize letters, the faster they will process them. Crucially speed and accuracy lead to increased reading comprehension (Fuchs et al., 2001, Perfetti, 2007; Yigal & Sekuler, 2008). And finally, visual features may slow down recognition because deviations from the prototypical letters imply extra processing time for identification.

With this in mind, we examined samples of educational material for young and adult learners (e.g., *Γλώσσα, Α' Δημοτικού; Εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας, Α1, Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων*) and detected the following issues: (i) the size of the fonts, which is 14 for children and 12 for adults (ii) letter spacing, which becomes more pronounced when it comes to

consonant clusters like, ‘ππ, ττ, λλ, ντ, σπ’, and (iii) deviations from the prototypical formation of some letters, specifically ‘γ, λ’, as well as random variations like ‘ς, ζ’.

Systematic misrepresentation across all fonts causes confusion. For instance, native speakers in first grade have to decode ‘γ’ as ‘γ’, whereas ‘λ’ appears as an upside down ‘γ’ when the long line is not sufficiently slanted. Non-native speakers learning the Greek alphabet systematically read ‘γ’ as ‘γ’.

An additional layer of complexity is that Greek letters come with stylistic alternates, which are easily decodable but only by expert readers. Finally handwriting is very idiosyncratic because neither calligraphy nor systematic writing are taught in formal education any more.

The fonts that are currently available, including IEP_Sans fonts (<http://www.prosvasimo.iep.edu.gr/el/polimesiko-uliko/grammatoseires/grammatoseires-2>) developed by the Institute of Educational Policy, fail to address these issues at different levels. Thus, we designed *Greek Alpha*, a font that represents Greek letters as faithfully as possible to their prototypical form in an even simpler design with no kerning and adjusted spacing. We used a six-line template (Mavroidopoulos, 2021) to include small and caps as well as symbols in bold and italics, for Greek and Latin characters. We also addressed serious considerations regarding the prototypical portrayal of the letters ‘γ, λ, μ, ν, Ω’.

References

- Abadzi, H., & Martelli, M. (2014). Efficient reading for Arab students: Implications from neurocognitive research. *World Innovation Summit for Education*. Doha, Qatar.
- Abdelhadi, S., Ibrahim, R., & Eviatar, Z. (2011). Perceptual load in the reading of Arabic: Effects of orthographic visual complexity on detection. *Writing Systems Research*, 3(2), 117–127. <http://doi.org/10.1093/wsr/wsr014>
- Pelli, D. G., Tillman, K. A., Freeman, J., Su, M., Berger, T.D., & Majaj, N. J. (2007). Crowding and eccentricity determine reading rate. *Journal of Vision*, 7(20), 1–36.
- Chung, S.T. L. (2002). The effect of letter spacing on reading speed in central and peripheral vision. *Investigative Ophthalmology & Visual Science*, 43(4), 1270–1276. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11923275/>
- Zhu, Z., Fan, Z., & Fang, F. (2016). Two-stage perceptual learning to break visual crowding. *Journal of Vision*, 16(6). <https://doi.org/10.1167/16.6.16>
- Mavroidopoulos, M. (2021). *Σχεδιασμός ψηφιακής γραμματοσειράς*. Dissertation, University of West Attica.
- Levi D. M. (2008). Crowding—An essential bottleneck for object recognition: A mini-review. *Vision Research*, 48(5), 635–654. <https://doi.org/10.1016/j.visres.2007.12.009>
- Fuchs, L. S., Fuchs, D., Hosp, M. K., & Jenkins, J. R. (2001). Oral reading fluency as an indicator of reading competence: A theoretical, empirical, and historical analysis. *Scientific Studies of Reading*, 5(3), 239–256. https://doi-org.tc.idm.oclc.org/10.1207/S1532799XSSR0503_3
- Perfetti, C.A. (2007). Reading ability: Lexical quality to comprehension. *Scientific Studies of Reading*, 11(4), 357–383. <http://doi.org/10.1080/10888430701530730>
- Yigal, A., & Sekuler, R. (2008). Geometric structure and chunking in reproduction of motion sequences. *Journal of Vision*, 8(1), 1–12. <https://doi.org/10.1167/8.1.11>

Η χρήση των μορφημάτων ημι-, μισο- & semi- σε εκφωνήματα της νέας ελληνικής και ιταλικής

Παναγιώτης Δ. Κατσαρός

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

pankatsaro@yahoo.gr

Η μελέτη της αξιολογικής μορφολογίας (evaluative morphology) σε σχέση με τα προθήματα και προθηματοειδή αποδεικνύει ότι πρόκειται για ένα εξαιρετικά παραγωγικό μηχανισμό τόσο για την ελληνική (βλ. Ευθυμίου 2019: 157· Γιαννουλοπούλου 2003) όσο και για την ιταλική (βλ. Iacobini 2004: 153) που αφορά τη δημιουργία λεξικών μονάδων οι οποίες εκφράζουν τις σημασιολογικές αξίες μικρός, μεγάλος, καλός και κακός (Grandi 2002).

Από την επισκόπηση της βιβλιογραφίας διαπιστώνουμε ότι τα ερευνητικά δεδομένα επικεντρώνονται, κυρίως, σε επίπεδο μορφοτακτικής και μορφοσημασιολογίας περιγράφοντας τη σημαντική απόκλιση από τη σημασία της πρωτότυπης λέξης. Ωστόσο, σε επίπεδο της πραγματολογίας, παρόλο που επισημαίνεται ότι εκφράζουν και επιτελούν λειτουργίες οι οποίες συχνά είναι περισσότερο υποκειμενικές και εξαρτώνται από τα συμφραζόμενα του ομιλητή (π.χ. οικειότητα, ειρωνεία, κ.λπ.) (βλ. Ευθυμίου 2019: 155-156, επίσης σε Sifianou 1992· Dressler & Barbaresi 1994), παρατηρούμε ότι οι συγγραφείς είτε εστιάζουν στη δύναμη του εκφωνήματος περιορίζοντας το ρόλο του ακροατή είτε ασχολούνται αποκλειστικά με τον παραλήπτη του μηνύματος, πράγμα που γενικά συνεπάγεται υποβάθμιση του ρόλου της συν-δημιουργίας (βλ. Κανάκης 2007: 48-49).

Με βάση τα παραπάνω, στόχος αυτής της μελέτης είναι να διερευνηθεί η εξάρτηση των προθημάτων που εξετάζονται από γλωσσικές περιστάσεις, γλωσσικές πράξεις και διαπροσωπικούς παράγοντες (π.χ. λογοπαικτική διάθεση), ώστε να κατανοήσουμε τα πραγματολογικά αποτελέσματα και τη στρατηγική χρήση του φαινομένου, εστιάζοντας στην ανάλυση της σημασίας στη διεπίδραση (Thomas 1995), δηλαδή σε εκείνο το τμήμα της γλωσσικής σημασίας που δεν είναι δεδομένο, αλλά διαπραγματεύσιμο και δεν παράγεται αποκλειστικά ούτε από τον ομιλητή ούτε από τον ακροατή.

Επιπλέον, μέσω της αντιπαραθετικής προσέγγισης με την ιταλική, επιδιώκεται η καταγραφή των διαφορών και ομοιοτήτων για να ελέγξουμε τυχόν περιπτώσεις κοινής χρήσης που οδηγούν στην επιλογή ενός εκφωνήματος κατά τη χρήση των μορφημάτων που εξετάζουμε.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Βελούδης, Γ. (2005). *Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Γιαννουλοπούλου, Γ. (2003). Μορφήματα στα όρια ανάμεσα στην παραγωγή και τη σύνθεση. Η περίπτωση των θεο-, ψιλο- και -φέρνω. Στο Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας (Ρέθυμνο, 18-21 Σεπτεμβρίου 2003). <http://www.philology.uoc.gr/conferences/6thICGL/gr.htm>
- Ευθυμίου, Α. (2019). Η μορφολογική ποικιλία στα αξιολογικά επίθετα και ρήματα της Νέας Ελληνικής. Στο Α. Αρχάκης, Ν. Κουτσούκος, Γ. Ξυδόπουλος & Δ. Παπαζαχαρίου (επιμ.), *Γλωσσική ποικιλία. Μελέτες αφιερωμένες στην Αγγελική Πάλλη* (σσ. 155–176). Αθήνα: Εκδόσεις Κάπα.
- Iacobini, C. (2004). Prefissazione. In M. Grossmann / F. Rainer (a c. di) *La formazione delle parole in italiano* (pp. 97–163). Tübingen: Niemeyer.
- Κανάκης, Κ. (2007). *Εισαγωγή στην πραγματολογία: Γνωστικές και κοινωνικές όψεις της γλωσσικής χρήσης*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
- Merlini Barbaresi, L., & Dressler, W. U. (2020). Pragmatic Explanations in Morphology. In V. Pirrelli, I. Plag, & W.U. Dressler (Eds.), *Word knowledge and word usage: Trends in linguistics*, vol. 337 (pp. 405–451). De Gruyter.
- Thomas, J. (1995). *Meaning in interaction: An introduction to pragmatics*. London: Longman.

Compound processing in preschool and primary school-age children

Konstantina Kordouli^{1,2}, Natalia Zerkouli² & Eleni Zerkouli²

¹University of Patras, ²Metropolitan College

konkordouli@upatras.gr, nzerkoudi20b@amcstudent.edu.gr,

echatzigeorgiou20b@amcstudent.edu.gr

Compounds are complex-word formations that enable us to examine how lexical morphology interacts with semantics in vocabulary acquisition/development as well as awareness of this interaction in primary school age. Compound processing has been extensively researched in acquired disorders both cross-linguistically (Marelli et al., 2014, among others) and in the Greek language (Kordouli et al. 2018). Regarding developmental disorders, there are studies that examine compound comprehension and production in children with Specific Language Impairment (Dalalakis et al. 1999) and Autism Spectrum Disorder (Kambanaros et al. 2018), while there are no studies in Greek that examine compound processing in typical language acquisition/development, as has been done in other languages (Nicoladis, 2003; Berman, 2011). Compound awareness has been examined in light of its role in reading fluency (Manolitsis et al. 2017). The aim of the study is to provide data about the milestone of the compound acquisition/development, i.e., knowledge of morphological rules and semantic relations of compound constituents and the stage of awareness of this compound knowledge.

Participants: 45 preschool children; 15 in each group (i.e., group 1 (3 - 3;9 years old), group 2 (4 - 4;9 years old), group 3 (5 - 5;9 years old) and 45 primary school children; 15 in each group (i.e., group 1 (6 - 6;9 years old), group 2 (7 - 7;9 years old), group 3 (8 - 8;9 years old) without language and cognitive difficulties. **Procedure:** a) *Production by definition task (PDT)*: children were given the definition and they had to utter the actual compound. b) *Picture Naming (PNT)*: children were shown a set of pictures and they were told to name each picture. **Stimuli:** 20 nominal compounds (e.g., *ku'klospito*/'dollhouse') and 20 simple nouns (e.g., *peta'luða* 'butterfly') for the PNT. 40 Greek compounds; 25 morphologically and semantically transparent (e.g., *molivo* 'θίτσι/'pencil case') and 15 semantically transparent but less morphologically transparent (*nero* 'pisto'/'water gun'), from all grammatical categories with dependency and coordination semantic relation between constituents for the PDT.

Results & Discussion: The specific findings will be discussed within vocabulary acquisition/development and milestones related to different morphological processes, such as inflection, derivation, and compounding, as well as regards the morphological awareness in primary school-age children (Berman, 2011; Manolitsis et al. 2017).

References

- Berman, R. (2011). Children's acquisition of compound constructions. In R. Lieber & P. Stekauer (Eds.), *The Oxford handbook of compounding* (pp. 299–305).
- Dalalakis, J. E. (1999). Morphological representation in specific language impairment: Evidence from Greek word formation. *Folia Phoniatrica et Logopaedica*, 51(1-2), 20–35.
- Kambanaros, M., Christou, N., & Grohmann, K. K. (2019). Interpretation of compound words by Greek-speaking children with autism spectrum disorder plus language impairment (ASD–LI). *Clinical linguistics & phonetics*, 33(1–2), 135–174.
- Kordouli, K., Manouilidou, Ch., Stavrakaki, S., Mamouli, D., Afantenou, K., & Ioannidis, P. (2018). Compound production in agrammatism: evidence from stroke-induced and Primary Progressive Aphasia. *Journal of Neurolinguistics*, 47, 71–90.

- Manolitsis, G., Grigorakis, I., & Georgiou, G. K. (2017). The longitudinal contribution of early morphological awareness skills to reading fluency and comprehension in Greek. *Frontiers in psychology, 8*, 1793.
- Marelli, M., Zonca, G., Contardi, A., & Luzzatti, C. (2014). The representation of compound headedness in the mental lexicon: A picture naming study in aphasia. *Cognitive Neuropsychology, 31*(1–2), 26–39.
- Nicoladis, E. (2003). What compound nouns mean to preschool children. *Brain and Language, 84*(1), 38–49.

Η χρήση της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου Λέσβου υπό την έννοια της ανταλλακτικής αξίας

Ειρήνη Κουνιαρέλλη

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
ireneko2310@hotmail.com

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στη χρήση της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου Λέσβου υπό την έννοια της ανταλλακτικής αξίας παρουσιάζοντας ερευνητικά δεδομένα της διδακτορικής μου διατριβής.* Χρησιμοποιώντας μικτή μεθοδολογία και ακολουθώντας εθνογραφικές πρακτικές, προχώρησα σε μια ποιοτική έρευνα για τη διερεύνηση πτυχών της χρήσης της συγκεκριμένης γλωσσικής ποικιλίας. Η έννοια της ανταλλακτικής αξίας ή/και εμπορευματοποίησης –όπως αποδίδεται, συνήθως, στην ελληνική ο όρος “commodification”– απασχολεί όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια την κοινωνιογλωσσολογία και συγγενείς κλάδους της (Heller 2003, 2010, Heller κ.ά. 2014α, 2014β, Block 2018). Στην περίπτωση της Αγιάσου φαίνεται να υφίσταται η έννοια της ανταλλακτικής αξίας της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου με δύο τρόπους. Ο πρώτος τρόπος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί άμεσος και αφορά την κλασσική και τυπική σημασία της οικονομικής συνδιαλλαγής ως εμπορεύσιμο υλικό. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται παραδείγματα που αφορούν αντικείμενα-εμπορεύματα προς πώληση. Ο δεύτερος τρόπος μπορεί να χαρακτηριστεί έμμεσος, καθώς η παρουσία της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου δεν εντοπίζεται σε κατεχορήν εμπορεύματα, αλλά η έντονη παρουσία και προβολή της αποσκοπεί στην προσέλκυση επισκεπτών κυρίως κάτω από την «ομπρέλα» του όρου «γλωσσικός τουρισμός», αλλά και ως τόπου συνυφασμένου με τον πολιτισμό, την παράδοση, αλλά και τον αθλητισμό. Σε αυτόν τον έμμεσο τρόπο της έννοιας της ανταλλακτικής αξίας εντάσσονται καταγραφές από την εν γένει παρουσία της γλωσσικής ποικιλίας της Αγιάσου στο γλωσσικό και σημειωτικό τοπίο.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Block, D. (2018). What on earth is language commodification? Στο B. Schmenk, S, Breidbach, & L. Küster (επιμ.), *Sloganization in language education discourse: Conceptual thinking in the age of academic marketization* (pp. 121–141). Bristol: Multilingual Matters.

* «Η διδακτορική διατριβή υλοποιήθηκε με υποτροφία του ΙΚΥ, η οποία χρηματοδοτήθηκε από την Πράξη «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ», από πόρους του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», 2014-2020. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας – 2ος Κύκλος» (MIS-5000432), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

- Heller, M. (2003). Globalization, the new economy and the commodification of language. *Journal of Sociolinguistics*, 7(4), 473–492.
- Heller, M. (2010). The commodification of language. *Annual Review of Anthropology*, 39, 101–114.
- Heller, M., Pujolar, J., & Duchêne, A. (2014α). Linguistic commodification in tourism. *Journal of Sociolinguistics*, 18, 539–566.
- Heller, M., Jaworski, A., & Thurlow, C. (2014β). Introduction: Sociolinguistics and tourism: Mobilities, markets, multilingualism. *Journal of Sociolinguistics*, 18(4), 425–458.

Εντοπισμός τρόπου γραφής της ημερομηνίας σε αρχειακό υλικό της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου

Μιχαήλ Κυριακάκης & Κατερίνα Θ. Φραντζή

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

kiriakakis@aegean.gr, frantzi@aegean.gr

Τα παρατιθέμενα ευρήματα αφορούν σε έρευνα με αντικείμενο τον εντοπισμό, την πρόσβαση, την ανάδειξη και την ψηφιοποίηση κλειστών και μη πλήρως (ή και ελάχιστα) μελετημένων αρχείων της ελληνικής γλώσσας, από το πάγιο εκπαιδευτικό υλικό των Ελληνικών Σχολείων της Ελληνικής Παροικίας της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου (Kitroeff 1989), με στόχο αφενός την εξασφάλιση της διατήρησης του γλωσσικού πρωτογενούς υλικού και την ελεύθερη ανάδειξή του μέσω του παγκόσμιου ιστού, αφετέρου την επεξεργασία του για την εξόρυξη γλωσσολογικής, ανθρωπολογικής, εκπαιδευτικής, ιστορικής ή/και άλλης πληροφορίας. Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στη γλωσσική επεξεργασία σώματος κειμένων που κατασκευάστηκε για αυτόν τον σκοπό και συγκεκριμένα στη μελέτη της αναγραφής των ημερομηνιών στα Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων καθώς και στα Ημερολόγια Σχολικής Ζωής της Τοσίτσειας Αστικής Σχολής. Βασίζεται στην αναγραφή του λεκτικού τεσσάρων μηνών, με χρήση του αραβικού αριθμού τάξης τους στο Ρωμαϊκό ημερολόγιο, το λατινικό λεκτικό των οποίων έχει διατηρηθεί στην ονομασία των μηνών Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος και Δεκέμβριος (Θεοδοσίου, Δανέζης, 1995). Εντοπίζονται, λοιπόν, οι μορφές “7βριος”, “7-βριος” κ.α., οι οποίες δεν αναφέρονται σήμερα σε κανένα από τα διεθνή πρότυπα που προσδιορίζουν μορφές αναγραφής ημερομηνίας (ISO 8601, RFC 3339 & RFC 5322) και προγενέστερα διατηρούν ευρεία χρήση παράλληλα με άλλους γραφικούς τύπους ημερομηνιών, σε έγγραφα και έντυπα του Ελλαδικού χώρου στο 19ο αιώνα.

Παρ όλη τη χρονικά διευρυμένη έκταση του διαθέσιμου ψηφιοποιημένου υλικού (1915- 1985), ο εντοπισμός του συγκεκριμένου μορφολογικού τύπου αποτυπώνεται στα σχολικά έτη 1915-1921 και 1923-1928 και αποτελεί το γλωσσικό υλικό για την κατασκευή σώματος κειμένων ειδικού προσανατολισμού περί τα εκπαιδευτικά και την Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας. σε ιστορικά σημαντικό μέρος του πρώτου τετάρτου του 20ου αιώνα. Κατασκευάστηκε, έτσι, δυναμικό σώμα κειμένων, το οποίο, στο πλαίσιο προγραμματισμένης έρευνας, με το πέρας των ειδικών συνθηκών που περιορίζαν τη μετακίνηση και πρόσβαση στις πρωτογενείς πηγές μέσω επιτόπιας έρευνας, θα εμπλουτίζεται με σχετικό γλωσσικό υλικό περιοδικά και όταν εντοπίζεται (Bailey et al, 2016).

Βιβλιογραφία

- Bailey, A. L., Blackstock-Bernstein, A., Ryan, E., & Pitsoulakis, D. (2016) Data mining with natural language processing and corpus linguistics (ch.15). In S. ElAtia, D. Ippercie, & O. R. Zaïane (Eds.), *Data mining and learning analytics: Applications in educational research* (pp. 255–275). John Wiley & Sons, Inc. <https://doi.org/10.1002/9781118998205.ch15>
- Kitroeff, A. (1989). *The Greeks in Egypt 1919–1937: Ethnicity and class*. London: Ithaca Press.
- [ISO 8601:2004 Data elements and interchange formats –Information interchange – Representation of dates and times](#)

RFC 3339 *Date and Time on the Internet: Timestamps*, section 5.6 Internet Date/TimeFormat.

RFC 5322 *Internet Message Format*, section 3.3 Date and Time Specification.

Θεοδοσίου Σ., & Δανέζης Μ. (1995). *Η Οδύσσεια των ημερολογίων*, Τόμος Α' & Β'. Αθήνα: Δίαυλος.

Η στρατηγική των λεξικών συνεπαγωγών από Κινέζους μαθητές της Ελληνικής ως Γ2

Σοφία-Νεφέλη Κύτρου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

skytrou@phil.uoa.gr

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τη στρατηγική των λεξικών συνεπαγωγών που αξιοποιούν Κινέζοι μαθητές της Ελληνικής ως Γ2 στην κατανόηση σύνθετων λέξεων με διαφορετικό βαθμό σημασιολογικής διαφάνειας στον γραπτό λόγο. Στη διεθνή βιβλιογραφία, οι έρευνες για την εκμάθηση του λεξιλογίου μιας γλώσσας από Κινέζους μαθητές επικεντρώνονται είτε στη στρατηγική των λεξικών συνεπαγωγών και το είδος των πηγών γνώσης που χρησιμοποιούν (Zhang & Pei, 2022 Yin, 2013 Qian, 2005 Chern, 1993), είτε στη συγκριτική μελέτη στρατηγικών που αξιοποιούνται από ομάδες ομιλητών με διαφορετικές μητρικές γλώσσες για την κατανόηση μιας Γ2, εκ των οποίων η μία περιλαμβάνει Κινέζους μαθητές (Wang, 2011 Abbott, 2010 Paribakht & Wesche, 1999). Αντίθετα, στην εγχώρια βιβλιογραφία με αντικείμενο την κατανόηση λεξιλογίου από μαθητές της Ελληνικής ως Γ2 (Mitsiaki & Anastassiadis-Symeonidis, 2021 Αντωνίου, 2017 Κύτρου, 2015 Ρουσουλιώτη, 2011 Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Μητσιάκη, 2010) απουσιάζουν μελέτες σχετικές με την κινεζική γλώσσα. Η παρούσα έρευνα εξετάζει τον ρόλο του καθοδηγητικού περιεχομένου στην αποκρυπτογράφηση σύνθετων λέξεων και στη διατύπωση ορθών ή μη υποθέσεων από Κινέζους μαθητές της Ελληνικής ως Γ2 με τη χρήση ποιοτικών μεθόδων. Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της παρούσας έρευνας είναι α) η διερεύνηση της κατανόησης του λεξιλογίου μιας γλώσσας με αλφάβητο από μια γλωσσική ομάδα που αποκλίνει τυπολογικά από τις ινδοευρωπαϊκές γλώσσες, β) η επιλογή σύνθετων λέξεων-στόχων στην Ελληνική, για τις οποίες υπάρχει ή όχι στη Γ1 των μαθητών μεταφραστικό ανάλογο με αντίστοιχη σημασία, και γ) η επιλογή της Κινεζικής ως Γ1, λόγω της δομής της, η οποία χαρακτηρίζεται κυρίως από σύνθεση (Xu & Zhang, 2020 Packard, 2000).

Τα ερευνητικά ερωτήματα που εξετάζονται είναι τα εξής:

1. Σε ποιον βαθμό οι Κινέζοι κατανοούν τις σύνθετες λέξεις με ή χωρίς/ και καθοδηγητικό περιεχόμενο και ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούν για την κατανόηση τους;
2. Υπάρχει διαφοροποίηση ως προς τον βαθμό κατανόησης και ως προς το είδος των στρατηγικών που χρησιμοποιούν ανάλογα με τον βαθμό σημασιολογικής διαφάνειας των σύνθετων λέξεων;
3. Επηρεάζει και σε ποιον βαθμό η τυπολογική απόκλιση της Γ1 (Κινεζική) από την Ελληνική ως Γ2 την κατανόηση των σύνθετων λέξεων με ή χωρίς/ και καθοδηγητικό περιεχόμενο;

Τα υποκείμενα της έρευνας είναι 40 Κινέζοι μαθητές, οι οποίοι φοιτούν στο Διδασκαλείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, του ΕΚΠΑ, και βρίσκονται στο μεσαίο επίπεδο ελληνομάθειας (B1-B2, σύμφωνα με την κλίμακα του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς 2001).

Το εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη συλλογή των δεδομένων είναι το πρωτόκολλο *μεγαλόφωνης σκέψης* (think aloud) (Ericsson & Simon, 1993). Οι συνεντεύξεις γίνονται ατομικά και οι συμμετέχοντες καλούνται να μαντέψουν τη σημασία 32 σύνθετων λέξεων που εμφανίζονται σε δύο διαφορετικά ερευνητικά περιβάλλοντα (+/- καθοδηγητικό περιεχόμενο). Κατά τη διαδικασία κατανόησης των λέξεων-στόχων, ζητείται από τους μαθητές να εξηγήσουν τον τρόπο σκέψης και τις

πηγές γνώσεις που χρησιμοποιούν. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση των μεθόδων διδασκαλίας της Ελληνικής ως Γ2 σε Κινέζους μαθητές.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Abbott, L. M. (2010). An introspective study of Arabic and Mandarin- speakers' reading comprehension strategies. *TESL Canada Journal*, 28 (1), 14–40.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., & Μητσιάκη, Μ. (2010). Ο μορφολογικός τεμαχισμός ως στρατηγική διδασκαλίας του λεξιλογίου της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Στο *Εξελίξεις στην Έρευνα της Γλωσσικής Εκμάθησης και Διδασκαλίας*, Πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συνεδρίου Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, 14-16 Δεκεμβρίου 2007 (σσ. 65–77). Θεσσαλονίκη.
- Αντωνίου, Μ. (2017). *Η κατανόηση της μεταφοράς στη δεύτερη γλώσσα: Πειραματική διερεύνηση σε Ρώσους και Άραβες μαθητές της ελληνικής*. Διδακτορική Διατριβή. Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Γλωσσολογίας, ΕΚΠΑ.
- Chern, C. L. (1993). Chinese students' word-solving strategies in reading in English. Στο T. Huckin, M. Haynes, & J. Coady (επιμ.), *Second language reading and vocabulary learning* (σσ. 67–85). Norwood, New Jersey: Ablex.
- Ericsson, K., & Simon, H. (1993). *Protocol analysis: Verbal reports as data* (2nd ed.). Cambridge, MA: MIT Press.
- Κύτρου, Σ. Ν. (2015). *Η στρατηγική των λεξικών συνεπαγωγών στην κατανόηση σύνθετων λέξεων: Μία πειραματική εφαρμογή σε μαθητές της ΝΕ ως Γ2*. Μεταπτυχιακή εργασία, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Γλωσσολογίας, ΕΚΠΑ.
- Mitsiaki, M., & Anastasiadis-Symeonidis, A. (2021). Morphological segmentation in strategy- based instruction: Towards a graded morphological syllabus of Modern Greek. Στο Z. Gavriilidou & L. Mitits (επιμ.), *Situating language learning strategy use: Present issues and future trends*. Multilingual Matters: Bristol.
- Packard, J. L. (2000). *The morphology of Chinese: A linguistic and cognitive approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Paribakht T. S., & Wesche, M. B. (1999). Reading and “incidental” L2 vocabulary acquisition: An Introspective study of lexical inferencing. *Studies in Second Language Acquisition*, 21, 195–224.
- Qian, D. D. (2005). Demystifying lexical inferencing: The role of aspects of vocabulary knowledge. *TESL Canada Journal*, 22(2), 34–54.
- Ρουσουλιώτη, Θ. (2011). Οι σύνθετες λεξικές μονάδες κατά τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 31, 649–662.
- Wang, Q. (2011). Lexical inferencing strategies for dealing with unknown words in reading. A contrastive study between Filipino graduate students and Chinese graduate students. *Journal of Language Teaching and Research*, 2(2), 302–313.
- Xu, Y., & Zhang, J. (2020). Chinese compound words inference through context and word-internal cues. *Language Teaching Research*, 1–25.
- Yin, Z. (2013). Infer the meaning of unknown words by sheer guess or clues? An exploration on the clue use in Chinese EFL learners' lexical inferencing. *English Language Teaching*, 6(11), 29–38.
- Zhang, H., & Pei, Z. (2022). Word knowledge dimensions in L2 lexical inference: Testing vocabulary knowledge and partial word knowledge. *Journal of Psycholinguistic Research*, 51, 151–168.

An acoustic analysis of diphthongs in Standard Modern Greek

Angelos Lengeris

National and Kapodistrian University of Athens

alengeri@phil.uoa.gr

Phonetic and phonological research on the vocalic and consonantal systems of Standard Modern Greek (SMG) and its dialects has drastically increased in recent years (e.g., Fourakis et al. 1999, Kappa & Sipitanos 2016, Lengeris 2012, Nicolaidis 2003, Sfakianaki 2002, Topintzi & Baltazani 2012), but phonetic data on diphthongization is still lacking.

The existence of diphthongs is generally acknowledged in the Greek literature although there is no consensus on the number/quality of diphthongs. For some analyses, SMG has two diphthongs, [ai] (or [aj]) as in [ˈɣaj.ða.ros] ‘donkey’ and [oi] (or [oj]) as in [ko.ˈroj.ðo] ‘sucker’, other analyses also include [aw] as in [fraw.la] ‘strawberry’, yet others include all five vowels followed by [i] (or [j]) (Holton et al. 1997, Nespor 1999, Ρεβυθιάδου 2021, Thumb 1964).

This study approached the issue of SMG diphthongs from a phonetic perspective. Thirty-two native speakers of SMG, all university students with a mean age of 20 years (range 19-21 years) were recorded reading words containing [ai], [oi], and [au] (which are considered diphthongs in many analyses) as well as [ia], [io], and [ua] (which are not) in a carrier sentence. Three words were recorded for each diphthong/vowel sequence, one with the first element stressed (e.g., [ˈɣaiðaros] ‘donkey-MASC’), one with the second element stressed (e.g., [saˈitema] ‘arrow shot’), and one with both elements unstressed [ˈɣaiðuri] ‘donkey-NEUT’ (18 words overall). Duration was measured in Praat (Boersma & Weenink, 2021) with the goals of (a) examining the duration of [ai], [oi] and [au] and (b) compare it with [ia], [io] and [ua], respectively (e.g., the duration of [ai] vs. that of [ia]). Preliminary results from 10 speakers show that (a) the duration of diphthongs is almost as long as that of two vowels as described in the SMG phonetic literature (e.g., the duration of /ai/ is around 200ms) and (b) there seems to be no difference in duration between [ai], [oi], [au] and [ia], [io], [ua], respectively. The degree to which these results question the existence of diphthongs in SMG will be discussed.

References

- Fourakis, M., Botinis, A., & Katsaiti, M. (1999). Acoustic characteristics of Greek vowels. *Phonetica*, 56, 28–43.
- Holton, D., & Mackridge, P., & Philippaki-Warbuton, I. (1997). *Greek: A comprehensive reference grammar of the Modern Language*. London: Routledge.
- Kappa, I., & Sipitanos, K. (2016). Instances of sibilant palatalization in the dialect of Naousa. In A. Ralli, N. Koutsoukos, & S. Bombolas (Eds.), *Proceedings of the 6th International Conference of Modern Greek Dialects and Linguistic Theory* (pp. 63–70). Patras: University of Patras.
- Kainada, E. & Baltazani M. (2015) The vocalic system of the dialect of Ipiros. In *Proceedings of the 11th ICGL* (pp. 101–123). Rhodes.
- Nicolaidis, K. (2003) Acoustic variability of vowels in Greek spontaneous speech. In M. Solé, D. Recasens, & J. Romero (Eds.), *Proceedings of the XVth ICPhS* (pp. 3221–3224). Universidad Autónoma de Barcelona.
- Ρεβυθιάδου, Α. (2021). *Εισαγωγή στη φωνολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Thumb, A. (1964). *A handbook of the Modern Greek vernacular. Grammar, texts, glossary*. Chicago: Argonaut, Inc. Publishers.
- Topintzi, N., & Baltazani, M. (2012) The acoustics of high-vowel loss in a Northern Greek dialect and typological implications. In P. Hoole, L. Bombien, M. Pouplier, Ch. Mooshammer, & B. Kühnert (Eds.), *Consonant clusters and structural complexity* (pp. 373–402). Berlin: Mouton de Gruyter.

- Lengeris, A. (2012). Phonetic vowel reduction in Standard Modern Greek. In Z. Gavriilidou, A. Efthymiou, E. Thomadaki, & P. Kambakis-Vougiouklis (Eds.), *Selected papers of the 10th ICGL* (pp. 401–407). Komotini: Democritus University of Thrace.
- Sfakianaki, A. (2002). The acoustic characteristics of Greek vowels produced by adults and children. In M. Makri-Tsilipakou, (Ed.), *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics. Aristotle University of Thessaloniki* (20-22 April 2000) (pp. 383–394). Thessaloniki: Aristotle University of Thessaloniki.

“μερσί μποκού”:
Attitudes of Greek native speakers toward Greek-alphabeted
French (Frengreek) in Digitally-Mediated Communication

Eugenia Mouresioti
Leiden University
jenia_m@outlook.com

The increased volatility of script flippings when people write online has resulted in the creation and use of hybrid scripts across social media platforms. Greek-alphabeted English, which is also known as Engreek (Spilioti 2014), is one example of such a hybrid script, developed only a few years ago by Greek native speakers. However, Engreek is not the only instance in Greek Digitally-Mediated Communication (GDMC) of using the Greek script to type a language (English) that is conventionally written in another script, a practice most commonly referred to as a case of trans-scripting (Androutsopoulos 2020). Recently, native speakers of Greek have started typing French words and phrases as well in Greek characters, creating Greek-alphabeted French or Frengreek. The current study focuses on the attitudes of Greek native speakers toward this hybrid script and addresses the following questions:

- 1) What are the attitudes of Greek native speakers toward Frengreek and are these any different from their attitudes toward Engreek?
- 2) What social and discourse variables are involved in the choice of Frengreek?

In order to answer the above questions, a new version of the Matched Guise Technique adapted to visual stimuli was applied (Mouresioti & Terkourafi 2021): online participants saw the same text in different spellings, and were asked to evaluate the author of the text on various dimensions. Data were collected from Greek native speakers of various demographics by means of online surveys combining indirect (matched guise test) and direct (questionnaire) tasks. The findings revealed the crucial role that ideological factors as well as participants’ socio-demographic profile play in shaping the attitudes that have been attested in this study.

References

- Androutsopoulos, J. (2020). Trans-scripting as a multilingual practice: The case of Hellenised English. *International Journal of Multilingualism*, 17(3), 286–308.
- Mouresioti, E., & Terkourafi, M. (2021). Καλημέρα, kalimera or kalhmera? A mixed methods study of Greek native speakers’ attitudes to using the Greek and Roman scripts in emails and SMS. *Journal of Greek Linguistics*, 21(2), 224–262.
- Spilioti, T. (2014). Greek-Alphabet English: Vernacular transliterations of English in social media. In B. O’Rourke, N. Bermingham, & S. C. Brennan (Eds.), *Opening new lines of communication in applied linguistics* (pp. 435–446). Scitsiugnil Press.

Geminate consonants in Rhodian Greek: The split behavior of the lateral /l/

Kalomoira Nikolou¹, Spyros Armostis² & Ioanna Chatzizachariou³

¹University of the Aegean, ²University of Cyprus,

³Ministry of Education, Religious Affairs and Sports

nikolou@aegean.gr, armosti.spyros@ucy.ac.cy, ioanna.chatzizachariou@gmail.com

The presence of geminate consonants is a typical dialectal feature of the Dodecanesian varieties including Rhodian Greek (RhoGr) (Tsopanakis 1940; Minas 2020). Apart from the dialects of Dodecanese, this distinct phonological feature inherited from Ancient Greek is also preserved in Cypriot, in Italiot, in certain Cycladic dialects (e.g. Siphnos, Kimolos, Amorgos) and in the dialects of Chios and Ikaria (Kontossopoulos 2001; Newton 1972; Pantelidis 1929; Trudgill 2003). In this paper we focus on the special behavior of the RhoGr lateral /l/, which appears not only as a geminate [ll], but it also surfaces as a dissimilated cluster [ld] in both lexical (a, b) and post-lexical contexts, as the outcome of sandhi assimilation (c). Interestingly, RhoGr geminates occur word-medially (b), as well as word-initially (a), with the latter being a typologically rare but similar pattern with Cypriot Greek (see Armosti 2011, among others).

Standard Greek	RhoGr	
a. [ˈliyo]	[ˈllio ~ ˈldio]	‘a little’
b. [ˈalos]	[ˈallos ~ ˈaldos]	‘another- NOM.SG’
c. [ˈitan ˈlej]	[ˈital ˈlej ~ ˈital ˈdej]	‘be-PAST.3SG-let’s say’

Research on the phonetic and phonological properties of RhoGr geminates is still limited with mostly impressionistic descriptions (Tsopanakis 1940). As there is no acoustic phonetic analysis of geminates in RhoGr to date, the goals of the present study are (a) to determine the phonological environments which favor their occurrence (b) to examine the acoustic characteristics of geminate [ll] and its dissimilated counterpart [ld] (c) to compare their acoustics with the acoustics of long laterals in Cypriot Greek.

The acoustic measurements for singleton and geminate durations were taken using PRAAT (Boersma & Weenink, 2008), based on a dataset of dialectal realizations, drawn from fieldwork recordings of native speakers of the dialect.

Preliminary results show that both dialectal realizations ([ll] / [ld]) co-occur, which provide the first acoustic evidence for the application of this distinctive phenomenon of RhoGr. Moreover, the phonological analysis proposed for the dissimilation of the geminate lateral is couched within an autosegmental model based on Revised Articulator Theory (Halle et al. 2000).

References

- Armosti, S. (2011). *The phonetics of plosive and affricate gemination in Cypriot Greek*. Doctoral thesis, University of Cambridge.
- Boersma, P., & Weenink, D. (2008). *Praat: Doing phonetics by computer*. <http://www.praat.org>
- Halle, M., Vaux, B., & Wolf, A. (2000). On feature spreading and the representation of place of articulation. *Linguistic Inquiry*, 31, 387–444.
- Kontossopoulos, N. (2001). *Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής* [Modern Greek dialects and idioms] (3η έκδ.). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Minas, K. (2020). *Γλωσσικός άτλαντας Δωδεκανήσου* [The linguistic atlas of Dodecanese]. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Newton, B. (1972). *The generative interpretation of dialect: A study of Modern Greek phonology*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Pantelidis, Ch. G. (1929). *Η φωνητική των νεοελληνικών ιδιωμάτων Κύπρου, Δωδεκανήσου και Ικαρίας* [The phonetics of the dialects of Cyprus, Dodecanese and Icaria]. Αθήναι.
- Trudgill, P. (2003). Modern Greek dialects: A preliminary classification. *Journal of Greek Linguistics*, 45–64.
- Tsopanakis, A. (1940). *Essai sur la phonétique des parlers de Rhodes*. Athens: Byzantinisch-Neugriechischen Jahrbücher Beiheft.

Απόψεις φιλολόγων για ζητήματα διδασκαλίας και αξιολόγησης του γλωσσικού μαθήματος

Χριστίνα Μουτσιούνα, Ελένη Γρίβα & Κωνσταντίνος Ντίνας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

moutsiouna.xristina@gmail.com, egriva@uowm.gr, kdinas@uowm.gr

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η σκιαγράφηση του πλαισίου διδασκαλίας και αξιολόγησης του γλωσσικού μαθήματος στη Λυκειακή βαθμίδα, μέσα από την ανάδειξη ορισμένων νέων πτυχών που προέκυψαν ως απόρροια των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων. Συγκεκριμένα, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη διερεύνηση, καταγραφή και ανάλυση των απόψεων εν ενεργεία φιλολόγων προκειμένου να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνονται και προσεγγίζουν τις συγκεκριμένες διαδικασίες, σε συνάρτηση με τα μέτρα που εφαρμόστηκαν τα τελευταία χρόνια. Ειδικότερα, τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται είναι τα εξής: α) Ποια είναι η άποψη των φιλολόγων για τη «συνδιδασκαλία» και τη συνεξέταση της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας; β) Ποια είναι η άποψή τους για την ύπαρξη Τράπεζας Θεμάτων στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και για την υποχρεωτική χρήση της στην τελική αξιολόγηση των μαθητών; γ) Ποια είναι η άποψή τους για την εξ αποστάσεως διδασκαλία (τηλεκπαίδευση) και αξιολόγηση του γλωσσικού μαθήματος;

Τα ευρήματα που παρουσιάζονται στην παρούσα εργασία αποτελούν ένα μέρος από μια ευρύτερη ποιοτική έρευνα, η οποία διεξήχθη μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων σε 30 φιλολόγους που υπηρετούν στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η συμμετοχή τους στην έρευνα ήταν εθελοντική και η επιλογή τους έγινε με βάση τη μέθοδο της χιονοστιβάδας. Τα δεδομένα που προέκυψαν από τις συνεντεύξεις, αφού απομαγνητοφωνήθηκαν, αναλύθηκαν μέσω της θεματικής ποιοτικής ανάλυσης η οποία προϋποθέτει ανοιχτή κωδικοποίηση και απαιτεί κριτική αποτίμηση.

Τα αποτελέσματα κατέδειξαν τη συμφωνία των συμμετεχόντων με τη συνδιδασκαλία των δύο γνωστικών αντικειμένων (Γλώσσας και Λογοτεχνίας), τις ενστάσεις της πλειοψηφίας σε σχέση με τη συνεξέτασή τους, τη συνολική αρνητική τοποθέτηση των περισσότερων απέναντι στη Τράπεζα Θεμάτων και τα μη ικανοποιητικά αποτελέσματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος και την αξιολόγηση.

Acoustic characteristics of Greek fricatives produced by children 3–6 years old

Elina Nirgianaki^{1,2} & Kyriakos Symvonis²

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²Metropolitan College

elina.nirgianaki@gmail.com, ksymvonis20b@amcstudent.edu.gr

Acoustic characteristics of speech sounds produced by children may differ significantly from those produced by adults, indicating that children's articulatory gestures are not as precisely specified as

those of adult speakers (e.g., Nittrouer 1995; Nissen & Fox 2005). Moreover, exposure to a specific language plays an important role on the way children develop speech, suggesting different developmental patterns even for speech sounds that are common across different languages (Li 2012).

In this line of research, the present study aims to identify age-related developmental patterns for the Greek speech sounds, by analyzing young children's fricative productions. More specifically, it investigates temporal and spectral characteristics of Greek voiceless fricatives produced by young children of three age groups, i.e., 3–4, 4–5 and 5–6 years old. Fricative duration, spectral moments (M1-mean, M2-variance, M3-skewness, M4-kurtosis) as well as F1 and F2 formant transitions are measured in the stressed syllables of real disyllable words. Apart from the effect of the dependent variables on children's productions, the effects of fricative place of articulation and post-fricative vowel are also concerned and discussed with respect to previous results reported for adult Greek fricative productions (Nirgianaki 2014).

According to previous research in Greek, a significant effect of age has been revealed for fricative duration, as well as for first spectral moment, with children presenting significantly higher values than adults for all places of articulation (Nirgianaki & Kampaki, 2021). The present study investigates further possible differences among children of different ages, as well as between children and adult productions, considering that the immaturity of children's anatomical structures and motor control of vocal organs could be primarily responsible for them (Vorperian et al. 2009). Furthermore, it examines the correspondence between the intra-category acoustic patterns of Greek children and adult productions, as well as between the present study's results and previous ones reported for other languages' similar sounds, through the prism that children "are attuned to language-specific relevant acoustic dimensions in mastering speech production" (Li 2012).

References

- Li, F. (2012). Language-specific developmental differences in speech production: A cross- language acoustic study. *Child Development*, 83(4), 1303–1315.
- Nirgianaki, E. (2014). Acoustic characteristics of Greek fricatives. *Journal of the Acoustical Society of America*, 135(5), 2964–2976.
- Nirgianaki, E., & Kampaki, V. (2021). The production of Greek voiceless fricatives by young children. *Proceedings of 12th International Conference of Experimental Linguistics* (pp.165–168). ExLing Society.
- Nissen, S. L., & Fox, R. A. (2005). Acoustic and spectral characteristics of young children's fricative productions: A developmental perspective. *Journal of the Acoustical Society of America*, 118(4), 2570–2578.
- Nittrouer, S. (1995). Children learn separate aspects of speech production at different rates: Evidence from spectral moments. *Journal of the Acoustical Society of America*, 97(1), 520–530.
- Vorperian, H. K., Wang, S., Chung, M. K., Schimek, E. M., Durtschi, R. B., Kent, R. D., et al. (2009). Anatomic development of the oral and pharyngeal portions of the vocal tract: An imaging study. *Journal of the Acoustical Society of America*, 125, 1666–1678.

Processing of which-questions in Greek heritage language children

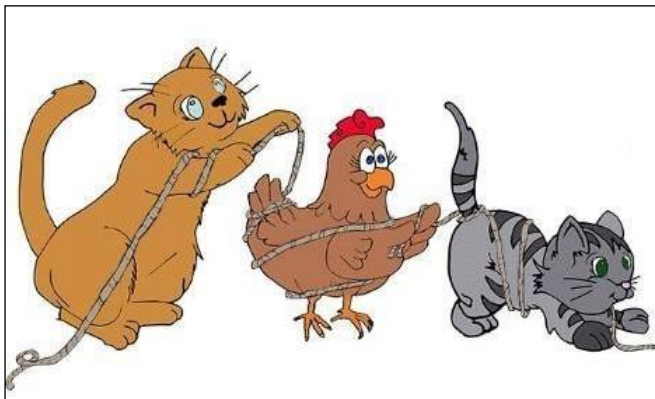
Aikaterini Pantoula¹, Vasiliki Chondrogianni² & Antonella Sorace²

¹National and Kapodistrian University of Athens, ²The University of Edinburgh
apantoula@phil.uoa.gr, v.chondrogianni@ed.ac.uk, a.sorace@ed.ac.uk

This study investigates how the interplay of transparent and non-transparent gender- and case-marking with child-level factors like morphosyntactic knowledge, age and proficiency affect the comprehension strategies of *which*-questions in children with Greek as their heritage language (HL).

Previous studies have shown that monolingual as well as simultaneous and early sequential HL bilingual children use case-marking cues to interpret *which*-questions (Contemori, Carlson, & Marinis, 2018; Roesch & Chondrogianni, 2016). Recent research has also shown the necessity of comparing HL with monolingual children and that child-level factors modulate the developmental trajectory of child HL acquisition (Paradis, 2023).

Thirty-six 5- to 9-year old Greek monolingual in Greece and thirty 5- to 11-year-old Greek HL children in the UK were tested. In an eye tracking looking-while-listening picture-selection task, children listened to Greek *which*-questions with reversible thematic roles (of the agent and the patient) in a canonical SVO (e.g., subject: Pja.Ø gata.Ø deni tin.FEM.ACC kota.Ø apopse stin avli? “Which cat ties the hen tonight in the courtyard?”) and non-canonical OVS (e.g., object: Pja.Ø gata.Ø deni i.FEM.NOM kota.Ø apopse stin avli? “Which cat does the hen tie tonight in the courtyard?”) word order, looked at the same time at an animal-triplet as in Figure 1, and had to click on the correct animal. Results indicated that: (a) monolingual children were more accurate than HL children across conditions, (b) chronological age affected reaction times, since HL children exhibited faster reaction times as they became older, (c) the HL children’s majority language, English, influenced their comprehension strategies, as they employed a linear SVO word order to interpret non-canonical OVS *which*-object questions, and (d) gender comprehension, case comprehension, proficiency and morphosyntactic knowledge predicted *which*-questions comprehension.

Figure 1. Experimental animal-triplet item depicting the left cat tying the hen and the hen tying the right cat, where the thematic roles assigned to both the left and the right cat are reversible between agent and patient.

References

- Contemori, C., Carlson, M., & Marinis, T. (2018). On-line processing of English *which*-questions by children and adults: A visual world paradigm study. *Journal of Child Language*, 45(2), 415–441. <https://doi.org/10.1017/S0305000917000277>
- Paradis, J. (2023). Sources of individual differences in the dual language development of heritage bilinguals. *Journal of Child Language*, 1–25. <https://doi.org/10.1017/S0305000922000708>
- Roesch, A. D., & Chondrogianni, V. (2016). ‘Which mouse kissed the frog?’ Effects of age of onset, length of exposure, and knowledge of case marking on the comprehension of *wh*- questions in German-speaking simultaneous and early sequential bilingual children. *Journal of Child Language*, 43(3), 635–666. <https://doi.org/10.1017/S0305000916000015>

Μεσαιωνική λεξικογραφία και νεοελληνικές διάλεκτοι (Η σημασία των νεοελληνικών διαλέκτων για τη μεσαιωνική λεξικογραφία)

**Ελένη Παπαδάμου¹, Μαριάννα Μαργαρίτη-Ρόγκα¹, Μαρία Τσολάκη²,
Δημήτρης Μπάγκαβος³, Παύλος Αλμπανούδης²**

¹Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ²Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών,
³Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

elenip@lit.auth.gr, ronga@lit.auth.gr, tsmaria240@gmail.com, dbaqkav@sch.gr,
palmpanoudis@yahoo.gr

Η μεσαιωνική λεξικογραφία αντιπροσωπεύεται από δύο βασικά νεότερα λεξικά: Το λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημώδους Γραμματείας (1100-1669) του Εμ. Κριαρά και το *Lexikon zur byzantinischen Gräzität besonders des 9.–12. Jahrhunderts* του Ε. Trapp. Η στάση των λεξικών αυτών απέναντι στις νεοελληνικές διαλέκτους καθορίζεται σε μια πρώτη φάση από τις επιλογές τους σχετικά με τη ληματογραφητέα ύλη.

Η εντατικοποίηση της έρευνας των νεοελληνικών διαλέκτων κατά τις τελευταίες δεκαετίες επιβάλλει την επανεξέταση των προβληματικών στοιχείων των δύο λεξικών κάτω από το πρίσμα των νεότερων δεδομένων της νεοελληνικής διαλεκτολογίας. Το βασικό ερώτημα κατά τη διερεύνηση των σχέσεων της μεσαιωνικής λεξικογραφίας με τις νεοελληνικές διαλέκτους, και ειδικότερα κατά την εξέταση της σημασίας των νεοελληνικών διαλέκτων για τη μεσαιωνική λεξικογραφία, είναι το πόσο σημαντική στάθηκε η γνώση των νεοελληνικών διαλέκτων κατά τη σύνταξη των λεξικών του Trapp και ιδιαίτερα του Κριαρά, και κυρίως πόσο σημαντική μπορεί να αποδειχθεί η γνώση των νεότερων διαλεκτικών δεδομένων για τη διόρθωση και βελτίωση των λημμάτων των δύο λεξικών.

Οι προτάσεις για τη διόρθωση και βελτίωση των λημμάτων των λεξικών προϋποθέτουν συγκεκριμένες απαντήσεις σε ειδικότερα ερωτήματα που αφορούν τη συμβολή των διαλεκτικών δεδομένων 1) στον έλεγχο της πληρότητας των νεοελληνικών διαλεκτικών τύπων στα λήμματα των δύο λεξικών, 2) στην επιβεβαίωση ή στον έλεγχο της φωνολογίας, της μορφολογίας και της σημασίας των μεσαιωνικών λέξεων, 3) στην αποκατάσταση προβληματικών μεσαιωνικών χωρίων, 4) στην ετυμολόγηση των μεσαιωνικών λέξεων, 5) στην επίλυση λεξιλογικών προβλημάτων που συνδέονται με περίπλοκες διγλωσσικές καταστάσεις, και 6) στην αποκατάσταση πληρέστερων πλαισίων γλωσσικών επαφών των διαλεκτικών ποικιλιών της μεσαιωνικής ελληνικής.

Επιλεγμένη βιβλιογραφία

- Browning, R. (1983). *Medieval and Modern Greek*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Charalambakis, Chr. (2019). Kriaras' Medieval Dictionary and its importance for the study of Modern Greek. In G. Giannakis et al. (Eds), *Studies in Greek Lexicography* (pp. 9–19). Berlin/Boston: De Gruyter.
- Holton, D. et al. (Eds.) (2019). *The Cambridge grammar of medieval and early Modern Greek*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tonnet, H. (2003). *Histoire du grec moderne: La formation d' une langue*. Paris: Langues & Mondes - L' Asiatheque.
- Trapp, E. (1993). Learned and vernacular literature in Byzantium-Dichotomy or Symbiosis. *Dumbarton Oaks Papers*, 47, 115–129.
- Trapp, E. (1994). Lexicographical Notes, Illustrating Continuity and Change in Medieval Greek. *Dumbarton Oaks Papers*, 48, 243–255.
- Τζιτζιλής, Χρ. (υπό έκδ.). Οι νεοελληνικές διάλεκτοι: Εισαγωγή. Στο Χρ. Τζιτζιλής (επιμ.), *Οι νεοελληνικές διάλεκτοι*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Sentence repetition in Greek children with Developmental Language Disorder

**Anastasia Paspali¹, Despina Papadopoulou¹, Theodoros Marinis²,
Anastasia Triantafylla¹, Rodopi Kyriakidou³ & Artemis Alexiadou⁴**

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²University of Konstanz, ³Ministry of Education,
⁴Humboldt University of Berlin

paspalia@lit.auth.gr, depapa@lit.auth.gr, theodoros.marinis@uni-konstanz.de,
triantafyllaanast@gmail.com, rodopikyriak@gmail.com, artemis.alexiadou@hu-berlin.de

Developmental Language Disorder (DLD) affects linguistic (e.g., core syntax/morphosyntax) and non-linguistic components (e.g., working memory) of cognition in pre-school and school-age children (Andreou et al., 2020a, b; Armon-Lotem & Marinis, 2015; Prentza et al., 2022; Tsimpli et al., 2016). Despite its impact on the child's language abilities and communication as well as school and academic performance, DLD remains relatively less explored in Greek compared to other developmental disorders (i.e., autism spectrum disorder) and compared to other languages.

It has been argued that Sentence Repetition (SR) tasks, in which the child is asked to repeat the exact sentence they have just heard from the researcher, tap into children's language abilities (Andreou et al., 2020a, b; Armon-Lotem & Marinis, 2015; Prentza et al., 2022; Tsimpli et al., 2016), hence they are often considered reliable clinical markers for DLD (Armon-Lotem & Marinis, 2015) since participants have to repeat the sentences by processing them both grammatically and semantically (i.e., this can be done successfully only for the acquired grammatical structures).

The present study explores the language abilities of pre-school and school-aged DLD-children (5–10-year-old) in SR compared to a) a group of Typically Developing children (TD-children) of similar chronological age, and b) a group of younger TD-children (with similar language abilities to those of DLD-children). Thus, the design of the study addresses the question of whether DLD-children perform fundamentally differently from TD-children, exhibiting qualitatively different acquisition patterns and processing strategies or whether their patterns match qualitatively those of younger TD-children, and thus, exhibit a language developmental delay.

The present SR includes a) a sentence block consisting of the Greek LITMUS-SR (Marinis & Armon-Lotem, 2015; Tsimpli et al., 2016), which has been employed with several child populations and b) a novel block of sentences targeting the morphosyntactic category of Voice (i.e., the production of non-active morphology). The sentences were controlled (Armon-Lotem & Marinis, 2015) for word- and syllable-length (8-11 words, 18-23 syllables). The LITMUS-block includes 32 sentences targeting adverbials, clitics, complement clauses, co-ordination, negation, relative clauses, word order, negation, and indirect *wh*-questions. The block of Voice includes 40 sentences targeting the production of non-active voice (in anticausatives, reflexives, passives, in object and subject clefts and in subject relative clauses). The sentences from both blocks are combined and presented in random order in two sessions (36 sentences/session). The study also uses several baseline tasks (targeting non-verbal intelligence, phonological short-term and verbal working memory, expressive and receptive vocabulary, and the production and comprehension of morphosyntax) to explore predictors for SR performance.

Data collection is in progress. Preliminary results show that DLD-children exhibit great difficulties. They reduce the sentence length by omitting words in general, DP-subjects and adverbials and they produce some grammar errors. These will be statistically addressed after the completion of the data collection.

References

- Andreou, M., Tsimpli, I. M., Masoura, E., & Agathopoulou, E. (2020a). Cognitive mechanisms of monolingual and bilingual children in monoliterate educational settings: Evidence from sentence repetition. *Frontiers in Psychology*, 20(11), 613992.
- Andreou, M., Dosi, I., Papadopoulou, D., & Tsimpli, I. M. (2020b). Heritage and non-heritage bilinguals: The role of biliteracy and bilingual education. In B. Brehmer & J. Treffers-Daller (Eds.), *Lost in Transmission: The role of attrition and input in heritage language development* (pp. 172–196). John Benjamins.
- Armon-Lotem, S., & Marinis, Th. (2015). Sentence repetition. In S. Armon-Lotem, J. de Jong, & N. Meir (Eds.), *Assessing multilingual children: Disentangling bilingualism from language impairment*. Bristol, Blue Ridge Summit: Multilingual Matters.
- Prentza, A., Tafiadis, D., Chondrogianni, V., & Tsimpli, I. M. (2022). *Journal of Psycholinguistic Research*, 51(2), 373–395.
- Tsimpli, I. M., Peristeri, E., & Andreou, M. (2016). Narrative production in monolingual and bilingual children with specific language impairment. *Applied Psycholinguistics*, 37(1), 195–216.

Η συνεισφορά της μελέτης του προελληνικού υποστρώματος στον επανακαθορισμό της ελληνικής ταυτοτικής γενεαλογίας

Γεώργιος Σπυρόπουλος & Δημήτριος Τσιντσάρης

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

spyr@uom.edu.gr, jim.tsintsaris@gmail.com

Η παρουσίασή μας εστιάζει στην ανάδειξη στοιχείων της ελληνικής γλώσσας που ανάγονται σε επίδραση άγνωστων προϊνδοευρωπαϊκών γλωσσικών ιδιωμάτων του προϊστορικού ελλαδικού χώρου και συνιστούν το προελληνικό υπόστρωμα. Λαμβάνοντας υπόψη την παρουσία άφθονων προελληνικών τοπωνύμων με κοινές καταλήξεις **(-v)θος, – (σ)σος/-(τ)τος** κλπ.) στα νότια Βαλκάνια, στο Αιγαίο Πέλαγος, στην Ανατολία και στην Εγγύς Ανατολή εξετάζουμε χαρακτηριστικούς ελληνικούς όρους με προελληνική ετυμολογία κατά την εκτίμηση ερευνητών όπως οι R. S. P. Beekes, E. J. Furnée, κλπ. και προτείνουμε συνδέσεις με λήμματα αρχαίων προϊνδοευρωπαϊκών γλωσσών όπως τα Ετρουσικά και η γλώσσα των Χάττι της κεντρικής Ανατολίας. Στόχος μας είναι η ανάδειξη της αρχαιότητας ορισμένων πτυχών του ελληνικού πολιτισμού, όπως οι θρησκευτικές πρακτικές, η μυθολογία, η κοινωνική οργάνωση και η δυνατότητα αναγωγής αυτών σε ένα προϊστορικό στάδιο προγενέστερο αυτού της ελεύσεως των ινδοευρωπαϊκών ιδιωμάτων στον ελλαδικό χώρο.

Θεωρούμε ότι ένα τέτοιο εγχείρημα διαθέτει πολυπρόσωπη στόχευση που πέρα από την αποσαφήνιση σχετικά παραμελημένων πτυχών της προϊστορίας της ελληνικής γλώσσας προσβλέπει και στην ανάδειξη της συνάφειας του ελληνικού πολιτισμού με αρχαίους πολιτισμούς της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου επιτρέποντας έτσι την απάλυνση της αποκλειστικότητας που διεκδικείται εκ μέρους της συλλογικής Δύσης επί της πολιτισμικής προελεύσεως του Ελληνισμού. Η έμφαση στα ινδοευρωπαϊκά χαρακτηριστικά του ελληνικού πολιτισμού της αρχαιότητας, με πρωτεύον εξ αυτών τη γλώσσα, οδηγεί σε μια μάλλον αναντίστοιχη θεώρηση που θέλει τον ελληνικό αλλά και το σύγχρονο δυτικό πολιτισμό να αποτελούν ετεροχρονισμένες αλλά και στενά συσχετισμένες εκφάνσεις της προγονικής ινδοευρωπαϊκής κουλτούρας. Η συγκεκριμένη αντίληψη συνδέεται, στο πλαίσιο της ιστορικής συνέχειας που προσδίδεται στην ελληνική ταυτότητα από την αρχαιότητα έως σήμερα, με τις διαχρονικές στρατηγικές επιλογές σύγχρονων Ελλήνων ηγετών που συνοψίζονται στο δόγμα «Ανήκομεν εις την Δύσιν».

Αναδεικνύοντας δια μέσου της γλώσσας πολιτισμικά στοιχεία που περισσότερο παραπέμπουν εγγενώς στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου παρά σε προϊόντα εξινδοευρωπαϊσμού, επιχειρούμε

περαιτέρω να τονίσουμε τον μερικώς κατασκευασμένο ως προς την πολιτισμική του διάσταση χαρακτήρα του παραπάνω δόγματος, αλλά και να προτείνουμε τη δυνατότητα και την ανάγκη ενός στρατηγικού επανακαθορισμού της ελληνικής ταυτοτικής γενεαλογίας, με στόχο τόσο την εξυπηρέτηση του εθνικού συμφέροντος όσο και την αποκατάσταση των διατηρούμενων για χιλιετίες αλληλεπιδράσεων της Ελλάδας με τον γεωχώρο της Ανατολής, η ύπαρξη των οποίων έχει ήδη αναδειχθεί μέσα από το έργο πλείστων μελετητών όπως, μεταξύ άλλων, οι W. Burkert, M. L. West κλπ.

Επιλεγμένες πηγές

- Beekes, R. S. P. (2009). *Etymological dictionary of Greek*. Leiden: Brill.
 Beekes, R. S. P. (2014). *Pre-Greek: Phonology, morphology, lexicon*. Leiden: Brill.
 Burkert, W. (1992). *The orientalizing revolution: Near eastern influence on Greek culture in the early archaic age*. Cambridge: Harvard University Press.
 Furnée, E. J. (2016). *Die wichtigsten konsonantischen Erscheinungen des Vorgriechischen*. Berlin: De Gruyter Mouton.
 West, M. L. (1997). *The east face of Helicon: West Asiatic elements in Greek poetry and myth*. Oxford: Clarendon Press.

Πες: A case of grammaticalization(?)

Evangelia Thomadaki

Democritus University of Thrace

ethomada@bscc.duth.gr

Dictionaries of Modern Greek register the sense ‘suppose’ / ‘think’/ ‘assume’ for the verb λέ(γ)ω offering examples such as (1) and include the use of the imperative form πες in cases such as (2) as an instance of it, i.e. they treat πες in (2α), (2β) and (2γ) alike, despite the semantic/pragmatic and constructional differences.

- (1) **Είπα** ότι θα μου φτάσουν τα λεφτά αλλά έπεσα έξω
 I-said that FUT to-me suffice.PRF.3PL the money but I-fell out
 ‘I thought the money would suffice, but I was wrong’
- (2) (α) και **πες** ότι δουλεύεις από το πρωί μέχρι το βράδυ ρε παιδί μου
 and say.IMP.2sg that you-work from the morning till the night re child-my
 ‘and suppose you work non-stop all day long, mate’
- (β) **Πες** είμαι εκατομμυριούχος και δεν έχω ανάγκη τα λεφτά.
 say.IMP.2sg I-am millionaire and NEG I-have need the money
 ‘say I’m a millionaire and don’t need the money’
- (γ) **Ξόδεψα** ενενήντα εννιά χιλιάδες, πες εκατό
 I-spent ninety-nine thousand say.IMP.2sg a hundred
 ‘I spent ninety-nine thousand, more or less a hundred (thousand)’

Furthermore, the doubled πες ... πες ... in examples such as (3), expressing possibility disjunctively (parallel to *θες ...θες...* (ex. 4) or *είτε ...είτε...*), does not represent just an idiomatic use of this imperative form, but rather it marks a more grammaticalized function.

- (3) Πες από αδιαφορία, πες από άγνοια, έγιναν
 say.IMP.2sg from negligence say.IMP.2sg from ignorance were-made
 πολλά λάθη στο βιβλίο
 many mistakes in-the book
 ‘The book had many mistakes, either out of negligence or ignorance’

- (4) Θες/είτε από αδιαφορία, Θες/είτε από άγνοια ...
want.IMP.2sg/either from negligence want.IMP.2sg/or from ignorance
'either out of negligence or ignorance...'

The paper discusses the various constructional possibilities of this imperative form based on material from speech corpora and attempts to answer the question whether discourse functions, such as intersubjectivity, are served by πες (see e.g. Nikiforidou 2022 on MGk *ela*) and whether/how these are linked to an incipient grammaticalization process (Hopper & Traugott 2003: 36, 186-187).

References

- Τζάρτζανος, Α. (1946). *Νεοελληνική Σύνταξις* (τόμ. Α). Αθήνα: ΟΕΣΒ.
Heine, B. (2002). On the role of context in grammaticalization. In Wischer, I. & Diewald, G. (Eds.), *New reflections on grammaticalization* (pp. 83–101). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
Hopper, P. J., & Traugott, E. C. (2003). *Grammaticalization* (2nd edition). Cambridge: C.U.P.
Nikiforidou, K. (2022). Polysemy in the era of constructions. In A. M. Sougari & V. Bardzokas (Eds.), *24th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics - Selected Papers* (pp. 4–26). Thessaloniki: School of English, Aristotle University of Thessaloniki.

Stress patterns of Greek language and dyslexia

Ioanna Vasilopoulou

University of Essex

vasil.iwanna@gmail.com

Dyslexia is a disorder reported in 5–10% of school-aged children (Peterson & Pennington, 2012). One of the characteristic symptoms of dyslexia is the persistent difficulty in learning to read. For example, dyslexic children are facing difficulties in stress sensitivity (Goswami et al., 2013; Paizi, Zoccolotti & Burani, 2011). However, contrary to other languages, the writing system of Greek language includes a diacritic mark to indicate the stressed syllable in most words (Protopapas, Gerakaki & Alexandri, 2007). Nevertheless, Greek children with developmental dyslexia make stress errors (Porpodas, 1997; Protopapas et al., 2013). Given the heterogeneity of this disorder, there are still various theories that have tried to explain its aetiology. According to theories on the causes and origins of dyslexia, individuals with dyslexia present a deficit in visual system and processing (Facoetti & et al., 2003; Stein & Walsh, 1997). The aim of the present research is to test whether students with dyslexia face difficulties perceiving the Greek diacritic mark due to the deficit in the visual processing. Seventy Greek students with dyslexia (8-12 years of age) participated to investigate this matter and training was assessed including visual and auditory stimuli. The training was comprised of 5 trials and its duration was 40 minutes per person. Half of the sample was tested on the visual task, and the other half as a control group on the auditory task. The training program included two texts as a reading task for pre- test and post-test measurements to test improvement after training. The results of repeated measure ANOVA indicated significant improvement in the stress assignment after the visual training ($F(1) = 7.25, p < .009, \eta^2 = .96$). The statistical analysis indicates that although children with developmental dyslexia exhibit difficulty in Greek stress assignment, visual training is possible to improve the assignment of stress pattern. Thus, the study provides further evidence supporting the causal role of visual deficits on dyslexia.

References

- Facoetti, A., Lorusso, M. L., Paganoni, P., Cattaneo, C., Galli, R., & Mascetti, G. G. (2003). The time course of attentional focusing in dyslexic and normally reading children. *Brain and Cognition*, 53(2), 181–184.

- Goswami, U., Mead, N., Fosker, T., Huss, M., Barnes, L., & Leong, V. (2013). Impaired perception of syllable stress in children with dyslexia: A longitudinal study. *Journal of memory and language*, 69(1), 1–17.
- Paizi, D., Zoccolotti, P., & Burani, C. (2011). Lexical stress assignment in Italian developmental dyslexia. *Reading and Writing*, 24(4), 443–461.
- Porpodas, K. D. (1997). Δυσλεξία. Η ειδική διαταραχή στη μάθηση του γραπτού λόγου. Athens.
- Peterson, R. L., & Pennington, B. F. (2012). Developmental dyslexia. *The Lancet*, 379(9830), 1997–2007.
- Protopapas, A., Fakou, A., Drakopoulou, S., Skaloumbakas, C., & Mouzaki, A. (2013). What do spelling errors tell us? Classification and analysis of errors made by Greek schoolchildren with and without dyslexia. *Reading and Writing*, 26, 615–646.
- Protopapas, A., Gerakaki, S., & Alexandri, S. (2007). Sources of information for stress assignment in reading Greek. *Applied Psycholinguistics*, 28(4), 695–720.
- Simmons, F., & Singleton, C. (2000). The reading comprehension abilities of dyslexic students in higher education. *Dyslexia*, 6(3), 178–192.
- Stein, J., & Walsh, V. (1997). To see but not to read; the magnocellular theory of dyslexia. *Trends in neurosciences*, 20(4), 147–152.

Λεξικός δανεισμός από τα Ελληνικά στην Ρομανί

Ελένη Χατζηβασιλείου

Πανεπιστήμιο Πατρών

eleni.chatzivasileiou@gmail.com

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια μελέτη της Ρομανί και των επιρροών της από την Ελληνική γλώσσα. Συγκεκριμένα, αναγνωρίζοντας τις ποικίλες επιρροές που έχει υποστεί η γλώσσα των Ρομ λόγω των μετακινήσεών τους και της επαφής τους με διαφορετικούς ευρωπαϊκούς και μη λαούς, η έρευνα εστιάζει στην περίπτωση του ελληνικού δανεισμού, λόγω της προϊστορίας μεταξύ των δύο γλωσσών. Όσον αφορά τη Ρομανί, πρόκειται για μια γλώσσα προφορική με πληθώρα ονοματικών συνόλων και ρημάτων οποία ανήκει στην οικογένεια των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών. Οι διάλεκτοι της Ρομανί που ομιλούνται στην Ελλάδα, έχουν επηρεαστεί από την ελληνική γλώσσα και απαντάται το φαινόμενο του δανεισμού. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει το είδος του δανεισμού που επιτελείται από την ελληνική γλώσσα στη Ρομανί, εξετάζοντας τις αλλαγές που συντελούνται σε μορφολογικό, φωνολογικό, λεξικό, καθώς και συντακτικό επίπεδο. Αφού λοιπόν εξεταστεί ο τρόπος αλληλεπίδρασης των δύο γλωσσών με βάση τους παραπάνω τομείς, στη συνέχεια συντάσσεται γλωσσάρι με λήμματα, τα οποία χρησιμοποιούνται στο λεξιλόγιο των Ρομά, αλλά είναι αποτέλεσμα ελληνικού δανεισμού. Μέσα από το παρόν γλωσσάρι αποδεικνύεται η επαφή μεταξύ των δύο γλωσσών, όπως και ο εκτεταμένος λεξικός δανεισμός από την ελληνική στη Ρομανί. Παράλληλα, εξετάζεται και ο βαθμός ενσωμάτωσης των δάνειων λέξεων και προκύπτει από την παρούσα έρευνα η μερική και όχι καθολική ενσωμάτωση των δάνειων ελληνικών λέξεων στο γλωσσικό σύστημα της Ρομανί. Η περίπτωση της πλήρους ενσωμάτωσης δεν μπορεί να υποστηριχθεί, καθώς υπάρχουν ελληνικές λέξεις οι οποίες χρησιμοποιούνται αυτούσιες στη γλώσσα στόχο, χωρίς να υποστούν προσαρμογή. Η έρευνα στο σύνολό της συμβάλλει στην άνευ στερεοτύπων προσέγγιση της Ρομανί, μέσα από την ενδελεχή μελέτη της γλώσσας παρά την προφορικότητά της και στη διαπίστωση της γλωσσικής επαφής μεταξύ των δύο γλωσσών και ως συνέπεια αυτής τον γλωσσικό δανεισμό.

Δημιουργία Σώματος Προφορικών Κειμένων Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας (ΣΠΚΠΠΗ)/ Greek Speaking Children Corpus (GSCC)

Ελίνα Χατζηπαπά

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

elinaxp@hotmail.com

Το Σώμα Προφορικών Κειμένων Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας (ΣΠΚΠΠΗ) έχει σκοπό να εμπλουτίσει τον περιορισμένο αριθμό των προφορικών σωμάτων κειμένων και ειδικότερα παιδιών ηλικίας από τρία έως έξι ετών που μιλούν την ελληνική γλώσσα. Το πιο γνωστό σώμα κειμένων παιδικού λόγου, το οποίο μεταξύ διαφόρων γλωσσών περιλαμβάνει και την ελληνική είναι το CHILDES που κατασκευάστηκε το 1984 στην Αμερική (MacWhinney 2000). Πρόσφατα, παρουσιάστηκε το «Προφορικό Σώμα Κειμένων Ελληνόφωνων Παιδιών» (Μότσιου 2020), το οποίο αποτελεί συλλογή αυθόρμητου προφορικού παιδικού λόγου.

Το ΣΠΚΠΠΗ μπορεί να θεωρηθεί ένα διαχρονικό σώμα κείμενων καθώς, το υλικό του έχει συγκεντρωθεί κατά τη διάρκεια τριών δεκαετιών. Η συλλογή του δείγματος ξεκίνησε το 2004 και εμπλουτίζεται με νέο υλικό ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Το υλικό συγκεντρώνει 200 συνομιλίες (παιδί – ενήλικας), καταγράφοντας προφορικό αυθόρμητο λόγο.

Για τη συλλογή του υλικού υιοθετήθηκαν οι βασικές αρχές σχεδιασμού που προτείνει ο Sinclair (2005) και ακολουθήθηκαν τα εξής βήματα: α) μαγνητοφώνηση σε οικείο περιβάλλον (στο σχολείο ή στο σπίτι), β) απομαγνητοφώνηση του υλικού, γ) φωνητική μεταγραφή (ΔΦΑ) και μεταγραφή με χρήση συμβόλων σύμφωνα με τις συμβάσεις της Ανάλυσης Συνομιλίας (Pavlidou 2012). Το υλικό είναι διαθέσιμο σε 6 διαφορετικά αρχεία ένα εκ των οποίων έχει αποθηκευτεί σε μορφή .nif ώστε, να είναι επεξεργάσιμο από διάφορα γλωσσολογικά εργαλεία. Οι ώρες του μαγνητοφωνημένου προφορικού λόγου υπολογίζονται περίπου στις 66, ο μέσος όρος λόγου κάθε παιδιού υπολογίζεται στα 10 λεπτά και οι συνολικές λεξικές μονάδες σε 268.463 (tokens). Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στη διαδικασία ανωνυμοποίησης ώστε, να διασφαλιστεί η προστασία των προσωπικών δεδομένων*.

Το ΣΠΚΠΠΗ σχεδιάστηκε με αρχικό σκοπό να συμβάλει στην έρευνα για την γλωσσική κατάκτηση, την ανάλυση του παιδικού λόγου (Chadjirapa 2021; Gavriilidou, Kambaki-Vougioukli 2011) και να αποτελέσει πηγή παιδαγωγικού υλικού κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Μελλοντικός στόχος είναι ο εμπλουτισμός του υλικού με διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας (π.χ. παιδί-παιδί).

Βιβλιογραφία

- Chadjirapa, E. (2021). Word frequencies of preschoolers' oral speech: an analysis on Greek Speaking Children Corpus (GSCC). In *Proceedings of the 14th I.C.G.L.* (pp. 283–292). Patra.
- Gavriilidou, Z., & Kambaki-Vougioukli, P. (2011). Phonological description of the Greek Speaking Children Corpus (G.S.C.C.). In K. Chatzopoulou, A. Ioannidou & Y. Suwon (Eds.), *Proceedings of the 9th I.C.G.L* (pp. 559–568).
- MacWhinney, B. (2000). *The CHILDES project: Tools for analysing talk* (3rd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Μότσιου, Ε. (2020). The Greek Children Spoken Language Corpus (GCSL Corpus) / Το Προφορικό Σώμα Κειμένων Ελληνόφωνων Παιδιών (ΠΣΚΕΠ): Παρουσίαση, εφαρμογές και προοπτικές. Στο Ζ. Gavriilidou, Μ. Mitsiaki, & Α. Fliatouras (Eds.), *XIX Euralex Proceedings*, vol. 1 (pp. 449–454).
- Pavlidou, Th.-S. (2012). The corpus of spoken Greek: Goals, challenges, perspectives. *LREC Proceedings, Workshop 18 (Best Practices for Speech Corpora in Linguistic Research)* (pp. 23–28).
- Sinclair, J. (2005). Corpus and text–basic principles. In M. Wynne (Ed.), *Developing linguistic corpora: A guide to good practice*. <https://users.ox.ac.uk/~martinw/dlc/chapter1.htm>

---

* Το υλικό είναι διαθέσιμο κατόπιν επικοινωνίας με τη συγγραφέα.